

รายละเอียดของหลักสูตร
หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

(เริ่มใช้ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2567)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	1
1) รหัสและชื่อหลักสูตร	1
2) ชื่อปริญญาและสาขาวิชา	1
3) จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร	1
4) รูปแบบของหลักสูตร	1
5) สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร	2
6) สถานที่จัดการเรียนการสอน	2
7) อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา	2
หมวดที่ 2 ประโยชน์ วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้	3
1) ประโยชน์	6
2) ความสำคัญ/หลักการและเหตุผล	7
3) วัตถุประสงค์	9
4) ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs)	9
5) รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565	12
หมวดที่ 3 โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และ หน่วยกิต	22
1) โครงสร้างหลักสูตร	23
2) ระบบการจัดการศึกษา	23
3) รายวิชา/กลุ่มสาระ/ชุดวิชา (Module)	24
4) ความหมายของเลขรหัสประจำรายวิชาที่ใช้ในหลักสูตร	29
5) แผนการศึกษา	30
6) รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ที่สอดคล้องกับรายวิชา	39
7) ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLO)	57
หมวดที่ 4 การจัดการกระบวนการเรียนรู้	58
1) แผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาการของ SPLOs และวิธีการวัดผล (Assessment Methods)	58
2) องค์ประกอบเกี่ยวกับการฝึกภาคสนาม (การฝึกงานหรือสหกิจศึกษา)	65
3) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงงาน หรือ งานวิจัย (ถ้ามี)	67

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ 5 การประเมินผลการเรียน และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา	68
1) วิธีการวัด (Assessment) ความสามารถ และหรือผลลัพธ์การเรียนรู้	68
2) กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน (เกรด)	73
3) เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร	73
หมวดที่ 6 ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารหลักสูตร	74
1) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	74
2) อาจารย์ประจำหลักสูตร	75
3) อาจารย์พิเศษ	77
4) งบประมาณ	78
5) ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	78
6) แผนการรับนักศึกษาและจำนวนนักศึกษาที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี	79
หมวดที่ 7 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	80
1) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	80
2) การรับศึกษา	80
3) ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า	80
4) กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนักศึกษา	80
หมวดที่ 8 การประกันคุณภาพหลักสูตร	82
1) แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร	82
2) ระบบประกันคุณภาพการศึกษา	83
3) กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษา	97
หมวดที่ 9 ระบบและกลไกของการพัฒนาหลักสูตร	99
1) การวางแผนคุณภาพ	99
2) การบริหารความเสี่ยง	100
3) การอุทธรณ์และการจัดการข้อร้องเรียนของนักศึกษา	100
4) การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร	101
5) การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพหลักสูตร	101
ภาคผนวก	103
ก เอกสารเปรียบเทียบหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุงใหม่	104

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ข ภาระงานสอนและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและ อาจารย์ประจำหลักสูตร	117
ค เอกสารระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	128
ง เอกสารวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่าง PLOs กับความต้องการของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียของหลักสูตร	138
จ เอกสารระบุวิธีการเผยแพร่หลักสูตรให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ	140
ฉ คำอธิบายรายวิชา	141
ช ความสอดคล้องระหว่างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัยกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	162
ฌ แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs) สู่รายวิชา	163
ญ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)	172
ฎ คำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)	175
ฏ รายงานการวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)	180
ฐ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	190
- ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559	191
- ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562	206
- ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2564	207

รายละเอียดของหลักสูตร
หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
 คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร : 25631864000662
 ภาษาไทย : หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
 (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)
 ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Political Science Program in Political
 Science

2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ภาษาไทย ชื่อเต็ม : รัฐศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
 ชื่อย่อ : ร.บ. (รัฐศาสตร์)
 ภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม : Bachelor of Political Science (Political Science)
 ชื่อย่อ : B.Pol.Sc. (Political Science)

3. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

134 หน่วยกิต

4. รูปแบบของหลักสูตร

4.1 รูปแบบ

☒ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ หลักสูตร 4 ปี

4.2 ภาษาที่ใช้

☒ หลักสูตรจัดการศึกษาเป็นภาษาไทย

4.3 การรับนักศึกษา

- ☒ รับทั้งนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติ

4.4 ความร่วมมือกับหน่วยงาน/สถาบันอื่น

- ☒ เป็นหลักสูตรของสถาบันโดยเฉพาะ

4.5 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

- ☒ ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

5. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

- ☒ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567

กำหนดเปิดสอนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2567

เริ่มใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563

การปรับปรุงหลักสูตรครั้งนี้ ปรับปรุงมาจากหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง พ.ศ. 2563

☒ ได้รับความเห็นชอบจากสภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่ x/2566 เมื่อวันที่ xx พฤศจิกายน พ.ศ. 2566

☒ ได้รับความเห็นชอบและอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ x/2566 เมื่อวันที่ xx พฤศจิกายน พ.ศ. 2566

6. สถานที่จัดการเรียนการสอน

☒ ในสถานที่ตั้ง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย เลขที่ 57 หมู่ที่ 1 ตำบลสนับทึบ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170

7. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

7.1 ข้าราชการ บุคลากร พนักงาน ในหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ

7.2 นักการเมืองท้องถิ่น และนักการเมืองระดับชาติ

7.3 นักวิชาการศึกษา

7.4 นักวิชาการ พนักงานในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

7.5 นักพัฒนาองค์กรเอกชน (NGOs)

7.6 พระสงฆ์สามเณร

หมวดที่ 2 ปรัชญา วัตถุประสงค์ และ ผลลัพธ์การเรียนรู้

การพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความเข้มแข็ง มีความรู้เท่าทัน และสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาในระดับชาติและระดับสากลขององค์การสหประชาชาติ (SDGs) 2 เป้าหมาย ได้แก่ (1) เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ข้อ 4.3 ให้ชายและหญิงทุกคนเข้าถึงการศึกษาวิชาเทคนิค อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัย ที่มีราคาที่สามารถจ่ายได้และมีคุณภาพ ภายในปี 2573 (2) เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ ข้อ 16.3 ส่งเสริมนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน ข้อ 16.6 พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และโปร่งใสในทุกระดับ ข้อ 16.7 สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วม และมีความเป็นตัวแทนที่ดี ในทุกระดับการตัดสินใจ และข้อ 16.8 ขยายและเสริมความแข็งแกร่งของการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในสถาบันโลกาภิบาลหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) มุ่งเน้นตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของ SDGs ใน 2 เป้าหมาย ได้แก่ (1) เป้าหมายที่ 4 การศึกษาที่มีคุณภาพ (Quality Education) ด้วยการเรียนการสอนที่มุ่งภาวะผู้นำ การคิดเชิงวิพากษ์และสร้างสรรค์ การประยุกต์ใช้ทฤษฎีกับปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นทักษะที่จำเป็นต่อตลาดแรงงานในศตวรรษที่ 21 และการสนับสนุนสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับแพลตฟอร์มและนวัตกรรมใหม่ ๆ (2) เป้าหมายที่ 16 ด้านสังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก (Peace Justice and Strong Institutions) ด้วยการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาตระหนักถึงสิทธิของตนเองในฐานะพลเมืองระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับโลก รวมทั้งการเคารพสิทธิของผู้อื่นและความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมทางการเมืองภายใต้ขอบเขตกฎหมาย การเรียนรู้แนวทางแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และการสร้างภาวะผู้นำเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงและตระหนักถึงผู้อื่นเพื่อสังคมที่มีความสงบสุขและยุติธรรมภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580 ที่มีวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศโดยการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อ

ประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ได้มีเจตนารมณ์ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกเพศ ทุกวัย รวมทั้งกลุ่มของผู้ด้อยโอกาส กลุ่มผู้พิการ หรือกลุ่มเปราะบางทางสังคมให้ได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมบนพื้นฐานแห่งความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพุทธ รวมทั้งได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

เมื่อพิจารณาสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนพันธกิจที่ครอบคลุมมาตรฐาน 4 ด้าน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 จะพบว่ามาตรฐานการอุดมศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม 3) ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม 4) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งเมื่อพิจารณาจากนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570 ที่มีเป้าหมายเตรียมคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21 พัฒนาเศรษฐกิจที่กระจายโอกาสอย่างทั่วถึง สังคมที่มั่นคง และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยสร้างความเข้มแข็งทางนวัตกรรมระดับแนวหน้าในสากล นำพาประเทศไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการ 1) สร้างคน มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต และมีทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ 2) สร้างองค์ความรู้มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อสะสมความรู้เพื่อเป็นการวางรากฐานสำหรับอนาคต และการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ไปสู่ขีดความสามารถและความเข้มแข็งของประเทศในด้านต่าง ๆ 3) สร้างนวัตกรรม มุ่งเน้นการบ่มเพาะและพัฒนาขีดความสามารถผู้ประกอบการนวัตกรรม การพัฒนาระบบนิเวศทางนวัตกรรมในด้านต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการสร้างและแปลงนวัตกรรมสู่มูลค่าทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคม 4) ปรับบทบาทมหาวิทยาลัย มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยเป็นพื้นที่สำคัญสำหรับการสร้างคน สร้างองค์ความรู้ และการสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ท้าทายของประเทศ ผ่านการปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจกลุ่มมหาวิทยาลัย เปลี่ยนหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งจัดระบบและการบริหารจัดการเมื่อพิจารณาจากประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ที่กำหนดให้หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยอาจมีการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เน้นความรู้และทักษะด้านวิชาการ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างสร้างสรรค์ ในหมวดวิชาเฉพาะที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้ เป็นไปตามกฎกระทรวง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 ข้อ 10 ว่าด้วย กลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ตามข้อ 3 (4) คือ กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนาปัญญาด้วยหลักศาสนาสนับหลักวิชาการ โดยต้อง 1) มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีสติปัญญา และคุณธรรม ด้วยการจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานหลักศาสนาหลักวิชาการ 2) ให้

ความสำคัญกับการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมโดยยึดหลักศาสนา ปรับใช้หลักศาสนา ให้เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนไป และสร้างหลักวิชาการที่สอดคล้องกับหลักศาสนาเป็นทางเลือกคู่กับหลักวิชาการของประเทศตะวันตก 3) นำหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ มาชี้นำสังคมโดยมุ่งพัฒนาจิตใจ สติ ปัญญา และพฤติกรรมของประชาชนเพื่อให้เกิดสันติสุขและความสามัคคีของคนในชาติ โดยจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และหมวดวิชาเฉพาะในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ด้วยเหตุนี้สถาบันอุดมศึกษาจึงมีหน้าที่ในการหล่อหลอมนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตตามผลลัพธ์ผู้เรียนที่กำหนด โดยมีหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาที่จะเป็นหนึ่งกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานต่อไป ด้วยเหตุนี้สถาบันอุดมศึกษาจึงมีหน้าที่ในการหล่อหลอมนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตตามผลลัพธ์ผู้เรียนที่กำหนด โดยมีหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่จะเป็นหนึ่งกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานต่อไป

หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) มุ่งเน้นตอบสนองต่อการตอบสนองนโยบายของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยใน 5 ด้าน คือ (1) ผลิตบัณฑิตทางด้านวิชาการทางพระพุทธศาสนาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน ทั้งด้านความรู้ ด้านความประพฤติตน มีสำราญธรรมและพรหมวิหารธรรม (2) บริการวิชาการพระพุทธศาสนาแก่ชุมชนอย่างกว้างขวางและเป็นศูนย์กลางแห่งการแสวงหาความรู้วิชาการพระพุทธศาสนา (3) แสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ด้านวิชาการทางพระพุทธศาสนา ด้านสังคมและด้านศิลปวัฒนธรรม (4) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ สร้างภูมิคุ้มกันวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสม ดำรงความเป็นชาติไทยตามวิถีประเพณี และวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา และ (5) บริหารจัดการมหาวิทยาลัยให้มีความทันสมัย มีความโปร่งใส การปฏิบัติงานที่เน้นประสิทธิภาพ มีระบบสวัสดิการที่ดี มีความสอดคล้องกับการเรียนรู้ตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งการการผลิตบัณฑิตบนพื้นฐานแห่งเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยกลุ่ม 4 คือ กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

หลักสูตรมุ่งเน้นการตอบสนองต่อความประสงค์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ทั้งภายนอก (ตลาดแรงงาน ผู้ใช้บัณฑิต และศิษย์เก่า) และภายใน (ผู้บริหาร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร บัณฑิตใหม่ นักศึกษาปัจจุบัน และนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตร) ในประเด็นดังต่อไปนี้

1) ด้านตลาดแรงงาน ผู้ใช้บัณฑิต และนายจ้างหรือสถานประกอบการ หลักสูตรมุ่งผลิตบัณฑิตเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานที่หลากหลายทั้งในประเทศและนานาชาติด้วยทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ มีความสามารถและมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ สามารถสื่อสารด้านภาษาอังกฤษได้ มีความรู้ ความสามารถในการศาสตร์ของตน หรือสามารถทำงานได้หลายหน้าที่

2) ด้านศิษย์เก่า หลักสูตรมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความสามารถด้านการสื่อสารและมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ มีความรู้ในสาขาวิชาที่เรียนจบมาและทำงานได้

หลายอย่าง สามารถสร้างเครือข่ายในนามศิษย์เก่าและต่อยอดเครือข่ายทางสังคมในองค์กรหรือท้องถิ่นได้

3) ด้านผู้บริหารและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หลักสูตรมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้และมีทักษะในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้ สามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาโดยใช้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุมีผลตามหลักวิชาการ โดยใช้ความรู้เฉพาะสาขาวิชาได้ บัณฑิตสามารถประกอบอาชีพได้เมื่อสำเร็จการศึกษา มีลักษณะบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมผ่านบริบทขององค์ความรู้แห่งศาสตร์ รวมถึงบริบทของเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยทางพระพุทธศาสนา

4) ด้านบัณฑิตใหม่ นักศึกษาปัจจุบันและนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย หลักสูตรเน้นการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีความรู้ในศาสตร์ของตนและมีทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 มีความรู้เชิงหลักการผ่านการสร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่ สร้างความรู้ในเชิงกระบวนการและมีความรู้ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัลและตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน สามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาโดยใช้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุมีผลตามหลักวิชาการโดยใช้ความรู้เฉพาะสาขาวิชาได้และสามารถประกอบอาชีพได้หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว

1. ปรัชญา

หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติสอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยว่าด้วย “ความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา” (Academic Excellence based on Buddhism) อีกทั้งเสริมสร้างทักษะความรู้ ความสามารถทางรัฐศาสตร์แบบบูรณาการให้สอดคล้องกับศาสตร์พระราชา และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มาตรฐานการอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวิจัยพื้นฐาน การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและการบริหารจัดการ รวมทั้งสนับสนุนให้ฝึกภาคสนามในหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น ๆ หรือการทำวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาตรี รู้จักวิธีแสวงหาความรู้ตามระเบียบวิธีทางวิชาการ และสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เพื่อให้บัณฑิตทางด้านรัฐศาสตร์ที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนาและตามหลักวิชาการสากล ทั้งในมิติการเมืองในประเทศและการเมืองระหว่างประเทศ และมีคุณลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาและปรัชญาของหลักสูตร เป็นกำลังที่สำคัญของภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามแนวพระพุทธศาสนา

2. ความสำคัญ/หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์ภายนอกในสภาวะการณ์ปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว) ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตร ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องมีการออกแบบหลักสูตรใหม่ หรือมีการปรับปรุงหลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดทำการเรียนการสอน เช่น การปรับปรุงเนื้อหาสาระในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยมากขึ้น โดยมุ่งหวังผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถในการเมืองการปกครอง การบริหารจัดการภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน ภาคเอกชนหรือองค์การระหว่างประเทศ ให้มีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์เฉพาะของมหาวิทยาลัยที่ผลิตบัณฑิตในกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา ตลอดจนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ อีกทั้งเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ทั้งภายในหรือต่างประเทศ การเรียนการสอนในหลักสูตร มุ่งเน้นการบูรณาการ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อให้ผู้ศึกษาได้มีความรู้ความสามารถ เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ เคารพกฎกติกาสากล และหลักสิทธิมนุษยชนสากล สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งได้ปรับปรุงหลักสูตรเป็นไปในแนวทางของ Outcome-Based Education (OBE) ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นเป้าหมายหรือผลลัพธ์โดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และอาจารย์เป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุผลลัพธ์นั้น ๆ ให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 โดยคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร ได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจผลลัพธ์ของหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563) จากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (Internal Stakeholder) และภายนอก (External Stakeholder) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้กลุ่มตัวอย่าง (Sample) จำนวน 400 รูป/คน ประกอบด้วยผู้บริหาร คณาจารย์ ศิษย์ปัจจุบัน ศิษย์เก่าและผู้ใช้บัณฑิต ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 35 รูป/คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Specific) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangular Data Verification) การตีความ การวิเคราะห์และสังเคราะห์เชิงเนื้อความ แล้วอภิปรายผลเชิงพรรณนา ข้อค้นพบจากงานวิจัย (New Finding) พบว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้และพัฒนาการที่ได้รับจากหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563) สะท้อนให้เห็นบริบทแห่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่สามารถผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่กับคุณธรรม อยู่ในระดับที่น่าพอใจ (Satisfaction) ประเด็นสำคัญที่ควรปรับปรุงคือการปรับลดขนาดหรือหน่วยกิตของบางกลุ่มรายวิชาที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันลง รวมทั้งการเพิ่มทักษะด้านภาษาอังกฤษ ผู้เรียนมีความรู้ด้านเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล มีทักษะในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้ คณะกรรมการปรับปรุง

หลักสูตร ได้นำข้อมูลผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) โดยการคำนึงถึงการตอบสนองต่อสถานการณ์ภายนอกหรือ การพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตรใน 6 ประเด็น คือ (1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) (2) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ SDGs (3) นโยบายของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (4) วิสัยทัศน์ นโยบายและพันธกิจของมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย (5) วิสัยทัศน์และพันธกิจของคณะสังคมศาสตร์ และ (6) การตอบสนองต่อ ความประสงค์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้วางแผนและออกแบบปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้ทันสมัยและ ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ ในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้ นำหลักการจัดการศึกษาแบบ Outcomes Based Education (OBE) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ ปริญญาตรี พ.ศ. 2565 มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 มาเป็นเกณฑ์หลักในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร โดยมีขั้นตอน ดังนี้ 1) ออกแบบ PLOs คุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรซึ่งได้มาจากการ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร และเกณฑ์ มาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 2) นำ PLOs คุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร มาออกแบบรายวิชาและแผนการจัดการศึกษา โดยยึดหลักการของ Bloom's Taxonomy (Revised) ในการจัดแผนการศึกษา 3) ออกแบบ CLOs วิธีการสอน และการประเมินผลในทุก รายวิชา โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้ 3.1) CLOs ในแต่ละรายวิชาจะต้องผลักดันให้นักศึกษาสามารถบรรลุ PLOs ในส่วนที่รายวิชานั้น ๆ รับมอบมา 3.2) วัตถุประสงค์ของรายวิชา เนื้อหาวิชา บทเรียน วิธีการ และเกณฑ์ในการประเมินผลต้องสอดคล้องและผลักดันให้นักศึกษาบรรลุ CLOs ที่กำหนดไว้ใน รายวิชานั้น ๆ 3.3) กิจกรรมการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับหลักการสอนแบบ Active Learning เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ได้ตลอดชีพ 3.4) การจัดการเรียน การสอนตามปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยจัดการศึกษาให้ผู้เรียน เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และใช้การศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้มาเป็นแนวทางในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน และมีการส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจกระบวนการจัด การเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา และจบการศึกษาไปเป็นบัณฑิตที่มีความเป็นผู้นำ โดยผสมผสานศาสตร์ และศิลป์ในการสร้างสรรค์คุณค่าสู่สังคม

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีทางรัฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผ่านการสร้างสิ่งใหม่ หรือองค์ความรู้ใหม่ หรือความรู้ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัลและมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

3.2 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ทางรัฐศาสตร์และมีทักษะชีวิตตามแนวพระพุทธศาสนาผ่านกระบวนการศึกษา การค้นคว้าหรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตรเพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพ หรือวิชาการ พัฒนาตนและพัฒนาสังคมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

3.3 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีพฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนรวมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย และการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ด้วยองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์

3.4 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีลักษณะบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ผ่านบริบทขององค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์ รวมถึงบริบทของเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยทางพระพุทธศาสนา

4. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs)

เมื่อจบการศึกษาในหลักสูตรนี้ ผู้เรียนจะสามารถ “ทำ” “คิด” และหรือ “มีคุณลักษณะ” ดังนี้

PLO 1 รอบรู้ในศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง
ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบ

Sub PLO 1.1 อธิบายแนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่ และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งที่จะนำมาพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้

Sub PLO 1.2 ประยุกต์ใช้ศาสตร์แนวคิด ทฤษฎีสมัยใหม่ในการพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม มีจิตอาสาและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม

Sub PLO 1.3 วิเคราะห์หลักการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหาชีวิตครอบครัว และสังคมได้อย่างมีเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์อย่างมีความรับผิดชอบ

PLO 2 รอบรู้ในศาสตร์ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ

Sub PLO 2.1 อธิบายการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้

Sub PLO 2.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น แสดงออกถึงการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

Sub PLO 2.3 เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการใช้งานโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

PLO 3 รอบรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ

Sub PLO 3.1 อธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

Sub PLO 3.2 นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาปฏิบัติเพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาตนเองและสังคมได้

Sub PLO 3.3 ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ

PLO 4 อธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ผ่านการสร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่ ประยุกต์ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารทั้งการพูด อ่าน เขียน และวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้

Sub PLO 4.1 อธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ผ่านการสร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่

Sub PLO 4.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารทั้งการพูด อ่าน เขียน

Sub PLO 4.3 วิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้

PLO 5 อธิบายแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ผ่านการพูดและเขียนงานวิชาการเบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ได้ นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไปแก้ปัญหาในการทำงานได้ ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสืบค้น ในการทำงานภายใต้บริบทการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล

Sub PLO 5.1 อธิบายแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ผ่านการพูดและเขียนงานวิชาการเบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ได้

Sub PLO 5.2 นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไปแก้ปัญหาในการทำงานได้

Sub PLO 5.3 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสืบค้น ในการทำงานภายใต้บริบทการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล

PLO 6 แสดงออกซึ่งลักษณะของความเป็นนักปกครองระดับต้นหรือผู้ปฏิบัติงานที่มีหลักธรรมาภิบาล มีพฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณเพื่อประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิต มีทักษะทางด้านรัฐศาสตร์เชิงพุทธ มีความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนา สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้

Sub PLO 6.1 ประพฤติตนเป็นนักปกครองที่มีธรรมาภิบาล

Sub PLO 6.2 ปฏิบัติตนเป็นนักปกครองที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ

Sub PLO 6.3 ปฏิบัติตนตามหลักรัฐศาสตร์เชิงพุทธได้อย่างถูกต้อง

Sub PLO 6.4 แสดงออกถึงความเป็นผู้มีมีความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนา สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้

5. รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
PLO 1 รอบรู้ในศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบ				
Sub PLO 1.1 อธิบายแนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่ และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งที่จะนำมาพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้	1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง 2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง 3. หลักการเป็นพลเมืองในวิถีระบอบประชาธิปไตย 4. สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	1. การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 2. การแก้ไขปัญหาและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น 3. การแสดงเหตุผลและคิดเชิงวิพากษ์ 4. ทักษะด้านดิจิทัล 5. ทักษะด้านสังคมและวัฒนธรรม	1. ความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่ 2. คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ 3. การไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น 4. กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม โดยการไม่เอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องที่ไม่ถูกต้อง	1. บุคลิกที่น่าเชื่อถือ และมีความเป็นผู้นำที่ใช้ความรู้เพื่อสร้างประโยชน์สุขของคนในประเทศ 2. กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ 3. มีความรับผิดชอบต่อสังคม 4. ยอมรับความแตกต่างในสังคม 5. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน 6. คิดเป็นระบบ เชื่อมั่นในตนเอง

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
Sub PLO 1.2 ประยุกต์ใช้ ศาสตร์แนวคิด ทฤษฎีสมัยใหม่ ในการพัฒนาตนเองให้เป็น พลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม มี จิตอาสาและมีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อสังคม	1. กระบวนการสร้างพลเมือง เข้มแข็ง 2. สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่ เข้มแข็ง 3. การเป็นพลเมืองที่มีคุณค่า 4. แนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่เพื่อ การพัฒนาตนเองให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของสังคม 5. ทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษ ที่ 21 6. หลักการประพฤติปฏิบัติตน เพื่อการเป็นแบบอย่างที่ดี	1. ทักษะการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง 2. การทำงานเป็นทีม 3. ทักษะการทำงานที่ หลากหลาย 4. การเป็นผู้นำ 5. การอยู่ร่วมกับผู้อื่น 6. ความยืดหยุ่นและ ความสามารถในการปรับตัว 7. ทักษะด้านสังคมพหุ วัฒนธรรม	1. ความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี รับผิดชอบต่อ หน้าที่ และมีจิตสาธารณะ 2. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี ตามหลักเบญจศีลเบญจธรรม 3. ยึดมั่นในระบอบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	1. เป็นผู้นำที่ใช้ความรู้เพื่อ สร้างประโยชน์สุขของคนใน ประเทศ 2. รักการทำงานเป็นทีม 3. กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ 4. ความรับผิดชอบต่อและ ยอมรับความแตกต่างใน สังคม 5. บุคลิกภาพดี
Sub PLO 1.3 วิเคราะห์หลัก การบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหาชีวิต ครอบครัว และสังคมได้อย่าง เหมาะสมสอดคล้องกับ สถานการณ์อย่างมีความ	1. หลักการบูรณาการศาสตร์ ต่าง ๆ 2. ความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง 3. หลักการพัฒนาและแก้ไข ปัญหาในการทำงานและ ชีวิตประจำวัน	1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2. การพัฒนางานเพื่อ การประกอบอาชีพ 3. การคิดเชิงวิพากษ์และคิด อย่างมีวิจารณญาณ 4. ความคิดสร้างสรรค์	1. คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และ มีจิตสาธารณะ 2. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี ตามหลักเบญจศีลเบญจธรรม 3. กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่ง	1. บุคลิกที่น่าเชื่อถือ 2. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน 3. กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ 4. มีค่านิยมยึดมั่นใน อุดมการณ์ที่ถูกต้อง

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
รับผิดชอบ	4. หลักการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ กับการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง 5. คุณธรรม จริยธรรมสำหรับ พลเมือง 6. การใช้สื่อดิจิทัล	5. ทักษะด้านสารสนเทศและ การสื่อสาร 6. การปรับตัว	ที่ถูกต้อง ชอบธรรม	5. มีความรับผิดชอบต่อสังคม 6. มีความรอบคอบ ความละเอียดถี่ถ้วน
PLO 2 รอบรู้ในศาสตร์ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีความรับผิดชอบ				
Sub PLO 2.1 อธิบายการใช้ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารเบื้องต้นใน ชีวิตประจำวันได้	1. คำศัพท์และสำนวนทาง ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสาร 2. โครงสร้างทางภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 3. หลักการใช้ภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและ การทำงาน 4. ทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21	1. การแสวงหาความรู้ด้วย ตนเอง 2. ทักษะด้านสารสนเทศและ การสื่อสาร 3. การอยู่ร่วมกับผู้อื่น	1. ความมีจิตใจเมตตา 2. ความโอบอ้อมอารี 3. การไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพ ของผู้อื่น	1. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน 2. กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ และมีบุคลิกดี 3. มีเมตตา กรุณา 4. ให้ความเท่าเทียมกันใน สังคม 5. ยอมรับความแตกต่างใน สังคม 6. มีการสื่อสารที่ดี
Sub PLO 2.2 ประยุกต์ใช้ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารใน	1. หลักการใช้เพื่อการสื่อสาร 2. ทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21	1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2. การสื่อสาร 3. การแก้ไขปัญหา	1. ความมีจิตใจเมตตา 2. ความโอบอ้อมอารี 3. การไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพ	1. เป็นผู้นำที่ใช้ความรู้เพื่อ สร้างประโยชน์สุขของคนใน ประเทศ

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
ชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น แสดงออกถึงการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต	3. พหุวัฒนธรรมด้านการสื่อสาร 4. หลักคุณธรรม จริยธรรมและมารยาทในการสื่อสาร	4. การอยู่ร่วมกับผู้อื่น 5. ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม	ของผู้อื่น 4. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี	2. มีเมตตา กรุณา 3. ยอมรับความแตกต่างในสังคม 4. มีการสื่อสารที่ดีรอบคอบและความละเอียดถี่ถ้วน
Sub PLO 2.3 เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับจุดประสงค์ของการใช้งาน โดยคำนึงถึงความปลอดภัย	1. หลักการเลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศที่อย่างถูกต้องเหมาะสม 2. ทักษะศตวรรษที่ 21 3. คุณธรรม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2. ทักษะด้านดิจิทัล 3. การคิดสร้างสรรค์ 4. ทักษะการทำงานที่หลากหลาย 5. ทักษะความรับผิดชอบต่อสังคม	1. ความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่ 2. การไม่ทุจริตทางวิชาการ 3. การไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาและสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น	1. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน 2. คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีเหตุผล 3. มีความรับผิดชอบต่อสังคม 4. มีความรอบคอบ ความละเอียดถี่ถ้วน
PLO 3 รอบรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนานำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ				
Sub PLO 3.1 อธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	1. ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน 2. สาระสำคัญในพระไตรปิฎก 3. ภาษาบาลีและสันสกฤตที่ปรากฏอยู่ในภาษาไทยและ	1. การคิดเชิงวิพากษ์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ 2. การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ด้วยตนเอง 3. การแสดงผลในการนับ	1 ความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่ 2. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักเบญจศีลเบญจธรรม 3. ยึดมั่นในหลักการปกครอง	1. บุคลิกที่น่าเชื่อถือ 2. กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ 3. ยึดมั่นในความถูกต้อง 4. ยอมรับความแตกต่างใน

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา 4. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ	ถือศาสนาต่าง ๆ โดยเคารพสิทธิของผู้อื่น	ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในสถาบันหลักของประเทศอันได้แก่ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	สังคม 5. มีความรอบคอบ ความละเอียดถี่ถ้วน
Sub PLO 3.2 นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาปฏิบัติ เพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาตนเองและสังคมได้	1. หลักธรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา 2. แนวคิด ทฤษฎีและวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน 3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการดูแลทางด้านร่างกาย จิต อารมณ์ สังคมที่ปรากฏในพระไตรปิฎก 4. ศาสนพิธี กุศลพิธี บุญพิธี ทานพิธี ปกณกพิธีในพระพุทธศาสนา 5. ประเพณีทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย	1. การปฏิบัติกรรมฐาน 2. การพัฒนา และแก้ปัญหาตนเองโดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา 3. การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม	1. ความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่ 2. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 3. ความมีจิตใจเมตตาอารี 4. มีจิตสาธารณะ 5. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักเบญจศีลเบญจธรรม	1. บุคลิกที่น่าเชื่อถือ 2. เป็นผู้นำเชิงพุทธ 3. กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ 4. มีเมตตา กรุณา 5. รักการทำงานเป็นทีม 6. มีความรอบคอบ ความละเอียดถี่ถ้วน
Sub PLO 3.3 ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับนวัตกรรม พัฒนาปัญญาและ	1. การสืบค้นข้อมูล การกลั่นกรองข้อมูล และ	1. ความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่	1. ศึกษาตลอดชีวิต 2. รักการทำงานเป็นทีม

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
ในการร่วมสร้างสรรค์ นวัตกรรมเชิงพุทธ	คุณธรรม 2. รูปแบบของการพัฒนาดิจิทัล การประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อการ บริหารกิจการพระพุทธศาสนาใน ปัจจุบัน 3. งานวิจัยทางพระพุทธศาสนา ประเภท ความสำคัญ อิทธิพลของ วรรณกรรมที่ปรากฏใน พระพุทธศาสนาของไทย	การรวบรวมข้อมูล 2. การคิดสร้างสรรค์ในการ วิจัยและสร้างนวัตกรรมเชิง พุทธ 3. การคิดเชิงออกแบบเพื่อมี แนวคิดในการสร้างนวัตกรรม เชิงพุทธ	2. มีจิตสาธารณะ 3. การไม่ทุจริตทางวิชาการ 4. การไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพ ของผู้อื่น	3. มีความคิดสร้างสรรค์ 4. มีความรอบคอบ ความละเอียดถี่ถ้วน 5. มีความรับผิดชอบต่อสังคม 6. เป็นนักบริหารจัดการ
PLO 4 อธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ผ่านการสร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่ ประยุกต์ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารทั้งการพูด อ่าน เขียน และวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้				
Sub PLO 4.1 อธิบายหลักการ พื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทาง รัฐศาสตร์ผ่านการสร้างสิ่งใหม่ หรือองค์ความรู้ใหม่	1. หลักการพื้นฐานและมโนทัศน์ สำคัญทางรัฐศาสตร์ 2. การสร้างสิ่งใหม่หรือองค์ ความรู้ใหม่ทางรัฐศาสตร์	1. ปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน และมโนทัศน์สำคัญทาง รัฐศาสตร์ได้ 2. การปฏิบัติตามขั้นตอนที่ ถูกต้องในการสร้างสิ่งใหม่หรือ องค์ความรู้ใหม่ทางรัฐศาสตร์ ได้	1. ยอมรับหลักการพื้นฐานและ มโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ 2. สร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ ใหม่ทางรัฐศาสตร์อย่างเป็น ระบบ	1. แสดงออกถึงบุคลิกที่ น่าเชื่อถือ มีความเป็นผู้นำ และมโนทัศน์สำคัญทาง รัฐศาสตร์ 2. กล้าแสดงออกบนหลักการ พื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญ ทางรัฐศาสตร์

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
				3. คิดเป็นระบบ ในการสร้าง สิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่ ทางรัฐศาสตร์
Sub PLO 4.2 ประยุกต์ใช้ ภาษาไทยในการสื่อสารทั้งการ พูด อ่าน เขียน	1. อธิบายการสื่อสารทางการเมือง ได้ 2. แปลความหมายวาทกรรมทาง การเมืองได้ 3. สรุปสาระสำคัญของหนังสือ/ ตำราทางรัฐศาสตร์ได้ 4. เขียนบทความวิจัย/วิชาการ ทางรัฐศาสตร์ได้	1. สามารถสื่อสารทาง การเมืองได้ 2. แปลความหมายวาทกรรม ทางการเมืองได้อย่างถูกต้อง 3. สรุปสาระสำคัญของ หนังสือ/ตำราทางรัฐศาสตร์ ตามขั้นตอนที่ถูกต้องได้ 4. เขียนบทความวิจัย/ วิชาการทางรัฐศาสตร์ได้อย่าง ถูกต้อง	1. รับรู้และเลือกวิธีการสื่อสาร ทางการเมืองได้อย่างถูกต้อง 2. แบ่งปันความรู้เกี่ยวกับวาท กรรมทางการเมืองได้ 3. เห็นคุณค่าของหนังสือ/ตำรา ทางรัฐศาสตร์ 4. สรุปความสัมพันธ์ของสาระ ทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ได้ อย่างเป็นระบบ	1. สื่อสารทางการเมืองได้ อย่างถูกต้อง 2. มีทักษะทางวิชาการและ ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่าง ถูกต้อง 3. ปฏิบัติตามขั้นตอนที่ ถูกต้องในศาสตร์ที่ศึกษาได้
Sub PLO 4.3 วิเคราะห์ สถานการณ์ทางการเมืองได้	1. เปรียบเทียบสถานการณ์ ทางการเมืองไทยในอดีตและ ปัจจุบัน และคาดการณ์ สถานการณ์ทางการเมืองใน อนาคตได้	1. ทำการเปรียบเทียบ สถานการณ์ทางการเมืองไทย ในอดีตและปัจจุบันได้ 2. การปฏิบัติตามขั้นตอนที่ ถูกต้อง สามารถแยกความรู้	1. ทำการเปรียบเทียบ สถานการณ์ทางการเมืองไทยได้ อย่างเป็นระบบ 2. สะท้อนความสัมพันธ์ สถานการณ์ทางการเมืองไทยใน	1. การจัดกระทำ เปรียบเทียบสถานการณ์ ทางการเมืองไทยได้ 2. สะท้อนความสัมพันธ์ สถานการณ์ทางการเมืองไทย

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
		ออกเป็นส่วนแล้วทำความเข้าใจในแต่ละส่วนว่าแตกต่างกันอย่างไร	อดีต ปัจจุบัน และอนาคตได้	ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตได้อย่างถูกต้อง
PLO 5 อธิบายแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ผ่านการพูดและเขียนงานวิชาการเบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ได้ นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไปแก้ปัญหาในการทำงานได้ ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสืบค้น ในการทำงานภายใต้บริบทการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล				
Sub PLO 5.1 อธิบายแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ผ่านการพูดและเขียนงานวิชาการเบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ได้	1. อธิบายแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ได้ 2. ประยุกต์ใช้หลักการสื่อสาร หลักการเขียนบทความวิชาการทางรัฐศาสตร์ได้	1. กระทำตามแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง 2. ปฏิบัติตามขั้นตอนในการสื่อสาร การเขียนบทความวิชาการทางรัฐศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง	1. สนับสนุนแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ 2. สื่อสารทางการเมือง เขียนบทความวิชาการทางรัฐศาสตร์ได้อย่างเป็นระบบ	1. การปฏิบัติตามแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ได้ 2. ประยุกต์ใช้หลักการสื่อสาร หลักการเขียนบทความวิชาการทางรัฐศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง
Sub PLO 5.2 นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไปแก้ปัญหาในการทำงานได้	1. ประยุกต์ใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง 2. เลือกวิธีการแก้ปัญหาในการทำงานได้	1. ปฏิบัติตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง 2. แก้ปัญหาในการทำงานได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน	1. เห็นคุณค่าหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง 2. เลือกวิธีการแก้ปัญหาในการทำงานได้อย่างเป็นระบบ	1. มีทักษะที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ 2. แก้ปัญหาในการทำงาน และการปฏิบัติตามขั้นตอนที่ถูกต้อง

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
Sub PLO 5.3 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสืบค้น ในการทำงานภายใต้บริบท การเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล	1. อธิบายการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ 2. ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสืบค้น ในการทำงานภายใต้บริบท การเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลได้	1. ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง 2. ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสืบค้น ในการทำงานภายใต้บริบทการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลด้วยทักษะที่ถูกต้องได้	1. เห็นคุณค่าและแบ่งปันความรู้ด้านเทคโนโลยีในเรียนรู้ต่อผู้อื่นได้ 2. ป้องกันภัยที่เกิดจากเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีความปลอดภัย อย่างเป็นระบบ	1. จัดกระทำการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเป็นระบบ 2. ป้องกันภัยที่เกิดจากเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีความปลอดภัยจนเกิดเป็นนิสัย
PLO 6 แสดงออกซึ่งลักษณะของความเป็นนักปกครองระดับต้นหรือผู้ปฏิบัติงานที่มีหลักธรรมาภิบาล มีพฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณเพื่อประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิต มีทักษะทางด้านรัฐศาสตร์เชิงพุทธ มีความฉลาดทางอารมณ์ ตามแนวพระพุทธศาสนา สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้				
Sub PLO 6.1 ประพฤติตนเป็นนักปกครองที่มีธรรมาภิบาล	1. อธิบายหลักการประพฤติตนเป็นนักปกครองที่มีธรรมาภิบาล	1. ปฏิบัติตนเป็นนักปกครองที่มีธรรมาภิบาลได้อย่างถูกต้อง	1. ประพฤติตนเป็นนักปกครองที่มีธรรมาภิบาลและสามารถตรวจสอบได้	1. แสดงออกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยการปฏิบัติตนตามขั้นตอนที่ถูกต้อง
Sub PLO 6.2 ปฏิบัติตนเป็นนักปกครองที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ	1. ยกตัวอย่างคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของนักปกครองได้	1. ปฏิบัติตนเป็นนักปกครองที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณได้	1. ประพฤติตนเป็นนักปกครองที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณและสามารถตรวจสอบได้	1. แสดงออกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ด้วยการปฏิบัติตนตาม

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
				ขั้นตอนที่ถูกต้อง
Sub PLO 6.3 ปฏิบัติตนตามหลักรัฐธรรมนูญเชิงพุทธได้อย่างถูกต้อง	1. อธิบายหลักรัฐธรรมนูญเชิงพุทธได้	1. สรุปเนื้อหาสาระและขอบเขตของหลักรัฐธรรมนูญเชิงพุทธได้	1. เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามหลักรัฐธรรมนูญเชิงพุทธได้	1. แสดงออกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักรัฐธรรมนูญเชิงพุทธด้วยการปฏิบัติตนตามขั้นตอนที่ถูกต้อง
Sub PLO 6.4 แสดงออกถึงความเป็นผู้มีความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนา สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้	1. ยกตัวอย่างความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนาได้ 2. ประยุกต์ใช้หลักการครองตน ครองคน และครองงานตามแนวพระพุทธศาสนาได้	1. การควบคุมตนเองให้เป็นผู้ฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนาได้ 2. ปฏิบัติตนตามหลักการครองตน ครองคน และครองงานตามแนวพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง	1. เห็นคุณค่าของความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนา 2. เรียงลำดับความสัมพันธ์ของหลักการครองตน ครองคน ครองงานตามแนวพระพุทธศาสนาได้อย่างเป็นระบบ	1. แสดงออกถึงคุณลักษณะที่มีความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนา 2. ครองตน ครองคน และครองงานตามแนวพระพุทธศาสนาด้วยการปฏิบัติตนตามขั้นตอนที่ถูกต้อง

หมวดที่ 3 โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และ หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา และกลุ่มวิชารัฐศาสตร์เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ซึ่งหมวดวิชาเฉพาะ เป็นหมวดรายวิชาที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติงานได้ โดยกำหนดประเภทของความรู้ที่ต้องมี แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ 1) ความรู้เฉพาะตามศาสตร์สาขานั้น ๆ (Disciplinary Knowledges) นำไปกำหนดกลุ่มรายวิชาเฉพาะ 2) ความรู้สหวิทยาการ (Interdisciplinary) นำไปกำหนดกลุ่มรายวิชาเลือก 3) ความรู้ในเชิงปฏิบัติ (Practical Knowledges) นำไปกำหนดกลุ่มรายวิชาฝึกภาคสนาม หรือฝึกงาน และรายวิชาต่าง ๆ ต้องกำหนดสอดคล้องสัมพันธ์กับ PLO ของหลักสูตรซึ่งเป็นไปตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ

ตามกฎหมายกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2564 ข้อ 10 ที่กำหนดให้กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามข้อ 3 (4) มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนาปัญญาด้วยหลักศาสนา ผสานกับหลักวิชาการ โดยต้อง 1) มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีสติ ปัญญาและคุณธรรม ด้วยการจัดการเรียนการสอน ที่ผสมผสานหลักศาสนากับหลักวิชาการ 2) ให้ความสำคัญกับการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมโดยยึดหลักศาสนา ปรับใช้หลักศาสนา ให้เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลง และสร้างหลักวิชาการที่สอดคล้องกับหลักศาสนา เป็นทางเลือกคู่กับหลักวิชาการของประเทศตะวันตก 3) นำหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ มาชี้นำสังคมโดยมุ่งพัฒนาจิตใจ สติ ปัญญา และพฤติกรรมของประชาชนเพื่อให้เกิดสันติสุขและความสามัคคีของคนในชาติ โดยรายวิชาต่าง ๆ ในกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา และกลุ่มวิชารัฐศาสตร์ได้สอดคล้องสัมพันธ์กับ PLO ของหลักสูตรซึ่งเป็นไปตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ จึงจัดโครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต ดังนี้

1. โครงสร้างหลักสูตร

1.1 จำนวนหน่วยกิต

รวมตลอดหลักสูตร 134 หน่วยกิต

ก. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	24	หน่วยกิต
1) รายวิชาพื้นฐาน บัณฑิตเรียน	ไม่นับหน่วยกิต	2 รายวิชา
2) รายวิชาบังคับเรียน 8 รายวิชา	จำนวน 24	หน่วยกิต
ข. หมวดวิชาเฉพาะ	110	หน่วยกิต
1) กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา	30	หน่วยกิต
1.1) รายวิชาบังคับเรียน	12	หน่วยกิต
1.2) รายวิชาเลือกเรียน	18	หน่วยกิต
2) กลุ่มวิชาเอกรัฐศาสตร์	74	หน่วยกิต
2.1) รายวิชาบังคับเรียน	60	หน่วยกิต
2.2) รายวิชาเลือกเรียน	6	หน่วยกิต
2.3) รายวิชาการฝึกภาคสนาม	8	หน่วยกิต
3) หมวดวิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต

2. ระบบการจัดการศึกษา

2.1 ระบบ

☒ ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ และมีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และข้อกำหนดต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2.2 วัน - เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

☒ วัน - เวลาราชการปกติ

ภาคการศึกษาที่ 1 เดือนมิถุนายน - เดือนตุลาคม

ภาคการศึกษาที่ 2 เดือนพฤศจิกายน - เดือนมีนาคม

ภาคฤดูร้อน เดือนเมษายน - เดือนมิถุนายน

☒ นอกวัน - เวลาราชการ (เสาร์ - อาทิตย์)

ภาคการศึกษาที่ 1 เดือนมิถุนายน - เดือนตุลาคม

ภาคการศึกษาที่ 2 เดือนพฤศจิกายน - เดือนมีนาคม

ภาคฤดูร้อน เดือนเมษายน - เดือนมิถุนายน

2.3 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

☒ มีภาคฤดูร้อน ซึ่งเปิดสอนสำหรับนักศึกษาที่เคยลงทะเบียนเรียนหรือสอบไม่ผ่าน หรือเป็นไปตามความเห็นชอบของมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจเปิดในภาคการศึกษาฤดูร้อนของแต่ละชั้นปี

2.4 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ตามระเบียบ หรือประกาศของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2.5 ระบบจัดการศึกษา

- ☒ แบบชั้นเรียน
- ☐ แบบทางไกลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก
- ☐ แบบทางไกลผ่านสื่อแพร่ภาพและเสียงเป็นสื่อหลัก
- ☐ แบบทางไกลทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อหลัก (E-Learning)
- ☐ แบบทางไกลทางอินเทอร์เน็ต
- ☒ อื่น ๆ (ระบุ)...ระบบออนไลน์...

หมายเหตุ: การจัดการเรียนการสอนในระบบออนไลน์ ให้เป็นไปตามสถานการณ์และ/หรือประกาศของมหาวิทยาลัย

2.6 การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา (ถ้ามี)

ตามระเบียบหรือประกาศของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยและประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเทียบโอนหน่วยกิตและผลการศึกษาในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

3. รายวิชา/กลุ่มสาระ/ชุดวิชา (Module)

3.1 รายวิชาพื้นฐาน บัณฑิตเรียน ไม่นับหน่วยกิต 2 รายวิชา

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
GE0001	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 Fundamental English I	(3) (3-0-6)
GE0002	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 Fundamental English II	(3) (3-0-6)

3.2 รายวิชาบังคับเรียน 8 รายวิชา จำนวน 24 หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
GE1001	วิถี มจร สู่ความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก MBU Way to Thai and Global Citizens	3 (3-0-6)
GE1002	มนุษย์กับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล Human and Living in Digital Age	3 (3-0-6)
GE1003	ภาษาไทยเพื่อทักษะการสื่อสาร Thai Language for Communication	3 (2-2-5)
GE1004	ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการสื่อสาร English for Communication	3 (2-2-5)

GE1005	การป้องกันและปราบปรามการทุจริต Prevention and Suppression of Corruption	3 (3-0-6)
GE1006	วิจัยและนวัตกรรม Research and Innovation	3 (3-0-6)
GE1007	ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ 21 st Century Skills for Living and Occupations	3 (2-2-5)
GE1008	ประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมไทย History Arts and Thai Culture	3 (3-0-6)

ข. หมวดวิชาเฉพาะ (กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (BU) และกลุ่มวิชารัฐศาสตร์ (SO))

1) กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (BU) และกลุ่มวิชารัฐศาสตร์ (SO)

1.1) กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา		หน่วยกิต
รายวิชาบังคับเรียน		12 หน่วยกิต
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
BU5001	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา History of Buddhism	3 (3-0-6)
BU5002	พระไตรปิฎกศึกษา Tipitaka Studies	3 (3-0-6)
BU5003	ภาษาบาลีและสันสกฤตในพระพุทธศาสนา Pali and Sanskrit in Buddhism	3 (3-0-6)
BU5004	ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน Theory and Practice of Meditation	3 (2-2-5)
รายวิชาเลือกเรียน		
คณะศึกษาศาสตร์ ระดับปริญญาตรี จำนวน 6 หน่วยกิต		
คณะอื่น ๆ ที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี จำนวน 18 หน่วยกิต		
BU5005	ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพระพุทธศาสนา English for Buddhist Studies	3 (3-0-6)
BU5006	ศาสนศึกษา Religious Studies	3 (3-0-6)
BU5007	นวัตกรรมเพื่อพัฒนาปัญญาและคุณธรรม Innovation for Wisdom and Morality Development	3 (3-0-6)
BU5008	พิธีการในพระพุทธศาสนา Ceremonies in Buddhism	3 (3-0-6)

BU5009	พระพุทธศาสนาในวัฒนธรรมไทย Buddhism in Thai Culture	3 (3-0-6)
BU5010	งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาของไทย Buddhist Research and Literary Works in Thailand	3 (3-0-6)
BU5011	ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการพระพุทธศาสนา Digital for Buddhist Affairs Administration	3 (3-0-6)
BU5012	สุขภาพในพระไตรปิฎก Health Care in Tipitaka	3 (3-0-6)

1.2) กลุ่มวิชาเอกรัฐศาสตร์

74 หน่วยกิต

1.2.1) รายวิชาบังคับเรียน

60 หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
SO2101	ปรัชญาการเมือง Political Philosophy	3 (3-0-6)
SO2102	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ Introduction to Political Science	3 (3-0-6)
SO2103	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารรัฐกิจ Introduction to Public Administration	3 (3-0-6)
SO2104	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ Introduction to International Relations	3 (3-0-6)
SO2105	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย Introduction to Law	3 (3-0-6)
SO2106	การปกครองคณะสงฆ์ไทย Thai Sangha Administration	3 (3-0-6)
SO2107	พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง Political Parties, Interest Groups and Elections	3 (3-0-6)
SO2108	รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ Politics in Buddhist Approach	3 (3-0-6)
SO2109	หลักรัฐธรรมนูญและสถาบันทางการเมือง Constitution Principle and Political Institutions	3 (3-0-6)
SO2110	การเมืองการปกครองไทยร่วมสมัย Contemporary Thai Politics	3 (3-0-6)

SO2111	การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ Comparative Government and Politics	3 (3-0-6)
SO2112	การสื่อสารทางการเมืองและวาทกรรมทางการเมือง Political Communication and Political Discourses	3 (3-0-6)
SO2113	การเมืองและการปกครองท้องถิ่น Politics and Local Administration	3 (3-0-6)
SO2114	กฎหมายปกครอง Administrative Laws	3 (3-0-6)
SO2115	กฎหมายลักษณะพยาน Law of Evidence	3 (3-0-6)
SO2116	กฎหมายอาญา Criminal Law	3 (3-0-6)
SO2117	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา Criminal Law trial	3 (3-0-6)
SO2118	ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์ English for Political Science	3 (3-0-6)
SO2119	เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเขียนและการสืบค้นทางรัฐศาสตร์ Technology and Digital for Writing and Searching on Political Science	3 (3-0-6)
SO2120	ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ Social Science Research Methodology	3 (3-0-6)

1.2.2) รายวิชาเลือกเรียนไม่น้อยกว่า

6 หน่วยกิต

SO2121	สัมมนาศาสนากับการเมือง Seminar on Religion and Politics	3 (3-0-6)
SO2122	การเคลื่อนไหวทางสังคม Social Movement	3 (3-0-6)
SO2123	พลเมืองดิจิทัล Digital Citizen	3 (3-0-6)
SO2124	การเมือง เศรษฐกิจและสังคมไทย Politic, Economy, Society of Thailand	3 (3-0-6)
SO2125	การจัดการความขัดแย้ง Conflict Management	3 (3-0-6)

SO2126	พหุวัฒนธรรมในสังคมไทย Multicultural in Thai Society	3 (3-0-6)
SO2127	การสืบสวนและสอบสวน Investigation	3 (3-0-6)
SO2128	การเมืองกับกฎหมายมหาชน Politics and Public Law	3 (3-0-6)
SO2129	กฎหมายระหว่างประเทศ International Laws	3 (3-0-6)
SO2130	นโยบายสาธารณะและการวางแผน Public Policy and Planning	3 (3-0-6)
SO2131	การจัดการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ Human Resource Management and Development	3 (3-0-6)
SO2132	ระบบบริหารราชการไทย Thai Public Administration Systems	3 (3-0-6)
SO2133	พลเมืองกับจิตสาธารณะ Citizenship and Public Consciousness	3 (3-0-6)
SO2134	ศาสนพิธีการศึกษา Ordinance Study	3 (2-2-5)
SO2136	ประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในภาคกลาง Social History and Cultural of Local Community in the Central region	3 (3-0-6)

1.2.3) รายวิชาฝึกภาคสนาม

8 หน่วยกิต

SO2146	เตรียมฝึกภาคสนาม Preparation of Field Specification	2 (2-0-4)
SO2147	การฝึกภาคสนาม Field Specification	6 (0-36-0)

1.2.4) หมวดวิชาเลือกเสรี

6 หน่วยกิต

ให้เลือกเรียนวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต ตามรายวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยและไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยเรียนมาแล้ว โดยอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชา นั้น ๆ

4. ความหมายของเลขรหัสประจำรายวิชาที่ใช้ในหลักสูตร

การใช้รหัสรายวิชามีวัตถุประสงค์ที่จะสื่อความหมายถึงธรรมชาติ และลักษณะของรายวิชา ระหว่างผู้เรียน ผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งเมื่อรวมกับรายวิชาแล้วจะทำให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับประเภทศาสตร์ การจัดหมวดหมู่คณะวิชา ภาควิชาหรือกลุ่มวิชาในแต่ละรายวิชาและลำดับของรายวิชา กำหนดให้มีรหัสประจำ จำนวน 6 หน่วย เป็นอักษร 2 หน่วย และตัวเลข 4 หน่วยโดยมีความหมายดังนี้

4.1 อักษร 2 ตัว เป็นอักษรย่อมาจากคณะวิชาหรือหมวดวิชาหรือกลุ่มวิชา ดังนี้

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (General Education)		ใช้คำย่อ GE
- รายวิชาพื้นฐาน บัณฑิตเรียน ไม่นับหน่วยกิต		GE0xxx
- รายวิชาบังคับเรียน	=	GE1xxx
- กลุ่มวิชาเฉพาะทางพระพุทธศาสนา (Buddhism) ใช้คำย่อ		BU5xxx
คณะสังคมศาสตร์	=	SO
- ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	=	SO1xxx
- ภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์	=	SO2xxx
- สาขาวิชารัฐศาสตร์	=	SO21xx
- สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	=	SO22xx

4.2 ตัวเลข 4 ตัว เป็นตัวเลขประจำภาควิชา และลำดับวิชาในแต่ละภาควิชา ดังนี้

พยัญชนะตัวที่ 1 และที่ 2	หมายถึง	สัญลักษณ์ของคณะวิชาหรือหมวดวิชาหรือกลุ่มวิชา
เลขตัวที่ 1	หมายถึง	ภาควิชา
เลขตัวที่ 2 - 4	หมายถึง	ลำดับวิชาในแต่ละภาควิชา ตั้งแต่ 001-999

4.3 ความหมายของเลขรหัสหน่วยกิต อักษรรหัสหน่วยกิต น (บ-ป-ต) ดังนี้

น	หมายถึง	หน่วยกิต
บ	หมายถึง	การจัดการเรียนรู้แบบเน้นทฤษฎี/แบบเชิงรุก
ป	หมายถึง	ปฏิบัติ
ต	หมายถึง	ศึกษาด้วยตนเอง

รหัสหน่วยกิต ดังนี้ เช่น 3 (3-0-6) หรือ (3) (3-0-6)

ตัวเลขนอกวงเล็บ เช่น (3)	หมายถึง	จำนวนหน่วยกิต รายวิชาพื้นฐาน ไม่นับหน่วยกิต
ตัวเลขนอกวงเล็บ เช่น 3	หมายถึง	จำนวนหน่วยกิต รายวิชาบังคับเรียน
ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 1	หมายถึง	จำนวนชั่วโมงการจัดการเรียนรู้แบบเน้นทฤษฎี
ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 2	หมายถึง	จำนวนชั่วโมงภาคปฏิบัติต่อสัปดาห์
ตัวเลขในวงเล็บตัวที่ 3	หมายถึง	จำนวนชั่วโมงที่นักศึกษาต้องไปศึกษาค้นคว้า

ด้วยตนเองนอกเวลา

5. แผนการศึกษา

การจัดแผนการศึกษาในแต่ละปี กำหนดให้ต้องเรียงลำดับรายวิชาจากง่ายไปหายาก แต่ละรายวิชาที่เรียนในแต่ละปี จะต้องนำไปสู่การบรรลุ YLOs และภายหลังจากสิ้นสุดในทุกรายวิชาบังคับ และตลอดหลักสูตร นักศึกษาทุกคนจะต้องบรรลุตามผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรที่กำหนดทุกข้อ

การระบุรายวิชาในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ในแต่ละภาคการศึกษา เพื่อความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร ไม่ต้องระบุชื่อรายวิชาหรือกลุ่มสาระ โดยให้ระบุดังนี้

รายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป	น (บ-ป-ต)
รายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (บังคับ)	น (บ-ป-ต)
รายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (เลือก)	น (บ-ป-ต)
รายวิชาในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (บังคับ)	น (บ-ป-ต)
รายวิชาในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (เลือก)	น (บ-ป-ต)
หรือ จัดการเรียนการสอนตามแผนการศึกษา ดังนี้	

5.1 แผนการศึกษา สำหรับนักศึกษาภาคปกติ

ปีที่ 1

ภาคการศึกษาที่ 1		จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี - ปฏิบัติ - ศึกษาด้วยตนเอง)
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
GE0001	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 Fundamental English I	(3) (3-0-6)
GE1001	วิถี มมร สู่ความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก MBU Way to Thai and Global Citizens	3 (3-0-6)
GE1002	มนุษย์กับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล Human and Living in Digital Age	3 (3-0-6)
BU5001	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา History of Buddhism	3 (3-0-6)
BU5002	พระไตรปิฎกศึกษา Tipitaka Studies	3 (3-0-6)
SO2102	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ Introduction to Political Science	3 (3-0-6)
SO2105	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย Introduction to Law	3 (3-0-6)
รวม		21 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาที่ 2		จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี - ปฏิบัติ - ศึกษาด้วยตนเอง)
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
GE0002	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 Fundamental English II	(3) (3-0-6)
GE1003	ภาษาไทยเพื่อทักษะการสื่อสาร Thai Language for Communication	3 (2-2-5)
GE1008	ประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมไทย History Arts and Thai Culture	3 (3-0-6)
BU5003	ภาษาบาลีและสันสกฤตในพระพุทธศาสนา Pali and Sanskrit in Buddhism	3 (3-0-6)
BU5004	ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน Theory and Practice of Meditation	3 (2-2-5)
SO2101	ปรัชญาการเมือง Political Philosophy	3 (3-0-6)
SO2103	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารรัฐกิจ Introduction to Public Administration	3 (3-0-6)

รวม		21 หน่วยกิต
ปีที่ 2		
ภาคการศึกษาที่ 1	จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี - ปฏิบัติ - ศึกษาด้วยตนเอง)	
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
GE1005	การป้องกันและปราบปรามการทุจริต Prevention and Suppression of Corruption	3 (3-0-6)
GE1006	วิจัยและนวัตกรรม Statistics for Research and Learning	3 (3-0-6)
BU50xx	รายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (เลือก)	น (บ-ป-ต)
BU50xx	รายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (เลือก)	น (บ-ป-ต)
SO2104	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ Introduction to International Relations	3 (3-0-6)
SO2106	การปกครองคณะสงฆ์ไทย Thai Sangha Administration	3 (3-0-6)
SO2107	พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง Political Parties, Interest Groups and Elections	3 (3-0-6)
รวม		21 หน่วยกิต
ภาคการศึกษาที่ 2	จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี - ปฏิบัติ - ศึกษาด้วยตนเอง)	
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
GE1004	ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการสื่อสาร English for Communication	3 (2-2-5)
GE1007	ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ 21st Century Skills for Living and Occupations	3 (2-2-5)
BU50xx	รายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (เลือก)	น (บ-ป-ต)
BU50xx	รายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (เลือก)	น (บ-ป-ต)
SO2108	รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ Politics in Buddhist Approach	3 (3-0-6)
SO2109	หลักรัฐธรรมนูญและสถาบันทางการเมือง Constitution Principle and Political Institutions	3 (3-0-6)
รวม		18 หน่วยกิต

ปีที่ 3

ภาคการศึกษาที่ 1

จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี - ปฏิบัติ - ศึกษาด้วยตนเอง)

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
BU50xx	รายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (เลือก)	น (บ-ป-ต)
BU50xx	รายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (เลือก)	น (บ-ป-ต)
SO2110	การเมืองการปกครองไทยร่วมสมัย Contemporary Thai Politics	3 (3-0-6)
SO2111	การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ Comparative Government and Politics	3 (3-0-6)
SO2112	การสื่อสารทางการเมืองและวาทกรรมทางการเมือง Political Communication and Political Discourses	3 (3-0-6)
SO2116	กฎหมายอาญา Criminal Law	3 (3-0-6)
รวม		18 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาที่ 2

จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี - ปฏิบัติ - ศึกษาด้วยตนเอง)

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
SO2113	การเมืองและการปกครองท้องถิ่น Politics and Local Administration	3 (3-0-6)
SO2114	กฎหมายปกครอง Administrative Laws	3 (3-0-6)
SO2117	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา Criminal Law trial	3 (3-0-6)
SO2118	ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์ English for Political Science	3 (3-0-6)
SO2119	เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเขียนและการสืบค้นทางรัฐศาสตร์ Technology and Digital for Writing and Searching on Political Science	3 (3-0-6)
SO2120	ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ Social Science Research Methodology	3 (3-0-6)
รวม		15 หน่วยกิต

ปีที่ 4

ภาคการศึกษาที่ 1

จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี - ปฏิบัติ - ศึกษาด้วยตนเอง)

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
SO2115	กฎหมายลักษณะพยาน Law of Evidence	3 (3-0-6)
SO2136	ประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในภาคกลาง Social History and Cultural of Local Community in the Central Region	3 (3-0-6)
SO21xx	รายวิชาในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (เลือก)	น (บ-ป-ต)
SO21xx	รายวิชาในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (เลือกเสรี)	น (บ-ป-ต)
SO21xx	รายวิชาในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (เลือกเสรี)	น (บ-ป-ต)
SO2146	เตรียมฝึกภาคสนาม Preparation of Field Specification	2 (0-2-4)
รวม		17 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาที่ 2

จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี - ปฏิบัติ - ศึกษาด้วยตนเอง)

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
SO2147	การฝึกภาคสนาม Field Specification	6 (0-36-0)
รวม		6 หน่วยกิต

5.2 แผนการศึกษา สำหรับนักศึกษาภาคพิเศษ

ปีที่ 1

ภาคการศึกษาที่ 1		จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี - ปฏิบัติ - ศึกษาด้วยตนเอง)
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
GE0001	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 Fundamental English I	(3) (3-0-6)
GE1001	วิถี มมร สู่ความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก MBU Way to Thai and Global Citizens	3 (3-0-6)
GE1002	มนุษย์กับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล Human and Living in Digital Age	3 (3-0-6)
BU5001	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา History of Buddhism	3 (3-0-6)
BU5002	พระไตรปิฎกศึกษา Tipitaka Studies	3 (3-0-6)
SO2102	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ Introduction to Political Science	3 (3-0-6)
รวม		18 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาที่ 2		จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี - ปฏิบัติ - ศึกษาด้วยตนเอง)
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
GE0002	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 Fundamental English II	(3) (3-0-6)
GE1003	ภาษาไทยเพื่อทักษะการสื่อสาร Thai Language for Communication	3 (2-2-5)
GE1008	ประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมไทย History Arts and Thai Culture	3 (3-0-6)
BU5003	ภาษาบาลีและสันสกฤตในพระพุทธศาสนา Pali and Sanskrit in Buddhism	3 (3-0-6)
BU5004	ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน Theory and Practice of Meditation	3 (2-2-5)
SO2101	ปรัชญาการเมือง Political Philosophy	3 (3-0-6)
รวม		18 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาฤดูร้อน

จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี - ปฏิบัติ - ศึกษาด้วยตนเอง)

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
SO21xx	รายวิชาในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (เลือก)	น (บ-ป-ต)
SO21xx	รายวิชาในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (เลือก)	น (บ-ป-ต)
SO2118	ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์	3 (3-0-6)
	English for Political Science	
รวม		9 หน่วยกิต

ปีที่ 2

ภาคการศึกษาที่ 1

จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี - ปฏิบัติ - ศึกษาด้วยตนเอง)

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
GE1005	การป้องกันและปราบปรามการทุจริต	3 (3-0-6)
	Prevention and Suppression of Corruption	
GE1006	วิจัยและนวัตกรรม	3 (3-0-6)
	Statistics for Research and Learning	
BU50xx	รายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (เลือก)	น (บ-ป-ต)
BU50xx	รายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (เลือก)	น (บ-ป-ต)
SO2103	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารรัฐกิจ	3 (3-0-6)
	Introduction to Public Administration	
SO2105	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)
	Introduction to Law	
รวม		18 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาที่ 2

จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี - ปฏิบัติ - ศึกษาด้วยตนเอง)

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
GE1004	ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการสื่อสาร	3 (2-2-5)
	English for Communication	
GE1007	ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ	3 (2-2-5)
	21st Century Skills for Living and Occupations	
BU50xx	รายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (เลือก)	น (บ-ป-ต)
BU50xx	รายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (เลือก)	น (บ-ป-ต)
SO2104	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	3 (3-0-6)
	Introduction to International Relations	
SO2106	การปกครองคณะสงฆ์ไทย	3 (3-0-6)
	Thai Sangha Administration	
รวม		18 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาฤดูร้อน		จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี - ปฏิบัติ - ศึกษาด้วยตนเอง)
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
SO2136	ประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในภาคกลาง Social History and Cultural of Local Community in the Central Region	3 (3-0-6)
GE1004	ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการสื่อสาร English for Communication	3 (2-2-5)
GE1007	ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ 21st Century Skills for Living and Occupations	3 (2-2-5)
รวม		9 หน่วยกิต

ปีที่ 3

ภาคการศึกษาที่ 1		จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี - ปฏิบัติ - ศึกษาด้วยตนเอง)
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
BU50xx	รายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (เลือก)	น (บ-ป-ต)
BU50xx	รายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา (เลือก)	น (บ-ป-ต)
SO2107	พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง Political Parties, Interest Groups and Elections	3 (3-0-6)
SO2108	รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ Politics in Buddhist Approach	3 (3-0-6)
SO2109	หลักรัฐธรรมนูญและสถาบันทางการเมือง Constitution Principle and Political Institutions	3 (3-0-6)
SO2116	กฎหมายอาญา Criminal Law	3 (3-0-6)
รวม		18 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาที่ 2		จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี - ปฏิบัติ - ศึกษาด้วยตนเอง)
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
SO2110	การเมืองการปกครองไทยร่วมสมัย Contemporary Thai Politics	3 (3-0-6)
SO2111	การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ Comparative Government and Politics	3 (3-0-6)
SO2112	การสื่อสารทางการเมืองและวาทกรรมทางการเมือง Political Communication and Political Discourses	3 (3-0-6)
SO2113	การเมืองและการปกครองท้องถิ่น Politics and Local Administration	3 (3-0-6)

SO2114	กฎหมายปกครอง Administrative Laws	3 (3-0-6)
SO2117	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา Criminal Law trial	3 (3-0-6)
รวม		18 หน่วยกิต

ปีที่ 4

ภาคการศึกษาที่ 1		จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี - ปฏิบัติ - ศึกษาด้วยตนเอง)
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
SO2115	กฎหมายลักษณะพยาน Law of Evidence	3 (3-0-6)
SO2119	เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเขียนและการสืบค้นทางรัฐศาสตร์ Technology and Digital for Writing and Searching on Political Science	3 (3-0-6)
SO2120	ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ Social Science Research Methodology	3 (3-0-6)
SO21xx	รายวิชาในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (เลือกเสรี)	น (บ-ป-ต)
SO21xx	รายวิชาในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (เลือกเสรี)	น (บ-ป-ต)
SO2146	เตรียมฝึกภาคสนาม Preparation of Field Specification	2 (0-2-4)
รวม		17 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาที่ 2		จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี - ปฏิบัติ - ศึกษาด้วยตนเอง)
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น (บ-ป-ต)
SO2147	การฝึกภาคสนาม Field Specification	6 (0-36-0)
รวม		6 หน่วยกิต

6. รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ที่สอดคล้องกับรายวิชา

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	รายวิชา
PLO 1 รอบรู้ในศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบ					
Sub PLO 1.1 อธิบายแนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่ และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งที่จะนำมาพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้	1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง 2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง 3. หลักการเป็นพลเมืองในวิถีระบอบประชาธิปไตย 4. สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	1. การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 2. การแก้ไขปัญหาและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น 3. การแสดงเหตุผลและคิดเชิงวิพากษ์ 4. ทักษะด้านดิจิทัล 5. ทักษะด้านสังคมและวัฒนธรรม	1. ความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่ 2. คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ 3. การไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น 4. กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม โดยการไม่เอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องที่ไม่ถูกต้อง	1. บุคลิกที่น่าเชื่อถือ และมีความเป็นผู้นำที่ใช้ความรู้เพื่อสร้างประโยชน์สุขของคนในประเทศ 2. กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ 3. มีความรับผิดชอบต่อสังคม 4. ยอมรับความแตกต่างในสังคม 5. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน 6. คิดเป็นระบบ เชื่อมั่นในตนเอง	GE1001 วิธี มมร สู่ความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก 3 (3-0-6)* GE1002 มนุษย์กับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล 3 (3-0-6)* GE1007 ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ 3 (2-2-5)* GE1008 ประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย 3 (3-0-6)*

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	รายวิชา
Sub PLO 1.2 ประยุกต์ใช้ศาสตร์ แนวคิด ทฤษฎีสมัยใหม่ ในการพัฒนาตนเองให้ เป็นพลเมืองที่มีคุณค่า ของสังคม มีจิตอาสา และมีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อสังคม	1. กระบวนการสร้าง พลเมืองเข้มแข็ง 2. สมรรถนะการเป็น พลเมืองที่เข้มแข็ง 3. การเป็นพลเมืองที่มี คุณค่า 4. แนวคิดและทฤษฎี สมัยใหม่เพื่อการพัฒนา ตนเองให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของสังคม 5. ทักษะที่จำเป็นสำหรับ ศตวรรษที่ 21 6. หลักการประพจน์ ปฏิบัติตนเพื่อการเป็น แบบอย่างที่ดี	1. ทักษะการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง 2. การทำงานเป็นทีม 3. ทักษะการทำงานที่ หลากหลาย 4. การเป็นผู้นำ 5. การอยู่ร่วมกับผู้อื่น 6. ความยืดหยุ่นและ ความสามารถในการ ปรับตัว 7. ทักษะด้านสังคม พหุวัฒนธรรม	1. ความซื่อสัตย์สุจริต มี จิตสำนึกที่ดี รับผิดชอบต่อ หน้าที่ และมีจิตสาธารณะ 2. ดำรงตนเป็นแบบอย่าง ที่ดีตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม 3. ยึดมั่นในระบอบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุขสถาบันหลักของ ประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	1. เป็นผู้นำที่ใช้ความรู้เพื่อ สร้างประโยชน์สุขของคนใน ประเทศ 2. รักการทำงานเป็นทีม 3. กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ 4. ความรับผิดชอบต่อและ ยอมรับความแตกต่างใน สังคม 5. บุคลิกภาพดี	GE1001 วิถี มมร สู่ความเป็น พลเมืองไทยและพลเมืองโลก 3 (3-0-6)* GE1002 มนุษย์กับการใช้ชีวิต ในยุคดิจิทัล 3 (3-0-6)* GE1005 การป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต GE1007 ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ 3 (2-2- 5)* GE1008 ประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย 3 (3-0-6)* 3 (3-0-6)*

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	รายวิชา
Sub PLO 1.3 วิเคราะห์หลักการ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหาชีวิตครอบครัว และสังคมได้อย่างมีเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์อย่างมีความรับผิดชอบ	1. หลักการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ 2. ความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง 3. หลักการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการทำงานและชีวิตประจำวัน 4. หลักการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ กับการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง 5. คุณธรรม จริยธรรมสำหรับพลเมือง 6. การใช้สื่อดิจิทัล	1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2. การพัฒนางานเพื่อการประกอบอาชีพ 3. การคิดเชิงวิพากษ์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4. ความคิดสร้างสรรค์ 5. ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร 6. การปรับตัว	1. คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวและมีจิตสาธารณะ 2. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักเบญจศีลเบญจธรรม 3. กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม	1. บุคลิกที่น่าเชื่อถือ 2. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน 3. กล้าแสดงออก 4. กล้าตัดสินใจ 5. มีค่านิยมยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ถูกต้อง 6. มีความรับผิดชอบต่อสังคม 7. มีความรอบคอบ 8. ความละเอียดถี่ถ้วน	GE1001 วิถี มมร สู่ความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก 3 (3-0-6)* GE1002 มนุษย์กับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล 3 (3-0-6)* GE1008 ประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย 3 (3-0-6)*

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	รายวิชา
PLO 2 รอบรู้ในศาสตร์ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีความรับผิดชอบ					
Sub PLO 2.1 อธิบายการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้	1. คำศัพท์และสำนวนทางภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2. โครงสร้างทางภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 3. หลักการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการทำงาน 4. ทักษะการสื่อสารในศตวรรษที่ 21	1. การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 2. ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร 3. การอยู่ร่วมกับผู้อื่น	1. ความมีจิตใจเมตตา 2. ความโอบอ้อมอารี 3. การไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น	1. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน 2. กล้าแสดงออก 3. มีเมตตา กรุณา 4. ให้ความเท่าเทียมกันในสังคม 5. ยอมรับความแตกต่างในสังคม 6. มีการสื่อสารที่ดี	GE0001 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 3 (3-0-6)* GE1003 ภาษาไทยเพื่อทักษะการสื่อสาร 3 (2-2-5)* GE1004 ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการสื่อสาร 3 (2-2-5)*

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	รายวิชา
Sub PLO 2.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทย และภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสารใน ชีวิตประจำวันได้อย่าง ถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะสมกับสถานการณ์ จริงที่เกิดขึ้น แสดงออก ถึงการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและ เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต	1. หลักการใช้เพื่อ การสื่อสาร 2. ทักษะการสื่อสารใน ศตวรรษที่ 21 3. พหุวัฒนธรรมด้านการ สื่อสาร 4. หลักคุณธรรม จริยธรรม และมารยาทในการสื่อสาร	1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2. การสื่อสาร 3. การแก้ไขปัญหา 4. การอยู่ร่วมกับผู้อื่น 5. ทักษะการสื่อสาร ระหว่างวัฒนธรรม	1. ความมีจิตใจเมตตา 2. ความโอบอ้อมอารี 3. การไม่ละเมิดสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น 4. ดำรงตนเป็นแบบอย่าง ที่ดี	1. เป็นผู้นำที่ใช้ความรู้เพื่อ สร้างประโยชน์สุขของคนใน ประเทศ 2. มีเมตตา กรุณา 3. ยอมรับความแตกต่างใน สังคม 4. มีการสื่อสารที่ตีรอบคอบ และความละเอียดถี่ถ้วน	GE0002 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 3 (3-0-6)* GE1003 ภาษาไทยเพื่อทักษะ การสื่อสาร 3 (2-2-5)* GE1004 ภาษาอังกฤษเพื่อ ทักษะการสื่อสาร 3 (2-2-5)*
Sub PLO 2.3 เลือกใช้ เครื่องมือสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศได้ อย่างถูกต้อง เหมาะสม กับจุดประสงค์ของการ ใช้งานโดยคำนึงถึงความ รับผิดชอบต่อสังคม	1. หลักการเลือกใช้ เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยี สารสนเทศที่อย่างถูกต้อง เหมาะสม 2. ทักษะศตวรรษที่ 21 3. คุณธรรม จริยธรรมใน การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ	1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2. ทักษะด้านดิจิทัล 3. การคิดสร้างสรรค์ 4. ทักษะการทำงานที่ หลากหลาย 5. ทักษะความรับผิดชอบต่อ	1. ความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อ หน้าที่ 2. การไม่ทุจริตทาง วิชาการ 3. การไม่ละเมิดทรัพย์สิน ทางปัญญาและสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น	1. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน 2. คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีเหตุผล 3. มีความรับผิดชอบต่อสังคม 4. มีความรอบคอบ ความละเอียดถี่ถ้วน	GE1006 วิจัยและนวัตกรรม 3 (2-2-5)*

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	รายวิชา
PLO 3 รอบรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนานำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้าง สรรค์ นวัตกรรมเชิงพุทธ					
Sub PLO 3.1 อธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	1. ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน 2. สาระสำคัญในพระไตรปิฎก 3. ภาษาบาลีและสันสกฤตที่ปรากฏอยู่ในภาษาไทยและวรรณกรรมพระพุทธศาสนา 4. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ	1. การคิดเชิงวิพากษ์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ 2. การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ด้วยตนเอง 3. การแสดงผลในการนับถือศาสนาต่าง ๆ โดยเคารพสิทธิของผู้อื่น	1. ความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่ 2. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักเบญจศีลเบญจธรรม 3. ยึดมั่นในหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	1. บุคลิกที่น่าเชื่อถือ 2. กล้าแสดงออกกล้าตัดสินใจ 3. ยึดมั่นในความถูกต้อง 4. ยอมรับความแตกต่างในสังคม 5. มีความรอบคอบความละเอียดถี่ถ้วน	BU5001 ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)* BU5002 พระไตรปิฎกศึกษา 3 (3-0-6)* BU5003 ภาษาบาลีและสันสกฤต ในพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)* BU5006 ศาสนศึกษา 3 (3-0-6)

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	รายวิชา
Sub PLO 3.2 นำ หลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา มา ปฏิบัติเพื่อพัฒนา และ แก้ปัญหาตนเองและ สังคมได้	1. หลักธรรมที่สำคัญทาง พระพุทธศาสนา 2. แนวคิด ทฤษฎี และ วิธีการปฏิบัติธรรมฐาน 3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับ การดูแลทางด้านร่างกาย จิต อารมณ์ สังคมที่ ปรากฏในพระไตรปิฎก 4. ศาสนพิธี กุศลพิธี บุญพิธี ทานพิธี ปกณกพิธี ในพระพุทธศาสนา 5. ประเพณีทาง พระพุทธศาสนาที่ เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย	1. การปฏิบัติธรรมฐาน 2. การพัฒนา และ แก้ปัญหาตนเองโดยยึด หลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา 3. การอยู่ร่วมกับผู้อื่นใน สังคม	1. ความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อ หน้าที่ 2. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 3. ความมีจิตใจเมตตาอารี 4. มีจิตสาธารณะ 5. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี ตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม	1. บุคลิกที่น่าเชื่อถือ 2. เป็นผู้นำเชิงพุทธ 3. กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ 4. มีเมตตา กรุณา 5. รักการทำงานเป็นทีม 6. มีความรอบคอบ ความละเอียดถี่ถ้วน	BU5004 ทฤษฎีและการ ปฏิบัติธรรมฐาน 3 (2-2-5)* BU5005 ภาษาอังกฤษเพื่อ การศึกษาพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6) BU5008 พิธีการใน พระพุทธศาสนา 3 (3-0-6) BU5009 พระพุทธศาสนาใน วัฒนธรรมไทย 3 (3-0-6) BU5012 สุขภาวะใน พระไตรปิฎก 3 (3-0-6)

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	รายวิชา
Sub PLO 3.3 ประยุกต์ใช้หลักธรรม ทางพระพุทธศาสนาใน การร่วมสร้างสรรค์ นวัตกรรมเชิงพุทธ	1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับ นวัตกรรม พัฒนาปัญญา และคุณธรรม 2. รูปแบบของการพัฒนา ดิจิทัล การประยุกต์ใช้ ดิจิทัลเพื่อการบริหาร กิจการพระพุทธศาสนาใน ปัจจุบัน 3. งานวิจัยทาง พระพุทธศาสนา ประเภท ความสำคัญ อิทธิพลของ วรรณกรรมที่ปรากฏใน พระพุทธศาสนาของไทย	1. การสืบค้นข้อมูล การ กลั่นกรองข้อมูล และการ รวบรวมข้อมูล 2. การคิดสร้างสรรค์ใน การวิจัยและสร้าง นวัตกรรมเชิงพุทธ 3. การคิดเชิงออกแบบ เพื่อมีแนวคิดในการสร้าง นวัตกรรมเชิงพุทธ	1. ความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อ หน้าที่ 2. มีจิตสาธารณะ 3. การไม่ทุจริตทาง วิชาการ 4. การไม่ละเมิดสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น	1. ศึกษาตลอดชีวิต 2. รักการทำงานเป็นทีม 3. มีความคิดสร้างสรรค์ 4. มีความรอบคอบ ความละเอียดถี่ถ้วน 5. มีความรับผิดชอบต่อสังคม 6. เป็นนักบริหารจัดการ	BU5007 นวัตกรรมเพื่อพัฒนา ปัญญาและคุณธรรม 3 (3-0-6) BU5010 งานวิจัยและ วรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนาของไทย 3 (3- 0-6) BU5011 ดิจิทัลเพื่อการ บริหารกิจการพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	รายวิชา
PLO 4 อธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ผ่านการสร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่ ประยุกต์ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารทั้งการพูด อ่าน เขียน และวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้					
Sub PLO 4.1 อธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ผ่านการสร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่	1. หลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ 2. การสร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่ทางรัฐศาสตร์	1. ปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ได้ 2. การปฏิบัติตามขั้นตอนที่ถูกต้องในการสร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่ทางรัฐศาสตร์ได้	1. ยอมรับหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ 2. สร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่ทางรัฐศาสตร์อย่างเป็นระบบ	1. แสดงออกถึงบุคลิกที่น่าเชื่อถือ มีความเป็นผู้นำและมโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ 2. กล้าแสดงออกบนหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ 3. คิดเป็นระบบ ในการสร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่ทางรัฐศาสตร์	SO2101 ปรัชญาการเมือง 3 (3-0-6)* SO2102 ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)*

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	รายวิชา
Sub PLO 4.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยใน การสื่อสารทั้งการพูด อ่าน เขียน	1. อธิบายการสื่อสารทาง การเมืองได้ 2. แปลความหมายวาท กรรมทางการเมืองได้ 3. สรุปสาระสำคัญของ หนังสือ/ตำราทาง รัฐศาสตร์ได้ 4. เขียนบทความวิจัย/ วิชาการทางรัฐศาสตร์ได้	1. สามารถสื่อสารทาง การเมืองได้ 2. แปลความหมายวาท กรรมทางการเมืองได้ อย่างถูกต้อง 3. สรุปสาระสำคัญของ หนังสือ/ตำราทาง รัฐศาสตร์ตามขั้นตอนที่ ถูกต้องได้ 4. เขียนบทความวิจัย/ วิชาการทางรัฐศาสตร์ได้ อย่างถูกต้อง	1. รับรู้และเลือกวิธีการ สื่อสารทางการเมืองได้ อย่างถูกต้อง 2. แบ่งปันความรู้เกี่ยวกับ วาทกรรมทางการเมืองได้ 3. เห็นคุณค่าของหนังสือ/ ตำราทางรัฐศาสตร์ 4. สรุปความสัมพันธ์ของ สาระทางวิชาการด้าน รัฐศาสตร์ได้อย่างเป็น ระบบ	1. สื่อสารทางการเมืองได้ อย่างถูกต้อง 2. มีทักษะทางวิชาการและ ปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่าง ถูกต้อง 3. ปฏิบัติตามขั้นตอนที่ ถูกต้องในศาสตร์ที่ศึกษาได้	SO2112 การสื่อสารทาง การเมืองและวาทกรรมทาง การเมือง 3 (3-0-6)*

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	รายวิชา
Sub PLO 4.3 วิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้	1. เปรียบเทียบสถานการณ์ทางการเมืองไทยในอดีตและปัจจุบัน และคาดการณ์สถานการณ์ทางการเมืองในอนาคตได้	1. ทำการเปรียบเทียบสถานการณ์ทางการเมืองไทยในอดีตและปัจจุบันได้ 2. การปฏิบัติตามขั้นตอนที่ถูกต้อง สามารถแยกความรู้ออกเป็นส่วนแล้วทำความเข้าใจในแต่ละส่วนว่าแตกต่างกันอย่างไร	1. ทำการเปรียบเทียบสถานการณ์ทางการเมืองไทยได้อย่างเป็นระบบ 2. สะท้อนความสัมพันธ์สถานการณ์ทางการเมืองไทยในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตได้	1. การจัดกระทำการทำงานเปรียบเทียบสถานการณ์ทางการเมืองไทยได้ 2. สะท้อนความสัมพันธ์สถานการณ์ทางการเมืองไทยในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตได้อย่างถูกต้อง	SO2104 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 3 (3-0-6)* SO2109 หลักรัฐธรรมนูญและสถาบันทางการเมือง 3 (3-0-6)* SO2111 การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ 3 (3-0-6)* SO2122 การเคลื่อนไหวทางสังคม 3 (3-0-6) SO2137 สันติวิธีและमानद्धन्त 3 (3-0-6)

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	รายวิชา
PLO 5 อธิบายแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ผ่านการพูดและเขียนงานวิชาการเบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ได้ นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไปแก้ปัญหาในการทำงานได้ ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสืบค้น ในการทำงานภายใต้บริบทการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล					
Sub PLO 5.1 อธิบายแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ผ่านการพูดและเขียนงานวิชาการเบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ได้	1. อธิบายแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ได้ 2. ประยุกต์ใช้หลักการสื่อสาร หลักการเขียนบทความวิชาการทางรัฐศาสตร์ได้	1. กระทำตามแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง 2. ปฏิบัติตามขั้นตอนในการสื่อสาร การเขียนบทความวิชาการทางรัฐศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง	1. สนับสนุนแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ 2. สื่อสารทางการเมืองเขียนบทความวิชาการทางรัฐศาสตร์ได้อย่างเป็นระบบ	1. การปฏิบัติตามแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ได้ 2. ประยุกต์ใช้หลักการสื่อสาร หลักการเขียนบทความวิชาการทางรัฐศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง	SO2105 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย 3 (3-0-6)* SO2107 พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง 3 (3-0-6)* SO2124 การเมือง เศรษฐกิจและสังคมไทย 3 (3-0-6)

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	รายวิชา
Sub PLO 5.2 นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไปแก้ปัญหาในการทำงานได้	1. ประยุกต์ใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง 2. เลือกวิธีการแก้ปัญหาในการทำงานได้	1. ปฏิบัติตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง 2. แก้ปัญหาในการทำงานได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน	1. เห็นคุณค่าหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง 2. เลือกวิธีการแก้ปัญหาในการทำงานได้อย่างเป็นระบบ	1. มีทักษะที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ 2. แก้ปัญหาในการทำงานและการปฏิบัติตามขั้นตอนที่ถูกต้อง	SO2115 กฎหมายลักษณะพยาน 3 (3-0-6)* SO2116 กฎหมายอาญา 3 (3-0-6)* SO2117 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 3 (3-0-6)* SO2118 ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)* SO2125 การจัดการความขัดแย้ง 3 (3-0-6) SO2126 พหุวัฒนธรรมในสังคมไทย 3 (3-0-6) SO2127 การสืบสวนและสอบสวน 3 (3-0-6) SO2128 การเมืองกับกฎหมายมหาชน 3 (3-0-6) SO2129 กฎหมายระหว่างประเทศ 3 (3-0-6)

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	รายวิชา
Sub PLO 5.3 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสืบค้นในการทำงานภายใต้บริบทการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล	1. อธิบายการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ 2. ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสืบค้น ในการทำงานภายใต้บริบทการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลได้	1. ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง 2. ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสืบค้น ในการทำงานภายใต้บริบทการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล ด้วยทักษะที่ถูกต้องได้	1. เห็นคุณค่าและแบ่งปันความรู้ด้านเทคโนโลยีในเรียนรู้ต่อผู้อื่นได้ 2. ป้องกันภัยที่เกิดจากเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีความปลอดภัย อย่างเป็นระบบ	1. จัดกระทำการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเป็นระบบ 2. ป้องกันภัยที่เกิดจากเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีความปลอดภัยจนเกิดเป็นนิสัย	SO2119 เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเขียนและการสืบค้นทางรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)* SO2120 ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ 3 (3-0-6)* SO2123 พลเมืองดิจิทัล 3 (3-0-6)

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	รายวิชา
PLO 6 แสดงออกซึ่งลักษณะของความเป็นนักปกครองระดับต้นหรือผู้ปฏิบัติงานที่มีหลักธรรมาภิบาล มีพฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณเพื่อประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิต มีทักษะทางด้านรัฐศาสตร์เชิงพุทธ มีความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนา สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้					
Sub PLO 6.1 ประพฤติตนเป็นนักปกครองที่มีธรรมาภิบาล	1. อธิบายหลักการประพฤติตนเป็นนักปกครองที่มีธรรมาภิบาล	1. ปฏิบัติตนเป็นนักปกครองที่มีธรรมาภิบาลได้อย่างถูกต้อง	1. ประพฤติตนเป็นนักปกครองที่มีธรรมาภิบาล และสามารถตรวจสอบได้	1. แสดงออกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยการปฏิบัติตนตามขั้นตอนที่ถูกต้อง	SO2103 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ การบริหารรัฐกิจ 3 (3-0-6)* SO2114 กฎหมายปกครอง 3 (3-0-6)* SO2132 ระบบบริหารราชการไทย 3 (3-0-6) SO2133 พลเมืองกับจิตสาธารณะ (3-0-6)

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	รายวิชา
Sub PLO 6.2 ปฏิบัติตนเป็นนักปกครองที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ	1. ยกตัวอย่างคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของนักปกครองได้	1. ปฏิบัติตนเป็นนักปกครองที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณได้	1. ประพฤติตนเป็นนักปกครองที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ และสามารถตรวจสอบได้	1. แสดงออกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ด้วยการปฏิบัติตนตามขั้นตอนที่ถูกต้อง	SO2110 การเมืองการปกครองไทยร่วมสมัย 3 (3-0-6)* SO2110 การเมืองและการปกครองท้องถิ่น 3 (3-0-6)* SO2130 นโยบายสาธารณะและการวางแผน 3 (3-0-6) SO2131 การจัดการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 3 (3-0-6)

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	รายวิชา
Sub PLO 6.3 ปฏิบัติตนตามหลักรัฐศาสตร์เชิงพุทธได้อย่างถูกต้อง	1. อธิบายหลักรัฐศาสตร์เชิงพุทธได้	1. สรุปเนื้อหาสาระและขอบเขตของหลักรัฐศาสตร์เชิงพุทธได้	1. เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามหลักรัฐศาสตร์เชิงพุทธได้	1. แสดงออกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักรัฐศาสตร์เชิงพุทธด้วยการปฏิบัติตนตามขั้นตอนที่ถูกต้อง	SO2106 การปกครองคณะสงฆ์ไทย 3 (3-0-6)* SO2108 รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ 3 (3-0-6)* SO2121 สัมมนาสาสนากับการเมือง 3 (3-0-6) SO2134 ศาสนพิธีการศึกษา 3 (2-2-5)
Sub PLO 6.4 แสดงออกถึงความเป็นผู้มี ความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนาได้ สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้	1. ยกตัวอย่างความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนาได้ 2. ประยุกต์ใช้หลักการครองตน ครองคน และครองงานตามแนวพระพุทธศาสนาได้	1. การควบคุมตนเองให้เป็นผู้ฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนาได้ 2. ปฏิบัติตนตามหลักการครองตน ครองคน และครองงานตามแนวพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง	1. เห็นคุณค่าของความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนา 2. เรียงลำดับความสัมพันธ์ของ หลักการครองตน ครองคน ครองงานตามแนวพระพุทธศาสนาได้อย่างเป็นระบบ	1. แสดงออกถึงคุณลักษณะที่มีความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนา 2. ครองตน ครองคน และครองงานตามแนวพระพุทธศาสนาด้วยการปฏิบัติตนตามขั้นตอนที่ถูกต้อง	SO2146 เตรียมฝึกภาคสนาม 2 (2-0-4)* SO2147 การฝึกภาคสนาม 6 (0-36-0)* SO2135 ศาสตร์พระราชากับการพัฒนาอย่างยั่งยืน 3 (3-0-6) SO2133 ประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในภาคกลาง 3 (3-0-6) SO2138 มุนมั่งเมืองขอนแก่น 3 (3-0-6)

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	รายวิชา
					SO2139 ประวัติศาสตร์ล้านนา 3 (3-0-6) SO2140 ประวัติศาสตร์สังคมและการเมืองในศรีวิชัย 3 (3-0-6) SO2141 สาเกตนครศึกษา 3 (3-0-6) SO2142 ไทเลยศึกษา 3 (3-0-6) SO2143 โคราขศึกษา 3 (3-0-6) SO2144 ประวัติศาสตร์สังคมและการเมืองในประเพณีภาคอีสาน 3 (3-0-6) SO2145 ประวัติศาสตร์ สังคมและการเมืองการปกครองภาพลัทธิ 3 (3-0-6)

หมายเหตุ * หมายถึง รายวิชาบังคับเรียน

7. ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLO)

ชั้นปีที่	ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา
1	- มีทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนขั้นพื้นฐาน (A2) รวมถึงมีความรู้เบื้องต้นในทางภาษาศาสตร์ - สามารถประยุกต์ใช้วัฒนธรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียน - สามารถปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย - สามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิตและการเรียน - สามารถประยุกต์ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารทั้งการพูด อ่าน เขียน และวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้
2	- มีทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนระดับกลาง (B1) รวมถึงมีความรู้เบื้องต้นในทางศาสตร์ภาษาอังกฤษ - มีทักษะการสร้างนวัตกรรมและการวิจัย - มีทักษะการประกอบศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนาพื้นฐานและเคารพความแตกต่างทางความเชื่อ - สามารถอธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ผ่านการสร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่ได้
3	- สามารถอธิบายแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ผ่านการพูดและเขียนงานวิชาการเบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ได้ - สามารถนำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไปแก้ปัญหาในการทำงานได้ - สามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสืบค้น ในการทำงานภายใต้บริบทการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลได้
4	- แสดงออกซึ่งลักษณะของความเป็นนักปกครองระดับต้นหรือผู้ปฏิบัติงานที่มีหลักธรรมาภิบาล - แสดงออกซึ่งพฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณเพื่อประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิต - มีทักษะทางด้านรัฐศาสตร์เชิงพุทธ มีความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนา - สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้

หมวดที่ 4 การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. แผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาการของ SPLOs และวิธีการวัดผล (Assessment Methods)

พัฒนาการการเรียนรู้ของ PLO (SPLOs)	วิธีการจัดการเรียนการสอน (Learning Pedagogy)	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activities)
PLO 1 รอบรู้ในศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบ		
Sub PLO 1.1 อธิบายแนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งที่จะนำมาพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture-Based Learning) - การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) - การสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน (Case-Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม - การใช้กรณีศึกษา
Sub PLO 1.2 ประยุกต์ใช้ศาสตร์แนวคิด ทฤษฎีสมัยใหม่ในการพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม มีจิตอาสาและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture-Based Learning) - การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) - การสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน (Cas-Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม - การใช้กรณีศึกษา
Sub PLO 1.3 วิเคราะห์หลักการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหาชีวิต ครอบครัว และสังคมได้อย่างมีเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์อย่างมีความรับผิดชอบ	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture-Based Learning) - การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม - การใช้บทบาทสมมติ

พัฒนาการเรียนรู้ของ PLO (SPLOs)	วิธีการเรียนการสอน (Learning Pedagogy)	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activities)
PLO 2 รอบรู้ในศาสตร์ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีความรับผิดชอบ		
Sub PLO 2.1 อธิบายการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture-Based Learning) - การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม - การใช้สถานการณ์จำลอง
Sub PLO 2.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น แสดงออกถึงการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture- Based Learning) - การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) - การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์/ปรากฏการณ์เป็นพื้นฐาน (Situation- Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม - การใช้สถานการณ์จำลอง - การใช้บทบาทสมมติ
Sub PLO 2.3 เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการทำงานโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture- Based Learning) - การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) - การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์/ปรากฏการณ์เป็นพื้นฐาน (Situation- Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม - การใช้สถานการณ์จำลอง - การใช้บทบาทสมมติ

พัฒนาการเรียนรู้ของ PLO (SPLOs)	วิธีการเรียนการสอน (Learning Pedagogy)	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activities)
PLO 3 รอบรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนานำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ		
Sub PLO 3.1 อธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture- Based Learning) - การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
Sub PLO 3.2 นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาปฏิบัติเพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาตนเองและสังคมได้	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture-Based Learning) - การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
Sub PLO 3.3 ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture- Based Learning) - การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
PLO 4 อธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ผ่านการสร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่ ประยุกต์ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารทั้งการพูด อ่าน เขียน และวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้		
Sub PLO 4.1 อธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ผ่านการสร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture-Based Learning) - การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) - การสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน (Case-Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม - การใช้กรณีศึกษา - การใช้สถานการณ์จำลอง

พัฒนาการการเรียนรู้ของ PLO (SPLOs)	วิธีการจัดการเรียนการสอน (Learning Pedagogy)	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activities)
	- การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)	- การใช้บทบาทสมมติ
Sub PLO 4.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารทั้งการพูด อ่าน เขียน	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture-Based Learning) - การสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน (Case-Based Learning) - การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม - การใช้กรณีศึกษา - การใช้สถานการณ์จำลอง - การใช้บทบาทสมมติ
Sub PLO 4.3 วิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture-Based Learning) - การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) - การสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน (Case-Based Learning) - การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์/ปรากฏการณ์เป็นพื้นฐาน (Situation- Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม - การใช้กรณีศึกษา - การใช้สถานการณ์จำลอง - การใช้บทบาทสมมติ
PLO 5 อธิบายแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ผ่านการพูดและเขียนงานวิชาการเบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ได้ นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไปแก้ปัญหาในการทำงานได้ ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสืบค้น ในการทำงานภายใต้บริบทการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล		
Sub PLO 5.1 อธิบายแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ผ่านการพูดและเขียนงานวิชาการเบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ได้	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture-Based Learning) - การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม - การใช้กรณีศึกษา

พัฒนาการการเรียนรู้ของ PLO (SPLOs)	วิธีการจัดการเรียนการสอน (Learning Pedagogy)	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activities)
	- การสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน (Case-Based Learning) - การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)	- การใช้สถานการณ์จำลอง - การใช้บทบาทสมมติ
Sub PLO 5.2 นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไปแก้ปัญหาในการทำงานได้	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture-Based Learning) - การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) - การสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน (Case-Based Learning) - การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) - การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์/ปรากฏการณ์เป็นพื้นฐาน (Situation- Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม - การใช้กรณีศึกษา - การใช้สถานการณ์จำลอง - การใช้บทบาทสมมติ
Sub PLO 5.3 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสืบค้น ในการทำงานภายใต้บริบทการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture-Based Learning) - การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) - การสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน (Case-Based Learning) - การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม - การใช้กรณีศึกษา - การใช้สถานการณ์จำลอง - การใช้บทบาทสมมติ

พัฒนาการเรียนรู้ของ PLO (SPLOs)	วิธีการเรียนการสอน (Learning Pedagogy)	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activities)
PLO 6 แสดงออกซึ่งลักษณะของความเป็นนักปกครองระดับต้นหรือผู้ปฏิบัติงานที่มีหลักธรรมาภิบาล มีพฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณเพื่อประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิต มีทักษะทางด้านรัฐศาสตร์เชิงพุทธ มีความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนา สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้		
Sub PLO 6.1 ประพฤติตนเป็นนักปกครองที่มีธรรมาภิบาล	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture-Based Learning) - การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) - การสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน (Case-Based Learning) - การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม - การใช้กรณีศึกษา - การใช้สถานการณ์จำลอง - การใช้บทบาทสมมติ
Sub PLO 6.2 ปฏิบัติตนเป็นนักปกครองที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture-Based Learning) - การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) - การสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน (Case-Based Learning) - การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม - การใช้กรณีศึกษา - การใช้สถานการณ์จำลอง - การใช้บทบาทสมมติ
Sub PLO 6.3 ปฏิบัติตนตามหลักรัฐศาสตร์เชิงพุทธได้อย่างถูกต้อง	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture-Based Learning) - การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) - การสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน (Case-Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม - การใช้กรณีศึกษา - การใช้สถานการณ์จำลอง

พัฒนาการการเรียนรู้ของ PLO (SPLOs)	วิธีการเรียนการสอน (Learning Pedagogy)	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activities)
	- การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)	- การใช้บทบาทสมมติ
Sub PLO 6.4 แสดงออกถึงความเป็นผู้มีความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนา สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้	- การสอนโดยใช้การบรรยายเชิงโต้ตอบเป็นฐาน (Interactive Lecture-Based Learning) - การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) - การสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน (Case-Based Learning) - การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)	- การบรรยาย - การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม - การใช้กรณีศึกษา - การใช้สถานการณ์จำลอง - การใช้บทบาทสมมติ

2. องค์ประกอบเกี่ยวกับการฝึกภาคสนาม (การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา) (ถ้ามี)

หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ กำหนดให้นักศึกษาทุกคนต้องเรียนการฝึกภาคสนาม เพื่อให้บัณฑิตมีประสบการณ์ก่อนเข้าสู่ระบบการทำงานจริง

2.1 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของสหกิจศึกษาหรือการฝึกภาคสนาม

การเตรียมการ

มหาวิทยาลัยดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการการฝึกภาคสนามประจำคณะประกอบด้วย

1) ประธานกรรมการ ได้แก่ รองอธิการบดี/คณบดี/ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

2) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ประธานหลักสูตรแต่ละหลักสูตร

3) กรรมการ ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตรตามคำแนะนำของประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

4) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ ผู้รับผิดชอบการฝึกภาคสนามประจำหลักสูตร

2.1.1 คณะกรรมการการฝึกภาคสนามประจำคณะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ดังนี้

1) แต่งตั้งอาจารย์ประสานการฝึกภาคสนามประจำคณะจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

2) แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาให้กับนักศึกษา

3) แต่งตั้งอาจารย์นิเทศก์ให้กับนักศึกษา

4) จัดตารางการนิเทศรายวิชาการฝึกภาคสนาม

2.1.2 คณะหรือหน่วยงานผู้รับผิดชอบการฝึกภาคสนาม ดำเนินการดังนี้

1) ติดต่อหน่วยงานสำหรับฝึกภาคสนาม เพื่อขอรายละเอียดของตำแหน่งงานและลักษณะงานที่ต้องการให้นักศึกษาปฏิบัติ รวมทั้งอัตราค่าตอบแทน (ถ้ามี) ให้แก่มหาวิทยาลัยทราบล่วงหน้า

2) รับสมัครนักศึกษาตามคุณสมบัติที่มหาวิทยาลัยกำหนดเข้าเป็นนักศึกษาการฝึกภาคสนาม

3) ส่งใบสมัครให้หน่วยงานสำหรับฝึกภาคสนาม คัดเลือกหน่วยงานสำหรับฝึกภาคสนาม พิจารณาใบสมัครและส่งผลกลับมายังคณะหรือหน่วยงานผู้รับผิดชอบการฝึกภาคสนาม ประกาศผลการคัดเลือกการฝึกภาคสนาม

4) นักศึกษาการฝึกภาคสนาม ลงทะเบียนฝึกภาคสนาม

5) จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการนิเทศงานการฝึกภาคสนาม ให้กับอาจารย์นิเทศก์

6) อบรมสัมมนาและปฐมนิเทศนักศึกษาการฝึกภาคสนาม ก่อนออกปฏิบัติงานล่วงหน้าไม่เกิน 1 ภาคการศึกษา

7) แจ้งนักศึกษาการฝึกภาคสนาม ให้ไปรายงานตัวที่หน่วยงานต่าง ๆ

8) ประสานงานให้หน่วยงานสำหรับฝึกภาคสนาม จัดการปฐมนิเทศแก่นักศึกษาในเรื่องต่าง ๆ เช่น ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงาน การปรับตัว ความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน ฯลฯ พนักงานพี่เลี้ยงจะต้องแจ้งรายละเอียดหน้าที่ที่จะปฏิบัติงานให้นักศึกษาการฝึกภาคสนามทราบ พนักงานพี่เลี้ยงมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบนักศึกษาการฝึกภาคสนาม โดยให้คำปรึกษา แนะนำตลอดระยะเวลาการปฏิบัติการฝึกภาคสนาม นักศึกษาส่งแบบฟอร์มเอกสารการฝึกภาคสนามที่เกี่ยวข้องกลับมายังคณะหรือหน่วยงานผู้รับผิดชอบการฝึกภาคสนาม

9) อาจารย์นิเทศก์การฝึกภาคสนาม ออกนิเทศนักศึกษาอย่างน้อย 1 ครั้ง

10) จัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศการฝึกภาคสนาม เช่น อาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์นิเทศก์การฝึกภาคสนาม สัมภาษณ์นักศึกษาถึงปัญหาต่าง ๆ จัดให้นักศึกษาได้รายงานผลการปฏิบัติการฝึกภาคสนาม แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน จัดพิธีมอบเกียรติบัตร

11) คณะกรรมการประเมินผล ประเมินการฝึกภาคสนาม และสหกิจศึกษา

ความคาดหวังของหลักสูตรที่มีต่อรายวิชาสหกิจศึกษาหรือการฝึกภาคสนาม

ครอบคลุมในประเด็นดังต่อไปนี้

1. มีทักษะในการปฏิบัติงานจากหน่วยงานทางศาสนา หน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานประกอบการ องค์กรหรือหน่วยงานที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น ตลอดจนมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการจำเป็นในการต่อยอดหรือสร้างความรู้ใหม่เพิ่มเติมได้

2. สามารถประยุกต์หรือบูรณาการความรู้ทางทฤษฎีเพื่อนำไปปฏิบัติงานหรือแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

3. มีมนุษยสัมพันธ์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

4. มีระเบียบ วินัยต่อตนเองและผู้อื่น เข้าใจวัฒนธรรมองค์กร ตลอดจนสามารถปรับตัวให้เข้ากับองค์กรที่เข้ารับการฝึกภาคสนามได้

5. กล้าคิด กล้าแสดงออกบนพื้นฐานของความคิดสร้างสรรค์ ความจริงตามศาสตร์หรือบริบทของวัฒนธรรมองค์กร

การประเมินผล

1) มีคณะกรรมการประเมินผล ประกอบด้วยอาจารย์ประจำวิชา อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกภาคสนาม อาจารย์นิเทศก์การฝึกภาคสนาม (รวม 3-5 คน) ทำหน้าที่ประเมินผลการฝึกภาคสนาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่จะทำให้การฝึกภาคสนามเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2) อาจารย์นิเทศก์การฝึกภาคสนาม ทำหน้าที่ประเมินความก้าวหน้าของการฝึกภาคสนาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่อปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น (หากมี)

3) เมื่อนักศึกษาได้เสร็จสิ้นการฝึกภาคสนาม และรายงานผลการปฏิบัติการฝึกภาคสนาม และส่งเอกสารบันทึกการฝึกภาคสนาม และรายงานการฝึกภาคสนาม คณะกรรมการประเมินผลทำหน้าที่ตรวจสอบเอกสารบันทึกการฝึกภาคสนาม และรายงานการฝึกภาคสนาม และประเมินผลรายวิชา

4) ให้คะแนนนักศึกษาการฝึกภาคสนาม ตามรายการต่อไปนี้

4.1) ผลการประเมินจากหน่วยงานที่ปฏิบัติการฝึกภาคสนาม 50 เปอร์เซ็นต์

4.2) ผลการประเมินจากอาจารย์นิเทศก์ 20 เปอร์เซ็นต์

4.3) การร่วมกิจกรรมและส่งเอกสารรายงานการฝึกภาคสนาม ครบ 10 เปอร์เซ็นต์

4.4) เอกสารบันทึกการฝึกภาคสนาม และรายงานการฝึกภาคสนาม 10 เปอร์เซ็นต์

4.5) การนำเสนอรายงานผลการฝึกภาคสนาม 10 เปอร์เซ็นต์

2.2 กรอบระยะเวลาการจัดสหกิจศึกษาหรือการฝึกภาคสนาม

1. นักศึกษาที่จะลงทะเบียนเรียนรายวิชาการฝึกภาคสนาม จะต้องเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 หรือชั้นปีที่ 4 โดยสามารถลงทะเบียนเรียนรายวิชาการฝึกภาคสนาม ในการศึกษาภาคฤดูร้อนได้

2. นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการฝึกภาคสนาม ในการศึกษาภาคฤดูร้อน จะไม่สามารถลงทะเบียนเรียนในรายวิชาอื่นใดในช่วงเวลาเดียวกันได้

2.3 การจัดเวลาและตารางสอน

1. หลักสูตรจัดการศึกษาเต็มเวลาใน 1 ภาคการศึกษา ไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2. การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

2.4 ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการงาน

- ไม่มี

3. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการงาน หรือ งานวิจัย (ถ้ามี)

- ไม่มี

หมวดที่ 5 การประเมินผลการเรียน และ เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

1. วิธีการวัด (Assessment) ความสามารถ และหรือผลลัพธ์การเรียนรู้

การวัดและประเมินผลนักศึกษา หลักสูตรได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา ดังนี้

1.1 นำผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังในระดับรายวิชา (CLOs) มาเป็นตัวกำหนดเกณฑ์ในการวัดผลรายวิชาต่าง ๆ โดยให้ผู้สอนรายวิชาต่าง ๆ ดำเนินการจัดทำเกณฑ์การประเมิน (Rubric Assessment) ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังในระดับรายวิชา (CLOs) ที่กำหนดไว้ในรายวิชาของตน

1.2 นำผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) มาเป็นตัวกำหนดเกณฑ์ในการวัดผล นักศึกษาก่อนจบการศึกษา โดยหลักสูตรดำเนินการจัดทำเกณฑ์การประเมิน (Rubric Assessment) ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)

1.3 มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาทุกภาคการศึกษา

พัฒนาการ การเรียนรู้ของ PLO (SPLOs)	กลยุทธ์/การประเมินผล	การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้
PLO 1 รอบรู้ในศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบ		สามารถอธิบายและยกตัวอย่างแนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่ และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งที่จะนำมาพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้
Sub PLO 1.1 อธิบายแนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่ และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งที่จะนำมาพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์	ประยุกต์ใช้ศาสตร์แนวคิด ทฤษฎีสมัยใหม่ในการพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม มีจิตอาสาและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม
Sub PLO 1.2 ประยุกต์ใช้ศาสตร์แนวคิด ทฤษฎีสมัยใหม่ในการพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม มีจิตอาสาและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์	บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหาชีวิต

พัฒนาการ การเรียนรู้ของ PLO (SPLOs)	กลยุทธ์/การประเมินผล	การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้
Sub PLO 1.3 วิเคราะห์หลักการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหาชีวิต ครอบครัว และสังคมได้อย่างมีเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างมีความรับผิดชอบ	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์	ครอบครัว และสังคมได้อย่างมีเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์อย่างมีความรับผิดชอบได้ในระดับ พอใช้ (Average) ขึ้นไป
PLO 2 รอบรู้ในศาสตร์ภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ		สามารถอธิบายและยกตัวอย่างการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้ ประยุกต์ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น แสดงออกถึงการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต และเลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการใช้งานโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมได้ ในระดับ พอใช้ (Average) ขึ้นไป
Sub PLO 2.1 อธิบายการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้	- การสอบข้อเขียน - การสอบปฏิบัติ	
Sub PLO 2.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น แสดงออกถึงการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ - การสอบปฏิบัติ	
Sub PLO 2.3 เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการใช้งานโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ - การสอบปฏิบัติ	

พัฒนาการ การเรียนรู้ของ PLO (SPLOs)	กลยุทธ์/การประเมินผล	การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้
PLO 3 รอบรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนานำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ		สามารถอธิบายและยกตัวอย่างหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการแก้ไขปัญหาตนเองและสังคม และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมได้ตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธได้ และแสดงพฤติกรรมของผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธได้ ในระดับ พอใช้ (Average) ขึ้นไป
Sub PLO 3.1 อธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	- การสอบข้อเขียน - การสอบปฏิบัติ	
Sub PLO 3.2 นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปฏิบัติเพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาตนเองและสังคมได้	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์	
Sub PLO 3.3 ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์	
PLO 4 อธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ผ่านการสร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่ ประยุกต์ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารทั้งการพูด อ่าน เขียน และวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้		สามารถอธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ผ่านการสร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่ ประยุกต์ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารทั้งการพูด อ่าน เขียน และวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้ ในระดับ พอใช้ (Average) ขึ้นไป
Sub PLO 4.1 อธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ผ่านการสร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์	
Sub PLO 4.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารทั้งการพูด อ่าน เขียน	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์	
Sub PLO 4.3 วิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ - การสอบปฏิบัติ	

พัฒนาการ การเรียนรู้ของ PLO (SPLOs)	กลยุทธ์/การประเมินผล	การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้
PLO 5 อธิบายแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ผ่านการพูดและเขียนงานวิชาการเบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ได้ นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไปแก้ปัญหาในการทำงานได้ ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสืบค้น ในการทำงานภายใต้บริบทการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล		สามารถอธิบายแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ผ่านการพูดและเขียนงานวิชาการเบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ได้ นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไปแก้ปัญหาในการทำงานได้ ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสืบค้น ในการทำงานภายใต้บริบทการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลได้ ในระดับ พอใช้ (Average) ขึ้นไป
Sub PLO 5.1 อธิบายแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ผ่านการพูดและเขียนงานวิชาการเบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ได้	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์	
Sub PLO 5.2 นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไปแก้ปัญหาในการทำงานได้	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ - การสอบปฏิบัติ	
Sub PLO 5.3 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสืบค้น ในการทำงานภายใต้บริบทการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ - การสอบปฏิบัติ	

พัฒนาการ การเรียนรู้ของ PLO (SPLOs)	กลยุทธ์/การประเมินผล	การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้
PLO 6 แสดงออกซึ่งลักษณะของความเป็นนักปกครองระดับต้นหรือผู้ปฏิบัติงานที่มีหลักธรรมาภิบาล มีพฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงควมมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณเพื่อประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิต มีทักษะทางด้านรัฐศาสตร์เชิงพุทธ มีความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนา สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้		
Sub PLO 6.1 ประพฤติตนเป็นนักปกครองที่มีธรรมาภิบาล	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์	
Sub PLO 6.2 ปฏิบัติตนเป็นนักปกครองที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ - การสอบปฏิบัติ	
Sub PLO 6.3 ปฏิบัติตนตามหลักรัฐศาสตร์เชิงพุทธได้อย่างถูกต้อง	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์	
Sub PLO 6.4 แสดงออกถึงความเป็นผู้มีความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนา สามารถครองตน ครองคนและ ครองงานได้	- การสอบข้อเขียน - การวิเคราะห์โจทย์สถานการณ์ - การสอบปฏิบัติ	แสดงออกซึ่งลักษณะของความเป็นนักปกครองระดับต้นหรือผู้ปฏิบัติงานที่มีหลักธรรมาภิบาล มีพฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงควมมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณเพื่อประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิต มีทักษะทางด้านรัฐศาสตร์เชิงพุทธ มีความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนา สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้ ในระดับ พอใช้ (Average) ขึ้นไป

2. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

ระบบประเมินผลการศึกษาของแต่ละรายวิชาเป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้ระบบการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามแนว OBE มีรายละเอียด ความหมายและค่าระดับคะแนนโดยใช้สัญลักษณ์ดังนี้

ระดับคะแนน (เกรด)	ความหมาย	ค่าระดับคะแนน	เกณฑ์คะแนน (ร้อยละ)
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	4.00	80 - 100
B+	ดีมาก (Very good)	3.50	75 - 79
B	ดี (Good)	3.00	70 - 74
C+	ค่อนข้างดี (Above average)	2.50	65 - 69
C	พอใช้ (Average)	2.00	60 - 64
D+	อ่อน (Below average)	1.50	55 - 59
D	อ่อนมาก (Poor)	1.00	0 - 54

3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

3.1 ต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

3.2 เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ภาคผนวก ญ) และเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 และ/หรือที่มีการเปลี่ยนแปลงภายหลัง

3.3 เรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 134 หน่วยกิต

หมวดที่ 6 ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารหลักสูตร

1. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ที่	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-สกุล	ระดับการศึกษา	วุฒิการศึกษาที่จบการศึกษาในแต่ละระดับ			
					ปีที่จบการศึกษา	ชื่อหลักสูตร	สาขาวิชา	ชื่อสถาบัน
1	1-3407-00085-xx-x	อาจารย์	นายอาทิตย์ ชูชัย*	ปริญญาโท ปริญญาตรี	2556 2552	ร.ม. ศน.บ.	รัฐศาสตร์การปกครองเมืองการปกครอง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2	1-4209-00115-xx-x	อาจารย์	นายวรุฒิสุขสมบูรณ์*	ปริญญาโท ปริญญาตรี	2557 2553	ร.ม. ศน.บ.	รัฐศาสตร์การปกครอง รัฐศาสตร์การปกครอง	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
3	1-1299-00231-xx-x	อาจารย์	พระสุธารักษ์ ธมมารักษ์ (ปิยมาตย์)*	ปริญญาโท ปริญญาตรี	2565 2559	ร.ม. ร.บ.	การปกครอง รัฐศาสตร์การปกครอง	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
4	3-2502-00117-xx-x	อาจารย์	นางสาวณัฐภัทร อยู่เมือง*	ปริญญาโท ปริญญาตรี	2550 2546	ร.ม. บธ.บ.	เศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ การจัดการทรัพยากรมนุษย์	มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยศรีปทุม
5	3-6401-00065-xx-x	อาจารย์	นายไชยยา เรืองดี*	ปริญญาโท ปริญญาตรี	2549 2545 2544	สส.ม. ร.บ. ศศ.บ.	การบริหารและนโยบาย สวัสดิการสังคม ทฤษฎีและเทคนิคทางรัฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

* หมายถึง อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

2. อาจารย์ประจำหลักสูตร

ที่	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-สกุล	ระดับการศึกษา	วุฒิการศึกษาที่จบการศึกษาในแต่ละระดับ			
					ปีที่จบการศึกษา	ชื่อหลักสูตร	สาขาวิชา	ชื่อสถาบัน
1	1-3407-00085-xx-x	อาจารย์	นายอาทิตย์ ชูชัย	ปริญญาโท	2556	ร.ม.	รัฐศาสตร์การปกครองเมืองการปกครอง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
				ปริญญาตรี	2552	ศน.บ.	ปกครอง	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2	1-4209-00115-xx-x	อาจารย์	นายวรวิทย์ สุขสมบูรณ์	ปริญญาโท	2557	ร.ม.	รัฐศาสตร์การปกครอง	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
				ปริญญาตรี	2553	ศน.บ.	รัฐศาสตร์การปกครอง	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
3	1-1299-00231-xx-x	อาจารย์	พระสุธารักษ์ รมมารักษ์ (ปิยมาตย์)	ปริญญาโท	2565	ร.ม.	การปกครอง	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
				ปริญญาตรี	2559	ร.บ.	รัฐศาสตร์การปกครอง	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
4	3-2502-00117-xx-x	อาจารย์	นางสาวณัฐภัทร อยู่เมือง	ปริญญาโท	2550	ร.ม.	เศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ	มหาวิทยาลัยบูรพา
				ปริญญาตรี	2546	บธ.บ.	การจัดการทรัพยากรมนุษย์	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
5	3-6401-00065-xx-x	อาจารย์	นายไผ่ยยา เรืองดี	ปริญญาโท	2549	สส.ม.	การบริหารและนโยบาย	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
				ปริญญาตรี	2545	ร.บ.	สวัสดิการสังคม	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
					2544	ศศ.บ.	ทฤษฎีและเทคนิคทางรัฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

3. อาจารย์พิเศษ

ที่	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-สกุล	ระดับการศึกษา	วุฒิการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับ				ประสบการณ์/ความชำนาญ/เชี่ยวชาญ
					ปี พ.ศ. ที่จบการศึกษา	ชื่อหลักสูตร	สาขาวิชา	ชื่อสถาบัน	
1	3-1006-00869-xx-x	อาจารย์	ว่าที่ร้อยตรี ดร. เอกรินทร์ ศิริรัตนชัย	ปริญญาเอก ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาตรี	2563 2560 2555 2550	ปร.ด. น.บ. ร.ม. ศศ.บ.	การเมือง นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	- กฎหมาย - รัฐศาสตร์
2	3-1006-01239-xx-x	อาจารย์	นายวิโรจน์ สิงห์สังข์	ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาตรี	2551 2548 2546	น.บ. ศศ.บ. ศศ.บ.	นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	- กฎหมาย - รัฐศาสตร์
3	3-1901-00115-xx-x	อาจารย์	นางสาวสิริณัฐ์ อัคริเจริญ	ปริญญาโท ปริญญาตรี	2553 2546	น.ม. น.บ.	นิติศาสตร์ นิติศาสตร์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	- กฎหมาย (ทนายความ/นิติกร)
4	3-2501-00158-xx-x	อาจารย์	นายกิตติคุณ ประสงค์	ปริญญาโท ปริญญาตรี	2557 2540	น.ม. น.บ.	นิติศาสตร์ นิติศาสตร์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	- กฎหมาย (ทนายความ/นิติกร)

4. งบประมาณ

4.1 งบประมาณรายรับ (หน่วยบาท)

รายละเอียดรายรับ	ปีงบประมาณ				
	2567	2568	2569	2570	2571
ค่าลงทะเบียน และ ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ	1,100,000	2,200,000	3,300,000	4,400,000	4,400,000
รวมรายรับ	1,100,000	2,200,000	3,300,000	4,400,000	4,400,000

4.2 งบประมาณรายจ่าย (หน่วยบาท)

หมวดเงิน	ปีงบประมาณ				
	2567	2568	2569	2570	2571
1. เงินเดือน	504,000	504,000	504,000	504,000	504,000
2. ค่าตอบแทน	720,000	720,000	720,000	720,000	720,000
3. ค่าใช้สอย	120,000	240,000	360,000	480,000	480,000
4. ค่าวัสดุ	60,000	120,000	180,000	240,000	240,000
5. รายจ่ายอื่น ๆ	120,000	240,000	360,000	480,000	480,000
รวมรายจ่าย	1,524,000	1,824,000	2,124,000	2,424,000	2,424,000
ประมาณการค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษาต่อหลักสูตร = 87,086 บาท					

4.3 รายรับทั้งปีการศึกษา

รายละเอียด	ปีงบประมาณ (5 ปีนับจากปีหน้าปก)				
	2567	2568	2569	2570	2571
รายรับทั้งปี การศึกษา	-424,000	376,000	1,176,000	1,976,000	1,976,000

5. ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรร่วมกับหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) ได้สำรวจทรัพยากรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย แล้วพบว่า มหาวิทยาลัยมีความพร้อมที่จะสามารถส่งเสริมการเรียนการสอนของหลักสูตรให้บรรลุ PLOs ทั้ง 6 ข้อ กล่าวคือ มหาวิทยาลัยมีความพร้อมด้านหนังสือ ตำราและการสืบค้นผ่านฐานข้อมูลโดยมีห้องสมุดที่มีหนังสือที่เกี่ยวกับรายวิชาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงฐานข้อมูลที่จะให้สืบค้น และภาควิชาที่เกี่ยวข้อง

มีหนังสือ ตำราเฉพาะทาง รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ได้แก่

- 1) หนังสือ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชารัฐศาสตร์
- 2) คอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และห้องปฏิบัติการทางภาษา
- 3) ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เช่น ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis, ฐานข้อมูล IG Library, Google Scholar
- 4) ระบบเครือข่าย เช่น เครือข่ายสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา (Inter University Network) หรือที่เรียกว่า เครือข่าย “UniNet” และ ระบบ Proxy Server

6. แผนการรับนักศึกษาและจำนวนนักศึกษาที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา ในระยะ 5 ปี

รับนักศึกษาปีการศึกษาละ 60 รูป/คน และคาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาดังนี้

นักศึกษา	จำนวนนักศึกษาแต่ละปีการศึกษา				
	2567	2568	2569	2570	2571
ชั้นปีที่ 1	60	60	60	60	60
ชั้นปีที่ 2	-	60	60	60	60
ชั้นปีที่ 3	-	-	60	60	60
ชั้นปีที่ 4	-	-	-	60	60
รวม	60	120	180	240	240
คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา	-	-	-	-	60

หมวดที่ 7 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

คุณสมบัติและวุฒิการศึกษาของผู้มีสิทธิ์สมัครเข้าเป็นนักศึกษา

1.1 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า และไม่เป็นผู้มีความประพฤติต้องห้ามข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

(1) ไม่เป็นผู้ที่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง หรือโรคร้ายแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา

(2) ไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติเสียหายอย่างร้ายแรงทางศีลธรรม เว้นแต่นักศึกษาตามโครงการศึกษาลักษณะพิเศษ

(3) ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือติดยาเสพติดให้โทษ

1.2 เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2. การรับเข้าศึกษา

มหาวิทยาลัยจะรับผู้มีคุณสมบัติตามข้อ 1.1 เข้าศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งจะประกาศให้ทราบในแต่ละปีการศึกษา

3. ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า

3.1 ความรู้ และทักษะด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษายังไม่เป็นไปตามเกณฑ์

3.2 การปรับตัวจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษาสู่ระดับอุดมศึกษา

3.3 ขาดทักษะการใช้ตัวเลขและเทคโนโลยีในระดับอุดมศึกษา

4. กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 3

4.1 จัดการปฐมนิเทศ กิจกรรมเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาใหม่ รวมทั้งการแนะนำหลักสูตร การใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย เทคนิคการเรียนในหลักสูตร และการบริหารเวลาในการศึกษา ขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร

4.2 จัดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาทุกชั้นปี เพื่อทำหน้าที่สอดส่องดูแล ตักเตือน ให้คำแนะนำแก่นักศึกษา และการปรับปรุงแก้ไขในกรณีที่นักศึกษามีปัญหาตามข้างต้นเป็นกรณีพิเศษ

4.3 จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ การติดตามผลการเรียนและการให้คำปรึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 1

4.4 การจัดกิจกรรมโครงการด้านการเสริมทักษะด้านภาษาอังกฤษ และสอดแทรก คำศัพท์ภาษาอังกฤษในรายวิชาที่ทำการเรียนการสอน และหลักสูตรได้จัดให้นักศึกษาเรียนรายวิชา

พื้นฐาน บัณฑิตเรียน ไม่นับหน่วยกิต 2 รายวิชา ได้แก่ GE0001 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 และ GE0002 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2

4.5 การจัดกิจกรรมโครงการที่ส่งเสริมกระบวนการใช้ตัวเลขและเทคโนโลยีในระดับอุดมศึกษา

หมวดที่ 8 การประกันคุณภาพหลักสูตร

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยนำรูปแบบระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในทั้งในระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน ตามระบบที่สภาสถาบันอนุมัติ

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2565 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้จัดทำเกณฑ์และจัดทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2565 เป็นแนวทางในการดำเนินประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับหลักสูตร ระดับคณะ วิทยาเขต วิทยาลัย และระดับสถาบัน โดยมีการปรับปรุงให้สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 ตลอดจน กฎกระทรวงมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 โดยมาตรฐานการศึกษาจะครอบคลุมด้านผลลัพธ์ผู้เรียน การวิจัยและนวัตกรรม การบริการวิชาการแก่สังคม ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และการบริหารจัดการ ตามศักยภาพและอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ส่วนระดับหลักสูตรใช้ตามระบบที่สภาสถาบันอนุมัติ โดยมีวัตถุประสงค์ให้มหาวิทยาลัยมีแนวทางการปฏิบัติการกำกับ ติดตาม และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่ชัดเจน สอดคล้องกับกรอบแผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาว มาตรฐานเกี่ยวกับการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล

1. แนวทางการประกันคุณภาพสำหรับระดับหลักสูตร

1.1 มหาวิทยาลัยกำหนดนโยบายด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยวิเคราะห์และทบทวนจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

1.2 จัดทำแผนดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กำหนดปฏิทินการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กำหนดค่าเป้าหมายการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และกำหนดผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้ประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตั้งแต่ระดับหลักสูตร

1.3 ดำเนินการตามแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งจัดเก็บหลักฐานตามพันธกิจในรอบปีการศึกษา (ระยะ 12 เดือน) ตามเกณฑ์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบประกันคุณภาพตามคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัย

1.4 ควบคุม กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตั้งแต่ระดับหลักสูตร 2 ครั้ง/ปี (ภาคการศึกษาที่ 1 และภาคการศึกษาที่ 2) รายงานต่อผู้บริหารหน่วยงานและ

สภามหาวิทยาลัย รวมถึงมีการกำกับติดตามผลการดำเนินงานประจำไตรมาส หรือเป็นกรณี ตามที่หลักสูตร หรือหน่วยงานต่าง ๆ พบปัญหาหรือต้องการข้อเสนอแนะในการรายงานผลการดำเนินงาน

1.5 จัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ผ่านระบบ (E-Sar) เพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ตั้งแต่ระดับหลักสูตร

1.6 จัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ระดับหลักสูตร ผ่านระบบ CHE QA Online เพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

1.7 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในตามคุณสมบัติที่มหาวิทยาลัย กำหนด และดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในตามเกณฑ์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบ คุณภาพที่กำหนด ตั้งแต่ระดับหลักสูตร ส่วนงานสนับสนุน และสถาบัน

1.8 รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร ส่วนงานสถาบัน ต่อผู้บริหาร หน่วยงาน และสภามหาวิทยาลัยเพื่อทราบ

1.9 นำผลการประเมินและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน มาวางแผนพัฒนาคุณภาพ (Improvement Plan) รวมถึงปรับปรุงการดำเนินงานนำเสนอต่อ สภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณา

1.10 จัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ส่งหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) ผ่านระบบ CHE QA Online ภายใน 120 วัน และเผยแพร่สู่สาธารณชน

1.11 เตรียมความพร้อมเพื่อรับการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษานอกต่อไป

2. ระบบประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 การกำกับมาตรฐาน

คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ได้ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปตาม (1) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 (2) มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 โดยกำหนดกลไกการบริหารจัดการหลักสูตรตามวิธีแบบ PDCA ดังนี้

2.1.1 การวางแผนปรับปรุงหลักสูตรให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ (P)

ขั้นตอนการวางแผนปรับปรุงหลักสูตร มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

2.1.1.1 ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตร

การจัดทำหลักสูตร ประกอบด้วยขั้นตอนทั้งหมด 7 ขั้นตอน ดังนี้

(1) กำหนดกรอบแนวคิดของหลักสูตร คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดประชุมสัมมนา คณาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ต่าง ๆ เพื่อระดมความคิดและ สร้างความเข้าใจร่วมกันในการมองภาพรวมและกำหนดทิศทางตลอดจนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ เกิดกับผู้เรียนของหลักสูตรที่จะพัฒนาขึ้น

(2) ร่างหลักสูตร ที่ประชุมกำหนดภาพรวมของหลักสูตรและแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา ดำเนินการร่างหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์ โดยยึดหลักการการจัดการศึกษาแบบ Outcome Based Education (OBE) มาเป็นกรอบแนวคิดในการปรับปรุงหลักสูตร และจัดทำหลักสูตรให้มีหัวข้อของหลักสูตรตามที่กำหนดไว้ในแบบ มคอ. 2 รายละเอียดของหลักสูตรตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)

(3) เสนอคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตร โดยจัดให้มีการวิพากษ์หลักสูตร และพิจารณาหลักสูตร เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตร เสนอมหาวิทยาลัยแต่งตั้ง โดยคณะกรรมการชุดดังกล่าวประกอบไปด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 3 คน เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวน 2 คน ระหว่างการประชุมพิจารณาหลักสูตร เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการทำหน้าที่บันทึกรายงานการประชุมคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาในขั้นตอนต่อไป คณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา นำข้อเสนอแนะที่ได้จากบันทึกรายงานการประชุมของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตรมาสรุปประมวลเพื่อนำไปปรับแก้ และส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

(4) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษ เมื่อหลักสูตรผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตรแล้ว คณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาได้นำหลักสูตรเสนอผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษพิจารณา โดยจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษ กับคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา และกลุ่มวิชารัฐศาสตร์ที่เป็นผู้จัดทำคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตร เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษ สามารถสอบถามให้เกิดความชัดเจนจากผู้จัดทำคำอธิบายรายวิชาได้อย่างครบถ้วน

(5) เสนอคณะกรรมการประจำกลุ่มวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา และกลุ่มวิชารัฐศาสตร์พิจารณา

(6) เสนอสภาวิชาการพิจารณาก่อนส่งเสนอสภามหาวิทยาลัยพิจารณา

(7) เสนอสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตร

2.1.1.2 ขั้นตอนการนำเสนอหลักสูตรต่อสภาวิชาการ เพื่อพิจารณาก่อนส่งเสนอสภามหาวิทยาลัย และสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) คณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาและกลุ่มวิชารัฐศาสตร์ จึงดำเนินการตามขั้นตอนการเสนอหลักสูตรต่อสภาวิชาการเพื่อพิจารณา

กลั่นกรองก่อนเสนอสภามหาวิทยาลัยและสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สป.อว.) เพื่อให้ทันกำหนดการเปิดสอนในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2566 ดังนี้

(1) หลักสูตรกลุ่มวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา และกลุ่มวิชารัฐศาสตร์เสนอหลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังสภาวิชาการ

(2) สภาวิชาการตรวจสอบหลักสูตรในเรื่องความถูกต้องของรูปแบบ หัวข้อและความสอดคล้องของเอกสารกับรูปแบบของมหาวิทยาลัย

(3) คณะกรรมการสภาวิชาการแจ้งมติที่ประชุมคณะกรรมการสภาวิชาการให้ปรับแก้และ/หรือชี้แจงเหตุผลกรณียื่นข้อไม่แก้ไขคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา และกลุ่มวิชารัฐศาสตร์ ปรับแก้และส่งคืนสภาวิชาการ คณะกรรมการสภาวิชาการตรวจสอบการแก้ไขหลักสูตรตามมติที่ประชุมคณะกรรมการสภาวิชาการ

(4) สภาวิชาการเสนอหลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ปรับแก้แล้วสภามหาวิทยาลัยเพื่อเสนอที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยพิจารณา

(5) สภาวิชาการเสนอหลักสูตรโดยมติสภามหาวิทยาลัยให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) รับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตร

2.1.2 การดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ (D)

ขั้นตอนการดำเนินการจัดการเรียนการสอน มีดังนี้

2.1.2.1 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรอันประกอบไปด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรได้ร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนการสอน โดยดำเนินการออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs) กลวิธีการสอนและการประเมินผลในรายวิชาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ. 2)

2.1.2.2 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนดอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ โดยยึดหลักตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565

2.1.2.3 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรประชุมชี้แจงให้อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ นำผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs) กลวิธีการสอนและการประเมินผลในรายวิชาต่าง ๆ ที่ได้ออกแบบไว้ไปจัดทำเป็นรายละเอียดของรายวิชา (มคอ. 3) และดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางดังกล่าว

2.1.3 การตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานที่กำหนด (C)

ขั้นตอนการดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล มีดังนี้

2.1.3.1 ทุกรายวิชาจะต้องมีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ. 3) ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด กล่าวคือ ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs) กลวิธีการสอนและการประเมินผลเป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้กำหนด

2.1.3.2 มีการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน 1 สัปดาห์ ก่อนเปิดภาคการศึกษาเพื่อทวนสอบความถูกต้องของรายละเอียดของรายวิชา (มคอ. 3) และชี้แจง การทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ

2.1.3.3 ทุกรายวิชาจะต้องมีการจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา (มคอ.5) ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ได้กำหนดไว้

2.1.3.4 มีการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน 2 สัปดาห์ ภายหลังปิดภาคการศึกษาเพื่อทวนสอบผลการจัดการเรียนการสอน ปัญหาอุปสรรคในการจัด การเรียนการสอน และแนวทางการแก้ไขและพัฒนา

2.1.3.5 มีการจัดทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ ทุกรายวิชาตาม มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ. 2)

2.1.4 การนำผลการประเมินไปพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs) กลวิธีการสอนและการประเมินผล (A)

ขั้นตอนการดำเนินการการนำผลไปพัฒนา มีดังนี้

2.1.4.1 มีการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อพิจารณานำผลการประเมินของ อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา มาพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของ รายวิชา (CLOs) กลวิธีการสอนและการประเมินผลในปีการศึกษาถัดไป

2.1.4.2 มีการปรับปรุงหลักสูตรทุก 5 ปี ให้เป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงของเกณฑ์ มาตรฐานต่าง ๆ และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.2 บัณฑิต

คณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาและ กลุ่มวิชารัฐศาสตร์ กำหนดกลไกในการควบคุมคุณภาพบัณฑิตของหลักสูตร ให้เป็นไปตาม (1) ผลลัพธ์ การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) (2) มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 (3) คุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาในหลักสูตร และ (4) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยกำหนดกลไก การควบคุมคุณภาพตามแบบ PDCA ดังนี้

2.2.1 การวางแผนพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (P)

ขั้นตอนการวางแผนพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของหลักสูตร มีดังนี้

2.2.1.1 คณะกรรมการบริหารหลักสูตร อันประกอบด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตรวางแผนพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งแผนพัฒนาฯ ดังกล่าว ประกอบด้วย

(1) แผนพัฒนานักศึกษาให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) ทั้ง 7 ข้อ กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้ใช้กลไกการออกแบบรายวิชา กลวิธีการสอนและการประเมินผลในรายวิชาต่าง ๆ มาเป็นแผนงานหลักในการผลักดันให้นักศึกษابรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) ทั้ง 6 ข้อ

(2) แผนพัฒนานักศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะ 3) ด้านจริยธรรม 4) ด้านลักษณะบุคคล กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้นำ (PLOs) ทั้ง 4 ด้าน มาวิเคราะห์ความสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ทั้ง 4 ด้าน และกำหนดออกมาเป็นลำดับขั้นในการพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 4 ด้านดังกล่าว คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้ใช้กลไกการออกแบบรายวิชา กลวิธีการสอน การประเมินผลในรายวิชา ต่าง ๆ มาเป็นแผนงานหลักในการผลักดันให้นักศึกษابรรลุคุณลักษณะทั้ง 4 ด้านที่กำหนดไว้

(3) แผนพัฒนานักศึกษาให้บรรลุคุณลักษณะพิเศษ กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้กำหนดคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาในหลักสูตร กำหนดกลยุทธ์และวิธีการในการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษเหล่านั้น มาเป็นกลไกขับเคลื่อนให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษเหล่านั้น

(4) แผนส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถประกอบอาชีพได้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ได้วางแผน (1) การประชาสัมพันธ์ (2) การสัมมนาและทำวิจัยกับความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิต และ (3) การจัดสัมมนาเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับวิชากลุ่มวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา และกลุ่มวิชารัฐศาสตร์เป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้นักศึกษาค้นพบแนวทางในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา

2.2.2 การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของหลักสูตรตามแผนที่กำหนดไว้ทั้ง 3 แผน

(D)

ขั้นตอนการดำเนินงาน มีดังนี้

2.2.2.1 ออกแบบรายละเอียดของรายวิชา (มคอ. 3) ในรายวิชาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ได้กำหนดไว้ทั้งในเรื่อง CLOs กลวิธีการสอนและการประเมินผล

2.2.2.2 จัดการเรียนการสอนตามที่วางแผนไว้ในรายละเอียดของรายวิชา (มคอ. 3)

2.2.2.3 ประเมินผลการเรียนการสอนตามเกณฑ์การประเมิน (Assessment Rubric) ซึ่งจะถูกรวบรวมให้เป็นเกณฑ์การประเมินที่สามารถวัดพัฒนาการของนักศึกษาตามแผนที่กำหนดไว้ได้

2.2.2.4 หลักสูตรร่วมกับคณะฯ จัดให้มีสัมมนาและ/หรือส่งเสริมให้อาจารย์ประจำหลักสูตรเผยแพร่ผลงานวิชาการในระดับชาติหรือนานาชาติ อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

2.2.3 การทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของแผนพัฒนาคุณภาพบัณฑิตทั้ง 3 แผน (C)

ขั้นตอนการดำเนินงาน มีดังนี้

2.2.3.1 ในทุกสิ้นปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ทวนสอบและดูแลกำกับติดตามนักศึกษาในหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนา PLOs คุณลักษณะตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และคุณลักษณะพิเศษ

2.2.3.2 ประเมินคุณภาพของบัณฑิตโดยให้บรรลุมตามกรอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

2.2.3.3 คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประเมินผลการจัดสัมมนาและการเผยแพร่ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตรทุกปีการศึกษา พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนเพื่อการพัฒนาในปีการศึกษาถัดไป

2.2.4 การนำผลการประเมินไปพัฒนาแผนการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของหลักสูตร (A)

ขั้นตอนการดำเนินงาน มีดังนี้

2.2.4.1 คณะกรรมการบริหารหลักสูตร นำผลการทวนสอบนักศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา มาปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชา (มคอ. 3) ในรายวิชาต่าง ๆ ในปีการศึกษาถัดมาให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่นักศึกษายังไม่ได้รับการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2.2.4.2 คณะกรรมการบริหารหลักสูตร นำจุดแข็งจุดอ่อนที่ค้นพบมาพัฒนาการจัดงานสัมมนาและการเผยแพร่ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยนำเอาผลการวิจัยด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตรและความรู้ความสามารถของบัณฑิตในหลักสูตรมาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาแผนงานด้านนี้ หากนักศึกษาในหลักสูตรสามารถบรรลุเกณฑ์คุณภาพที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ นักศึกษาเหล่านั้นจะเป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะสอดคล้องกับ (1) ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) (2) มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 (3) คุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาในหลักสูตร และ (4) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยบัณฑิตในหลักสูตรจะสามารถ

2.2.4.2.1 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผ่านการสร้างสิ่งใหม่ หรือองค์ความรู้ใหม่ หรือความรู้ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัลและมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2.2.4.2.2 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ทางรัฐศาสตร์และมีทักษะชีวิตตามแนวพระพุทธศาสนาผ่านกระบวนการศึกษา การค้นคว้าหรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตรเพื่อพัฒนา พัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ พัฒนาตนและพัฒนาสังคมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

2.2.4.2.3 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีพฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึง ความมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนรวมที่เหมาะสมกับการ

ดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย และการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลในการพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืนด้วยองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์

2.2.4.2.4 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีลักษณะบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ผ่านบริบทขององค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์ รวมถึงบริบทของเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของ มหาวิทยาลัยทางพระพุทธศาสนา

2.3 นักศึกษา

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรอันประกอบด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรได้กำหนดกลไกการดูแลนักศึกษาในหลักสูตรตามหลักการ PDCA ดังนี้

2.3.1 การวางแผนรับนักศึกษาและเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา (P)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้วางแผนรับนักศึกษาและเตรียมความพร้อม ดังนี้

2.3.1.1 กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและวิธีการรับนักศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตร และเป็นไปตามคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาในหลักสูตร และเป็นไปตามระเบียบการรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2.3.1.2 กำหนดจำนวนนักศึกษาให้สอดคล้องกับศักยภาพของหลักสูตรในการพัฒนานักศึกษาเหล่านั้นให้บรรลุ PLOs ของหลักสูตร และงบประมาณในการบริหารหลักสูตร

2.3.1.3 ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินงานตามแผนในข้อ 3.1.2 กล่าวคือ จำนวนผู้สมัครไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ให้ปรับแผนงบประมาณการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจำนวนนักศึกษาที่มีอยู่

2.3.2 การดำเนินงานดูแลนักศึกษาระหว่างการเรียนการสอน (D)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้กำหนดกระบวนการดูแลนักศึกษา ดังนี้

2.3.2.1 กระบวนการให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนว

(1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการให้แก่นักศึกษาทุกคน พร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่ในการให้คำปรึกษาและแนะแนวทางต่าง ๆ ในการเรียน

(2) อาจารย์ที่ปรึกษาดังกล่าวจะต้องกำหนดชั่วโมงให้คำปรึกษา พร้อมจัดทำตารางการทำงานติดไว้หน้าห้องทำงานและเผยแพร่ในเว็บไซต์ของหลักสูตร

2.3.2.2 กระบวนการรักษานักศึกษาให้คงอยู่

(1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดให้มีการประชุมรายงานผลความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ข้อร้องเรียนของนักศึกษา และปัญหาด้านการเรียนของนักศึกษาในหลักสูตร เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาทุกภาคการศึกษา

(2) อาจารย์ที่ปรึกษารายงานผลการให้คำปรึกษา สถานภาพ ปัญหาและข้อร้องเรียนของนักศึกษาในที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ รายงานพัฒนาการของนักศึกษาและปัญหาที่ค้นพบในระหว่างการจัดการเรียนการสอน

2.3.2.3 กระบวนการอุทธรณ์และร้องเรียนของนักศึกษา

(1) ในคาบแรกของการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนในทุกรายวิชาต้องชี้แจงรายละเอียดของรายวิชา (มคอ. 3) ทั้งในเรื่องวัตถุประสงค์ของรายวิชา CLOs ที่นักศึกษาต้องบรรลุ กลวิธีการสอน วิธีการเก็บคะแนน และวิธีการประเมินผล ซึ่งต้องมีการแสดงเกณฑ์การประเมิน (Assessment Rubric) หรือเกณฑ์และเงื่อนไขการให้คะแนนที่ชัดเจน

(2) รายงานหรือการเก็บคะแนนระหว่างเรียนในรูปแบบอื่น ๆ จะต้องแจ้งผลการประเมินให้นักศึกษารับทราบภายใน 1 สัปดาห์ หลังจากนักศึกษาได้ส่งงาน เพื่อให้นักศึกษาจะได้นำผลการประเมินนั้นไปปรับปรุงงานในครั้งต่อไป

(3) ในการสอบกลางภาค และปลายภาค หากนักศึกษาไม่พอใจในผลการประเมิน นักศึกษาสามารถยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำตอบในการสอบ คะแนน และวิธีการประเมินของอาจารย์ในแต่ละรายวิชาได้

2.3.3 การทวนสอบแผนการดูแลนักศึกษา (C)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้กำหนดกระบวนการทวนสอบแผนการดูแลนักศึกษา ดังนี้

2.3.3.1 กระบวนการทวนสอบผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ และแนวทางแก้ไข

(1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนำผลการประเมินด้านต่าง ๆ ดังกล่าว มากำหนดแนวทางการแก้ไขและแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในภาคการศึกษาถัดไป

(2) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรชี้แจงแนวทางการแก้ไขและพัฒนาให้อาจารย์และนักศึกษารับทราบทุกภาคการศึกษา

2.3.3.2 กระบวนการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษา

(1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนดให้มีการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในระดับรายวิชาทุกภาคการศึกษา

(2) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนดให้มีการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในระดับหลักสูตรก่อนจบการศึกษา

2.3.3.3 กระบวนการสำเร็จการศึกษา

(1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

(2) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในเรื่อง การบรรลุ PLOs กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา 4 ด้าน และคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาในหลักสูตร

(3) นักศึกษาดำเนินตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการสำเร็จการศึกษา

2.3.4 การนำผลการทวนสอบไปปรับปรุงแผนการดูแลนักศึกษา (A)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้กำหนดกระบวนการนำผลการทวนสอบไปปรับปรุงแผนการดูแลนักศึกษา ดังนี้

2.3.4.1 กระบวนการปรับปรุงแผนการรับนักศึกษาและเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา

(1) ในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจะนำแผนการรับนักศึกษาและจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาจริงมาทบทวนเพื่อปรับแผนการรับนักศึกษาในปีการศึกษาถัดไป

(2) ในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจะนำรายงานผลการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาและผลการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลในรายวิชาเหล่านั้นมาทบทวนเพื่อปรับแผนการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาในปีการศึกษาถัดไป

2.3.4.2 กระบวนการปรับปรุงแผนการให้คำปรึกษาและแนะแนว

ในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนำรายงานผลการให้คำปรึกษาและแนะแนวของอาจารย์ที่ปรึกษา และข้อร้องเรียนของนักศึกษามาทบทวนเพื่อปรับแผนการให้คำปรึกษาและแนะแนวในปีการศึกษาถัดไป

2.3.4.3 กระบวนการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอน

ในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนำรายงานผลการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ รายงานผลการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในแต่ละรายวิชา รายงานการประเมินผลการสอนของนักศึกษา และรายงานความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนมาทบทวนเพื่อปรับแผนการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษาถัดไป

2.4 อาจารย์

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรอันประกอบด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรได้กำหนดกลไกการบริหารและพัฒนาอาจารย์ตามหลักการ PDCA ดังนี้

2.4.1 การวางแผนอัตรากำลังอาจารย์ (P)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้วางแผนอัตรากำลังอาจารย์ในหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ว่าด้วยจำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และสอดคล้องกับแผนการรับนักศึกษา และจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาจริง

2.4.2 การแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์พิเศษ และการรับอาจารย์ใหม่ (D)

2.4.2.1 การแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้ประชุมร่วมกันและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร ดังนี้

(1) สรรหาอาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติ ตรงตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ว่าด้วยคุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

(2) ดำเนินการสรรหาและออกคำสั่งแต่งตั้งเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

(3) ชี้แจงบทบาทและหน้าที่การเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

2.4.2.2 การแต่งตั้งอาจารย์พิเศษ

อาจารย์พิเศษซึ่งจะเป็นผู้ถ่ายทอดประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติให้กับนักศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจึงได้กำหนดนโยบายการเชิญอาจารย์พิเศษ ดังนี้

(1) ต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ตรง และมีความเชี่ยวชาญพิเศษ หรือมีวุฒิการศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ว่าด้วยคุณสมบัติของอาจารย์พิเศษ

(2) ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรทั้งนี้ต้องเสนอประวัติและผลงานที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อ/รายวิชาที่จะให้สอน

(3) ให้มีการประเมินการสอนของอาจารย์พิเศษทุกภาคการศึกษา/ทุกครั้งที่มีการสอน

(4) อาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น ๆ

2.4.2.3 การรับอาจารย์ใหม่

มีการคัดเลือกอาจารย์ใหม่เพื่อมาเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย โดยอาจารย์ใหม่มักจะต้องมีคุณวุฒิ การศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ว่าด้วยคุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร

2.4.3 การพัฒนาอาจารย์ (D)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้ดำเนินการพัฒนาอาจารย์ในหลักสูตร ดังนี้

2.4.3.1 กำหนดให้อาจารย์ในหลักสูตรทำวิจัยและผลิตผลงานวิชาการให้เป็นไปตาม เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565

2.4.3.2 จัดสรรงบประมาณในการทำวิจัยและผลิตผลงานวิชาการ รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการสรรหาแหล่งเผยแพร่ผลงานวิชาการให้แก่อาจารย์ในหลักสูตร

2.4.3.3 กระตุ้นและส่งเสริมให้อาจารย์ในหลักสูตรขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ

2.4.3.4 กำหนดให้อาจารย์ในหลักสูตรเข้าร่วมการสัมมนาหรืออบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

2.4.4 การมีส่วนร่วมของอาจารย์ในการวางแผน การติดตามและทบทวนหลักสูตร (D)

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาต้องประชุมร่วมกัน ดังนี้

2.4.4.1 วางแผนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลก่อนเปิดภาคการศึกษา

2.4.4.2 เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานของหลักสูตรเพื่อเตรียมไว้สำหรับการปรับปรุงหลักสูตร

2.4.4.3 ปรีกษาหรือแนวทางที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร และได้บันทึกเป็นไปตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

2.4.5 การทวนสอบคุณภาพและความเชี่ยวชาญของอาจารย์ (C)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดให้มีการประชุมทวนสอบคุณภาพและความเชี่ยวชาญของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง เพื่อประเมินผลความก้าวหน้าทางวิชาการของอาจารย์ ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนา กำหนดแนวทางแก้ไขรวมทั้งสรรหาอาจารย์ใหม่ ๆ มาประจำหลักสูตร

2.4.6 การพัฒนาแผนอัตรากำลังและการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ (A)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนำผลการทวนสอบคุณภาพและความเชี่ยวชาญของอาจารย์มาเป็นข้อมูลในการปรับแผนอัตรากำลังและการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่ได้ค้นพบ

2.5 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรอันประกอบด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรได้วางกลไกการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนานักศึกษาในหลักสูตรให้สามารถบรรลุ PLOs ทั้ง 6 ข้อ และมีประสิทธิผลในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะตรงตามความต้องการของตลาด มีคุณลักษณะพิเศษที่สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยและมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 อีกทั้งกลไกดังกล่าวยังใช้หลักการ PDCA มาขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

2.5.1 การออกแบบหลักสูตรและวางระบบการจัดการเรียนการสอน (P)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้วางแผนและออกแบบปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้ทันสมัยและตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ ในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้นำหลักการจัดการศึกษาแบบ Outcomes Based Education (OBE) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 มาเป็นเกณฑ์หลักในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร โดยมี ขั้นตอน ดังนี้

2.5.1.1 ออกแบบ PLOs คุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร และเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.5.1.2 นำ PLOs คุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มาออกแบบรายวิชาและแผนการจัดการศึกษา โดยยึดหลักการของ Bloom's Taxonomy (Revised) ในการจัดแผนการศึกษา.

2.5.1.3 ออกแบบ CLOs วิธีการสอน และการประเมินผลในทุกรายวิชา โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

(1) CLOs ในแต่ละรายวิชาจะต้องผลักดันให้นักศึกษาสามารถบรรลุ PLOs ในส่วนที่ รายวิชานั้น ๆ รับมอบมา

(2) วัตถุประสงค์ของรายวิชา เนื้อหาวิชา บทเรียน วิธีการและเกณฑ์ในการประเมินผล ต้องสอดคล้องและผลักดันให้นักศึกษาบรรลุ CLOs ที่กำหนดไว้ในรายวิชานั้น ๆ

(3) กิจกรรมการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับหลักการสอนแบบ Active Learning เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ได้ตลอดชีพ

(4) การจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และใช้การศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีการส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา

2.5.1.4 จัดประชุมอาจารย์ประจำหลักสูตรเพื่อร่วมกันกำหนดผู้รับผิดชอบในรายวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตร และชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ. 2) แผนการจัดการศึกษาและแนวทางในการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ. 3) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้

2.5.1.5 อาจารย์ผู้รับผิดชอบในรายวิชาต่าง ๆ จัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ. 3) ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และส่งให้แก่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อทวนสอบความถูกต้องอย่างน้อย 1 สัปดาห์ก่อนเปิดภาคการศึกษา

2.5.2 การดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผน (D)

ในระหว่างการจัดการเรียนการสอน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควบคุม กำกับและติดตามการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผน ดังนี้

2.5.2.1 จัดให้มีการสังเกตการณ์ในชั้นเรียน อย่างน้อย 1 รายวิชา 1 ครั้งต่อภาคการศึกษา

2.5.2.2 จัดให้มีการประชุมรายงานผลการจัดการเรียนการสอนทุกสัปดาห์การศึกษา

2.5.3 การดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอน (C)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอนทุกภาคการศึกษา
ดังนี้

2.5.3.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาต่าง ๆ ต้องจัดส่งรายงานผลการดำเนินงานรายวิชา
(มคอ. 5) ภายใน 30 วันหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอนให้แก่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร

2.5.3.2 จัดให้มีการประชุมรายงานผลการจัดการเรียนการสอนทุกสัปดาห์การศึกษา
โดยนำเอารายงานผลการดำเนินงานรายวิชา (มคอ. 5) ในรายวิชาต่าง ๆ มาพิจารณาเพื่อทวนสอบ
ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ

2.5.3.3 จัดให้มีการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ ทุกรายวิชา

2.5.4 การนำผลการประเมินไปปรับปรุงกลวิธีการสอน (A)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดทำ
รายละเอียดของรายวิชา (มคอ. 3) ในรายวิชานั้น ๆ ในปีการศึกษาถัดไป

2.6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรอันประกอบด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์
ประจำหลักสูตรได้ร่วมกับหลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มวิชารัฐศาสตร์
ในการจัดสรรสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นในการพัฒนาให้นักศึกษาใน หลักสูตรสามารถบรรลุ
PLOs ทั้ง 6 ข้อได้ ดังนี้

2.6.1 การบริหารงบประมาณ

หลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาจัดสรรงบประมาณประจำปี
ทั้งงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้เพื่อจัดซื้อทรัพยากรการเรียนการสอนที่
คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีมติเห็นชอบว่า จำเป็นต่อการสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียน
สร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา และสามารถพัฒนาให้
นักศึกษารับรู้ PLOs ทั้ง 6 ข้อได้

2.6.2 ทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีอยู่เดิม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรร่วมกับหลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาได้
สำรวจทรัพยากรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย แล้วพบว่า มหาวิทยาลัย
มีความพร้อมที่จะสามารถส่งเสริมการเรียนการสอนของหลักสูตรให้บรรลุ PLOs ทั้ง 6 ข้อ กล่าวคือ
มหาวิทยาลัยมีความพร้อมด้านหนังสือ ตำรา และการสืบค้นผ่านฐานข้อมูลโดยมีห้องสมุดที่มีหนังสือ
เกี่ยวกับรายวิชาหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มวิชารัฐศาสตร์ และด้านอื่น ๆ ที่

เกี่ยวข้อง รวมถึงฐานข้อมูลที่จะให้สืบค้น และภาควิชาที่เกี่ยวข้องมีหนังสือ ตำราเฉพาะทาง รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ได้แก่

- 1) หนังสือ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) คอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และห้องปฏิบัติการทางภาษา
- 3) ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง
- 4) ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่าง ๆ

2.6.3 การจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติม

นอกจากนี้แล้ว เพื่อสร้างความมั่นใจว่า นักศึกษาในหลักสูตรจะได้ตำราและสื่อต่าง ๆ ที่ทันสมัยและสอดคล้องต่อการพัฒนา PLOs ทั้ง 6 ข้อ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรร่วมกับหลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มวิชารัฐศาสตร์ ได้วางแผนการจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติมในแต่ละปีการศึกษา โดยมีกลไกดังต่อไปนี้

2.6.3.1 มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรวางแผนจัดหาและติดตามการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน

2.6.3.2 ให้อาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนเสนอรายชื่อสื่อ และตำราที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนการวิจัยต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

2.6.3.3 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรประสานงานเรื่องการจัดสรรงบประมาณประจำปี และจัดซื้อตำราและสื่อต่าง ๆ

2.6.3.4 ประสานงานกับห้องสมุดในการจัดซื้อหนังสือ และตำราที่เกี่ยวข้อง

2.6.3.5 สำรวจความต้องการและการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

2.6.4 การประเมินความเพียงพอของทรัพยากร

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวางแผนจัดหาและติดตามการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน และ เจ้าหน้าที่ด้านโสตทัศนูปกรณ์ซึ่งทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการใช้สื่อของอาจารย์ร่วมกัน ประเมินความพอเพียงและความต้องการใช้สื่อของอาจารย์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.6.4.1 เป้าหมาย จัดให้มีห้องเรียน สื่อการสอน ระบบเครือข่ายและช่องทางการเรียนรู้ที่เพียงพอเพื่อสนับสนุนการศึกษาในห้องเรียน นอกห้องเรียนและเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

2.6.4.2 การดำเนินการ 1) จัดให้มีห้องเรียนที่มีความพร้อมใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ 2) จัดให้มีเครือข่ายและห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ให้เหมาะสมเพียงพอ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง 3) จัดให้มีห้องสมุดให้บริการทั้งหนังสือ ตำรา โสตทัศนวัสดุเพื่อการเรียนรู้

- 2.6.4.3 การประเมินผล 1) สถิติของจำนวนหนังสือ ตำราและโสตทัศนวัสดุเพื่อการเรียนรู้ที่มีให้บริการ และสถิติการใช้งานหนังสือ ตำรา และโสตทัศนวัสดุเพื่อการเรียนรู้
- 2) ผลสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการให้บริการทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้และปฏิบัติการ

3. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษา

3.1 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ไม่สำเร็จการศึกษา

กำหนดให้มีระบบการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาทั้งในระดับรายวิชา ทุกรายวิชาและในระดับหลักสูตร ดังนี้

3.1.1 การทวนสอบฯ ระดับรายวิชา มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

(1) ทุกรายวิชาในหลักสูตรต้องมีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs) ซึ่งต้องกำหนดตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังที่ได้รับมอบหมายมาจากหลักสูตร (ดังแสดงในตาราง แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา) จำแนกตามรายวิชา กับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร PLOs : Program Learning Outcomes)

(2) ทุกรายวิชาในหลักสูตรต้องจัดทำเกณฑ์การประเมินผล (Assessment Rubric) โดยนำ CLOs ในรายวิชามาเป็นเกณฑ์ในการจัดทำ และชี้แจงให้นักศึกษารับทราบในเกณฑ์ดังกล่าวในชั่วโมงแรกของการจัดการเรียนการสอน

(3) ทุกรายวิชาในหลักสูตรต้องประเมินผลและให้ระดับคะแนน (เกรด) ตาม Assessment Rubric ที่กำหนดไว้

(4) ในทุกภาคการศึกษา ภายหลังเสร็จสิ้นการเรียนการสอนและการประเมินผล คณะกรรมการบริหารหลักสูตร จะต้องจัดประชุมเพื่อให้อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ รายงานผลการประเมินและคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ชี้แจงกำหนดการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ

(5) ให้จัดการทวนสอบฯ ในรายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในภาคการศึกษาดันในภาคการศึกษาปลาย และรายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในภาคการศึกษาปลายในภาคการศึกษาดันของปีการศึกษาถัดมา โดยในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรจะกำหนดวิธีการทวนสอบฯ ตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(5.1) ให้ดำเนินการทวนสอบฯ ในรายวิชาที่เป็นรายวิชาลำดับถัดไปของรายวิชานั้น ๆ เช่น ทวนสอบรายวิชา เพราะถ้านักศึกษาไม่บรรลุ CLOs ของรายวิชา ก็ไม่สามารถมีความรู้และทักษะที่เพียงพอที่จะเรียนวิชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ให้ขึ้นอยู่กับมติในที่ประชุม

(5.2) ให้ใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs) นั้นมาเป็นเกณฑ์ในการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ โดยจัดทวนสอบฯ ในสัปดาห์แรกของจัดการเรียนการสอน

(5.3) ในการทวนสอบฯ หากพบว่านักศึกษายังไม่บรรลุ CLOs ข้อใด ให้อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาที่ถูกกำหนดให้เป็นวิชาทวนสอบฯ พัฒนาเพิ่มเติม CLOs ข้อนั้น ๆ ให้แล้วเสร็จภายใน

ลำดับแรกของการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมที่จะพัฒนาตนเองให้บรรลุ CLOs ในวิชาลำดับถัดไปได้

3.1.2 การทวนสอบฯ ระดับหลักสูตร มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

(1) จัดให้มีการทวนสอบฯ ระดับหลักสูตรในรายวิชา

(2) จัดทำเกณฑ์การประเมินผลคุณภาพ หรือในรูปแบบ Assessment Rubric ที่ใช้ CLOs ที่กำหนดในหลักสูตรเป็นเกณฑ์หลักในการวัดผล

(3) นักศึกษาต้องบรรลุเกณฑ์ขั้นต่ำสุดของ CLOs ที่กำหนดในหลักสูตรจึงจะสามารถได้ระดับผ่าน (pass) ในรายวิชา

3.2 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนักศึกษาสำเร็จการศึกษา

เน้นการทบทวนผลสัมฤทธิ์ของการประกอบอาชีพของบัณฑิต และนำผลวิจัยที่ได้ย้อนกลับมาปรับปรุงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) กระบวนการเรียนการสอนและหลักสูตรแบบครบวงจร รวมทั้งการประเมินคุณภาพของหลักสูตร โดยอาจดำเนินการได้ดังนี้

3.2.1 การรวบรวมภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิต โดยประเมินจากบัณฑิตแต่ละรุ่นที่สำเร็จการศึกษาในด้านของระยะเวลาในการหางานทำ ความเห็นต่อความรู้ ความสามารถ ความมั่นใจของบัณฑิตในการประกอบอาชีพ

3.2.2 การสำรวจความเห็นของผู้ใช้บัณฑิต โดยการสัมภาษณ์หรือการส่งแบบสอบถาม เพื่อประเมินความพึงพอใจบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและเข้าทำงานในสถานประกอบการนั้น ๆ

3.2.3 การเปิดโอกาสให้บัณฑิตเสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น

3.2.4 ความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ประเมินหลักสูตรหรืออาจารย์พิเศษต่อความพร้อมของนักศึกษาในการเรียน และคุณสมบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาองค์ความรู้ของนักศึกษา

หมวดที่ 9 ระบบและกลไกของการพัฒนาหลักสูตร

1. การวางแผนคุณภาพ

การวางแผนคุณภาพมีการดำเนินการต่อไปนี้

1.1 ขั้นการเตรียมการ ซึ่งการเตรียมการที่มีความสำคัญ

1.1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยต้องสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะจัดทำการศึกษาชี้แจงทำความเข้าใจโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษาหรือวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกัน และต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการในแต่ละปี ต่อมาเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบและแผนการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินและการรวบรวมข้อมูล ในช่วงท้ายเน้นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมินและการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Study Report)

1.1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแลช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม โดยการตั้งคณะกรรมการควรพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหาร ซึ่งฝ่ายที่รับผิดชอบงานใดควรเป็นกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาและประเมินคุณภาพงานนั้น

1.2 ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 การวางแผน จะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้ สำหรับแผนต่าง ๆ ที่ควรจัดทำคือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพและแผนงบประมาณ เป็นต้น

1.2.2 การปฏิบัติตามแผน ซึ่งในขณะดำเนินการต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาและผู้บริหารควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานทั้งระดับบุคลากร ายกลุ่ม ายหมวด และให้การนิเทศ

1.2.3 การตรวจสอบประเมินผล ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาบรรลุเป้าหมายเพียงใด โดยการประเมินต้องจัดวางกรอบการประเมิน จัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ จัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความ ข้อมูล และการตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

1.2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน เมื่อแต่ละฝ่ายประเมินผลเสร็จแล้วจะส่งผลให้คณะกรรมการรับผิดชอบนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผล แล้วนำเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร นำไปวางแผนในระยะต่อไป และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศหรือการเขียนรายงานประเมินตนเอง

1.3 ขั้นตอนการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินผลภายในเสร็จแล้วจะจัดทำรายงาน โดยเริ่มจากรวบรวมผลการดำเนินงาน และผลการประเมินมาวิเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและเขียนรายงาน

2. การบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยงอาจเกิดขึ้น	แผนรับมือความเสี่ยง
นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ลาออกและพ้นสถานภาพจำนวนมาก	- สร้างความเข้าใจและเชื่อมั่นในเส้นทางอาชีพแก่นักศึกษาและผู้ปกครอง - จัดให้ศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในสายอาชีพมาบรรยายและพบปะเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้รุ่นน้อง - สร้างความรักและความผูกพันระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ รุ่นพี่ และสถาบัน - แจ้งให้นักศึกษาจ่ายค่าเทอมตามวันและเวลาที่กำหนด - ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่เริ่มมีปัญหาด้านการเรียน ด้านค่าเทอม อย่างทันท่วงที
สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย	- ประสานงานการจัดสรรงบประมาณด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้เพียงพอ และทันสมัย
อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรไม่มีความมั่นคงในอาชีพ เพราะเป็นอาจารย์สัญญาจ้าง	- เปิดรับสมัครบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งอาจารย์ตามอัตราว่างที่คณะฯ มีอยู่ - วางแผนขอเพิ่มอัตรากำลังที่จะได้รับการบรรจุ

3. การอุทธรณ์และการจัดการข้อร้องเรียนของนักศึกษา

นักศึกษาอุทธรณ์ผลการเรียนผ่านช่องทางการส่งเอกสารขออุทธรณ์ผลการศึกษา โดยนำส่งที่เลขานุการหลักสูตร ประธานหลักสูตรตรวจสอบผลการอุทธรณ์แล้วดำเนินการ 2 แนวทาง ดังนี้

3.1 แก้ไขผลการเรียน โดยให้อาจารย์ประจำรายวิชาแก้ไข แจ้งผลการแก้ไขแก่นักศึกษา แก้ไขผลการเรียนในระบบบริการการศึกษา

3.2 คงผลการเรียนเดิมแล้วแจ้งผลการอุทธรณ์แก่ผู้ร้องเรียน

กระบวนการพิจารณาข้อร้องเรียนอยู่ภายใต้คณะกรรมการอุทธรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้เป็นกลาง และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

4. การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร

หลักสูตรมีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในเป็นประจำทุกปี โดยใช้เกณฑ์ที่สภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 โดยองค์ประกอบ คุณสมบัติเฉพาะของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยเป็นระยะ ๆ และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตรหรือ ทุกรอบ 5 ปี

4.1 โดยผู้แทนนักศึกษาปัจจุบัน ผู้แทนบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต

4.1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตรที่ประกอบด้วยผู้แทนบัณฑิต ผู้แทนนักศึกษาปัจจุบัน และผู้ใช้บัณฑิต

4.1.2 คณะกรรมการฯ วางแผนประเมินอย่างเป็นระบบ

4.1.3 ดำเนินการสำรวจข้อมูลเพื่อประกอบการประเมินหลักสูตรจากผู้เรียนปัจจุบันและจากผู้สำเร็จการศึกษาที่ผ่านการศึกษาในหลักสูตรทุกรุ่น

4.2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิและ/หรือจากผู้ประเมินภายนอก

คณะกรรมการประเมินหลักสูตรทำการวิเคราะห์และประเมินหลักสูตรในภาพรวมและใช้ข้อมูลย้อนกลับของผู้เรียน ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิตประกอบการประเมิน

4.3 โดยผู้ใช้บัณฑิตและ/หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ

4.3.1 ติดตามบัณฑิตใหม่โดยสำรวจข้อมูลจากนายจ้างและ/หรือผู้บังคับบัญชา โดยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

4.3.2 ติดตามจากผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ (ถ้ามี)

5. การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพหลักสูตร

5.1 การปรับปรุงรายวิชา

จากการรวบรวมข้อมูลและการประเมินการสอนของอาจารย์ อาจนำผลที่ได้มาปรับปรุงรายวิชาหรือเพิ่มรายวิชาเลือก ซึ่งถือเป็นการปรับปรุงหลักสูตรที่ไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างของหลักสูตร การปรับปรุงเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับตามความต้องการของผู้เรียน ซึ่งถือเป็นการปรับปรุงหลักสูตรที่ไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างของหลักสูตร

5.2 การปรับปรุงหลักสูตร

การปรับปรุงหลักสูตรทั้งฉบับถือเป็นการปรับปรุงมาก และมีผลกระทบต่อโครงสร้างของหลักสูตร จะทำทุก 5 ปีเมื่อครบรอบระยะเวลาการใช้หลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.2.1 คณะกรรมการประเมินหลักสูตร จัดทำรายงานการประเมินผล และเสนอประเด็นที่จำเป็นในการปรับปรุง

5.2.2 จัดประชุมสัมมนาเพื่อปรับปรุงหลักสูตร

5.2.3 เชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาหลักสูตรและให้ข้อเสนอแนะ

5.2.4 หลักสูตรที่ได้ปรับปรุงเสนอให้สภาวิชาการพิจารณาก่อนนำเสนอสภามหาวิทยาลัย
ให้ความเห็นชอบ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เอกสารเปรียบเทียบหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุงใหม่

1. หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง Bachelor of Political Science Program in Government	หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ Bachelor of Political Science Program in Political Science	ดำเนินการตาม ประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การ กำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. 2559
ชื่อปริญญา รัฐศาสตรบัณฑิต (การปกครอง) Bachelor of Political Science (Government) ชื่อย่อ ร.บ. (การปกครอง) B.Pol.Sc. (Government)	ชื่อปริญญา รัฐศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) Bachelor of Political Science (Political Science) ชื่อย่อ ร.บ. (รัฐศาสตร์) B.Pol.Sc. (Political Science)	ดำเนินการตาม ประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การ กำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. 2559
2. โครงสร้างหลักสูตร		
หมวดศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต	หมวดศึกษาทั่วไป 24 หน่วยกิต	เหตุผล
1) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 6 หน่วยกิต 2) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ 6 หน่วยกิต 3) กลุ่มวิชาภาษา 12 หน่วยกิต 4) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับ คณิตศาสตร์ 6 หน่วยกิต	1. รายวิชาพื้นฐาน บัณฑิตเรียน ไม่น้อยกว่า 2 รายวิชา 2. รายวิชาบังคับเรียน 8 รายวิชา จำนวน 24 หน่วยกิต	- ยกเลิกกลุ่มวิชา - ปรับปรุงตาม หลักสูตรหมวดวิชา ศึกษาทั่วไปของ มหาวิทยาลัย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2566)
หมวดวิชาเฉพาะ 137 หน่วยกิต	หมวดวิชาเฉพาะ 134 หน่วยกิต	ลดหน่วยกิต
1) กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา 30 หน่วยกิต 1.1) รายวิชาบังคับเรียน	1) กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา 30 หน่วยกิต 1.1) รายวิชาบังคับเรียน	คงเดิม

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
24 หน่วยกิต 1.2) รายวิชาเลือกเรียน 6 หน่วยกิต	12 หน่วยกิต 1.2) รายวิชาเลือกเรียน 18 หน่วยกิต	
2) กลุ่มวิชาเอกรัฐศาสตร์ 71 หน่วยกิต 2.1) รายวิชาบังคับเรียน 54 หน่วยกิต 2.2) รายวิชาเลือกเรียน 9 หน่วยกิต 2.3) รายวิชาการศึกษาภาคสนาม 8 หน่วยกิต	2) กลุ่มวิชาเอกรัฐศาสตร์ 74 หน่วยกิต 2.1) รายวิชาบังคับเรียน 60 หน่วยกิต 2.2) รายวิชาเลือกเรียน 6 หน่วยกิต 2.3) รายวิชาการศึกษาภาคสนาม 8 หน่วยกิต	ลดหน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต	หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต	คงเดิม
ตลอดหลักสูตร 137 หน่วยกิต	ตลอดหลักสูตร 134 หน่วยกิต	ปรับปรุงตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565
3. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		
หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2561	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
	รายวิชาพื้นฐาน บัณฑิตเรียน ไม่นับหน่วยกิต 2 รายวิชา	เพิ่มรายวิชาไม่นับ หน่วยกิต
	GE0001 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 3 (3-0-6)	เพิ่มรายวิชา
	GE0002 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 3 (3-0-6)	เพิ่มรายวิชา
1) รายวิชาในกลุ่มสังคมศาสตร์ 6 หน่วยกิต		ยกเลิกกลุ่มวิชา
รายวิชาบังคับเรียน 3 หน่วยกิต		ยกเลิก
GE1001 การป้องกันและปราบปราม การทุจริต 3 (3-0-6)	GE1005 การป้องกันและปราบปราม การทุจริต 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
รายวิชาเลือกเรียน 3 หน่วยกิต		ยกเลิก
GE1002 พระพุทธศาสนากับปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE1003 กระบวนการยุติธรรมและ กฎหมายในชีวิตประจำวัน 3 (3-0-6)		ยกเลิก

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
GE1004 สิทธิมนุษยชน คุณธรรม จริยธรรมและหลักธรรมาภิบาล 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE1005 พระปริตร พระเครื่อง และ โหราศาสตร์ไทย 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE1006 พระพุทธศาสนากับจิตอาสา เพื่อพัฒนาสังคม 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE1007 ไทยศึกษากับพหุวัฒนธรรม 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE1008 ความเป็นพลเมืองในสังคม ประชาธิปไตย 3 (3-0-6)	GE1001 วิถี มมร. สู่ความเป็นพลเมือง ไทยและพลเมืองโลก 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา - ปรับเป็นรายวิชา บังคับเรียน
GE1009 อนาคตสังคมไทยและสังคม โลกที่เปลี่ยนแปลง 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE1010 การเมืองการปกครองไทย 3 (3-0-6)		ยกเลิก
2) รายวิชาในกลุ่มมนุษยศาสตร์ 6 หน่วยกิต		ยกเลิกกลุ่มวิชา
รายวิชาบังคับเรียน 3 หน่วยกิต		ยกเลิก
GE2001 แนวคิดทางปรัชญาและ วิทยาศาสตร์ 3 (3-0-6)		ยกเลิก
รายวิชาเลือกเรียน 3 หน่วยกิต		ยกเลิก
GE2002 การคิดเชิงเหตุผลและ การแก้ปัญหา 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE2003 มนุษย์กับอารยธรรมและ ศาสนา 3 (3-0-6)	GE1002 มนุษย์กับการใช้ชีวิตในยุค ดิจิทัล 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
		- ปรับเป็นรายวิชา บังคับเรียน
GE2004 ชีวิต ความสุข ความตาย 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE2005 ความเป็นผู้นำและการจัดการ 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE2006 จิตวิทยากับชีวิตสมัยใหม่ 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE2007 การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อ สุขภาพและสังคม 3 (3-0-6)		ยกเลิก
3) กลุ่มวิชาภาษา 12 หน่วยกิต		ยกเลิกกลุ่มวิชา
รายวิชาบังคับเรียน 9 หน่วยกิต		ยกเลิก
GE3001 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร 3 (3-0-6)	GE1003 ภาษาไทยเพื่อทักษะ การสื่อสาร 3 (2-2-5)	- แก้วไรห์สรายวิชา - แก้วไรซ์รายวิชา - แก้วไรซ์อธิบาย รายวิชา
GE3002 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 3 (3-0-6)	GE1004 ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะ การสื่อสาร 3 (2-2-5)	- แก้วไรห์สรายวิชา - แก้วไรซ์รายวิชา - แก้วไรซ์อธิบาย รายวิชา
GE3003 ทักษะการพูดการฟัง ภาษาอังกฤษ 3 (3-0-6)		ยกเลิก
รายวิชาเลือกเรียน 3 หน่วยกิต		ยกเลิก
GE3004 ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะ การศึกษา 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE3005 ธรรมชาติภาษา 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE3006 ภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความ พร้อมประกอบอาชีพ 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE3007 ภาษาจีนพื้นฐาน 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE3008 ภาษาและวัฒนธรรมกลุ่ม		ยกเลิก

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
ประเทศอาเซียน 3 (3-0-6)		
GE3009 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ในงานอาชีพ 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE3010 การเขียนรายงาน การปฏิบัติงาน 3 (3-0-6)		ยกเลิก
4) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับ คณิตศาสตร์ 6 หน่วยกิต		ยกเลิกกลุ่มวิชา
รายวิชาบังคับเรียน 3 หน่วยกิต		ยกเลิก
GE4001 สถิติเพื่อการวิจัยและ การเรียนรู้ 3 (3-0-6)	GE1006 วิจัยและนวัตกรรม 3 (2-2-5)	- แก้อัปเดตรายวิชา - แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
รายวิชาเลือกเรียน 3 หน่วยกิต		ยกเลิก
GE4002 คณิตศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะ การคิด 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE4003 พระพุทธศาสนากับการ พัฒนาทักษะการเรียนรู้ 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE4004 ปัญญาประดิษฐ์ 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE4005 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การศึกษาขั้นคว่ำ 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE4006 วิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต 3 (3-0-6)		ยกเลิก
GE4007 การประยุกต์ใช้โปรแกรม สำหรับงานยุคดิจิทัล 3 (3-0-6)	GE1007 ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อ ชีวิตและอาชีพ 3 (2-2-5)	- แก้อัปเดตรายวิชา - แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา - ปรับเป็นรายวิชา บังคับเรียน
	GE1008 ประวัติศาสตร์ ศิลปะและ วัฒนธรรมไทย 3 (3-0-6)	เพิ่มรายวิชา ตามกฎหมายกระทรวง มาตรฐานการจัด

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
		การศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565
4. หมวดวิชาเฉพาะ		
หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา 30 หน่วยกิต	ก. กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา - รายวิชาบังคับเรียน 12 หน่วยกิต - รายวิชาเลือกเรียน 18 หน่วยกิต รวม 30 หน่วยกิต	ปรับปรุงรายวิชา ให้สอดคล้องกัน ทุกหลักสูตรในระดับ ปริญญาตรี
รายวิชาบังคับเรียน 24 หน่วยกิต	รายวิชาบังคับเรียน 12 หน่วยกิต	ลดหน่วยกิต
BU5001 ประวัติศาสตร์ พระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)	BU5001 ประวัติศาสตร์ พระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)	- แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
BU5002 พระไตรปิฎกศึกษา 1 3 (3-0-6)	BU5002 พระไตรปิฎกศึกษา 3 (3-0-6)	- แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
BU5003 พระไตรปิฎกศึกษา 2 3 (3-0-6)		ปรับปรุงและบูรณา การเป็นรายวิชา พระไตรปิฎกศึกษา
BU5004 พระไตรปิฎกศึกษา 3 3 (3-0-6)		ปรับปรุงและบูรณา การเป็นรายวิชา พระไตรปิฎกศึกษา
BU5005 พุทธวิถีไทย 3 (3-0-6)		ปรับปรุง เป็น รายวิชา พระพุทธศาสนาใน วัฒนธรรมไทย
BU5006 ภาษาบาลีเพื่อการค้นคว้า พระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)	BU5003 ภาษาบาลีและสันสกฤตใน พระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)	- แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
BU5007 ภาษาสันสกฤตเพื่อการ ค้นคว้าพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)		ปรับปรุง เป็นรายวิชา ภาษาบาลีและสันสกฤต ในพระพุทธศาสนา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
BU5008 การปฏิบัติการธรรมฐาน 3 (3-0-6)	BU5004 ทฤษฎีและการปฏิบัติ กรรมฐาน 3 (2-2-5)	- แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
รายวิชาเลือกเรียน คณะศึกษาศาสตร์ ระดับปริญญาตรี จำนวน 6 หน่วยกิต คณะอื่น ๆ ที่เปิดสอนในระดับ ปริญญาตรี จำนวน 18 หน่วยกิต	รายวิชาเลือกเรียน คณะศึกษาศาสตร์ ระดับปริญญาตรี จำนวน 6 หน่วยกิต คณะอื่น ๆ ที่เปิดสอนในระดับ ปริญญาตรี จำนวน 18 หน่วยกิต	คงเดิม
BU5009 พระพุทธศาสนามหายาน 3 (3-0-6)		ปรับปรุง เป็นรายวิชา ศาสนศึกษา
BU5010 ศาสนศึกษา 3 (3-0-6)	BU5006 ศาสนศึกษา 3 (3-0-6)	- แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
BU5011 ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่ พระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)	BU5005 ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษา พระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)	- แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
BU5012 วรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนาของไทย 3 (3-0-6)	BU5010 งานวิจัยและวรรณกรรมทาง พระพุทธศาสนาของไทย 3 (3-0-6)	- แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
BU5013 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)		ปรับปรุง เป็นรายวิชา ดิจิทัลเพื่อการบริหาร กิจการพระพุทธศาสนา
BU5014 พระพุทธศาสนากับ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3 (3-0-6)	BU5007 นวัตกรรมเพื่อพัฒนาปัญญา และคุณธรรม 3 (3-0-6)	- แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
BU5015 พระพุทธศาสนากับโลกาภิวัตน์ 3 (3-0-6)		ปรับปรุง เป็นรายวิชา นวัตกรรมเพื่อพัฒนา ปัญญาและคุณธรรม
BU5016 พระพุทธศาสนากับ การพัฒนาแบบยั่งยืน 3 (3-0-6)		ปรับปรุง เป็นรายวิชา นวัตกรรมเพื่อพัฒนา ปัญญาและคุณธรรม

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
BU5017 พระพุทธศาสนาในสังคมไทย ร่วมสมัย 3 (3-0-6)	BU5009 พระพุทธศาสนาในวัฒนธรรม ไทย 3 (3-0-6)	- แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
BU5018 การบริหารกิจการ พระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)	BU5011 ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการ พระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)	- แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
	BU5008 พิธีการในพระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)	เพิ่มรายวิชา
	BU5012 สุขภาวะในพระไตรปิฎก 3 (3-0-6)	เพิ่มรายวิชา
กลุ่มวิชาเอกการปกครอง 71 หน่วยกิต	กลุ่มวิชาเอกรัฐศาสตร์ 74 หน่วยกิต	เพิ่มหน่วยกิต
รายวิชาบังคับเรียน 54 หน่วยกิต	รายวิชาบังคับเรียน 60 หน่วยกิต	เพิ่มหน่วยกิต
SO2115 ปรัชญาการเมือง 3 (3-0-6)	SO2101 ปรัชญาการเมือง 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2101 ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)	SO2102 ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2113 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ การบริหารรัฐกิจ 3 (3-0-6)	SO2103 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ การบริหารรัฐกิจ 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2116 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 3 (3-0-6)	SO2104 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2102 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ กฎหมาย 3 (3-0-6)	SO2105 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ กฎหมาย 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2103 การปกครองคณะสงฆ์ไทย 3 (3-0-6)	SO2106 การปกครองคณะสงฆ์ไทย 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2104 พรรคการเมือง	SO2107 พรรคการเมือง	- แก้ไขรหัสรายวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง 3 (3-0-6)	กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง 3 (3-0-6)	- แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2105 รัฐศาสตร์ตามแนว พุทธศาสตร์ 3 (3-0-6)	SO2108 รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2108 หลักรัฐธรรมนูญและสถาบัน ทางการเมือง 3 (3-0-6)	SO2109 หลักรัฐธรรมนูญและสถาบัน ทางการเมือง 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2119 การเมืองการปกครองไทย สมัยใหม่ 3 (3-0-6)	SO2110 การเมืองการปกครองไทย ร่วมสมัย 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2118 การเมืองการปกครอง เปรียบเทียบ 3 (3-0-6)	SO2111 การเมืองการปกครอง เปรียบเทียบ 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2134 การสื่อสารทางการเมือง 3 (3-0-6)	SO2112 การสื่อสารทางการเมืองและ วาทกรรมทางการเมือง 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2114 การเมืองและการปกครอง ท้องถิ่น 3 (3-0-6)	SO2113 การเมืองและการปกครอง ท้องถิ่น 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2112 กฎหมายปกครอง 3 (3-0-6)	SO2114 กฎหมายปกครอง 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2109 กฎหมายลักษณะพยาน 3 (3-0-6)	SO2115 กฎหมายลักษณะพยาน 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2110 กฎหมายอาญา 3 (3-0-6)	SO2116 กฎหมายอาญา 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2111 กฎหมายวิธีพิจารณาความ	SO2117 กฎหมายวิธีพิจารณาความ	- แก้ไขรหัสรายวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
อาญา 3 (3-0-6)	อาญา 3 (3-0-6)	- แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
SO2107 ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)	SO2118 ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
SO2135 การเขียนและการสืบค้นทางรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)	SO2119 เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเขียนและการสืบค้นทางรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
SO2106 ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ 3 (3-0-6)	SO2120 ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
SO2107 แนวคิด ทฤษฎีและวาทกรรมทางการเมือง 3 (3-0-6)		ยกเลิก
SO2120 การเคลื่อนไหวทางสังคม 3 (3-0-6)		ยกเลิก
รายวิชาเลือกเรียน 9 หน่วยกิต	รายวิชาเลือกเรียน 6 หน่วยกิต	ลดหน่วยกิต
SO2124 สัมมนาสาขากับการเมือง 3 (3-0-6)	SO2121 สัมมนาสาขากับการเมือง 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
	SO2122 การเคลื่อนไหวทางสังคม 3 (3-0-6)	เพิ่มรายวิชา
	SO2123 พลเมืองดิจิทัล 3 (3-0-6)	เพิ่มรายวิชา
SO2121 การเมือง เศรษฐกิจและสังคมไทย 3 (3-0-6)	SO2124 การเมือง เศรษฐกิจและสังคมไทย 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
SO2123 การจัดการความขัดแย้ง 3 (3-0-6)	SO2125 การจัดการความขัดแย้ง 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบายรายวิชา
SO2126 พหุวัฒนธรรมในสังคมไทย 3 (3-0-6)	SO2126 พหุวัฒนธรรมในสังคมไทย 3 (3-0-6)	แก้ไขคำอธิบายรายวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
SO2127 การสืบสวนและสอบสวน 3 (3-0-6)	SO2127 การสืบสวนและสอบสวน 3 (3-0-6)	แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2128 การเมืองกับกฎหมายมหาชน 3 (3-0-6)	SO2128 การเมืองกับกฎหมายมหาชน 3 (3-0-6)	แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2129 กฎหมายระหว่างประเทศ 3 (3-0-6)	SO2129 กฎหมายระหว่างประเทศ 3 (3-0-6)	แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2130 นโยบายสาธารณะและ การวางแผน 3 (3-0-6)	SO2130 นโยบายสาธารณะและ การวางแผน 3 (3-0-6)	แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2131 การจัดการและการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ 3 (3-0-6)	SO2131 การจัดการและการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ 3 (3-0-6)	แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2132 ระบบบริหารราชการไทย 3 (3-0-6)	SO2132 ระบบบริหารราชการไทย 3 (3-0-6)	แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2133 พลเมืองกับจิตสาธารณะ 3 (3-0-6)	SO2133 พลเมืองกับจิตสาธารณะ 3 (3-0-6)	แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2136 ศาสนพิธีการศึกษา 3 (3-0-6)	SO2134 ศาสนพิธีการศึกษา 3 (3-2-5)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา
SO2122 ศาสตร์พระราชากับ ยุทธศาสตร์การพัฒนา 3 (3-0-6)	SO2135 ศาสตร์พระราชากับ การพัฒนาอย่างยั่งยืน 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา - เป็นรายวิชาที่เป็นอัต ลักษณ์และเปิดสอน ณ มหาวิทยาลัยมหาม กุฏราชวิทยาลัย
SO2140 ประวัติศาสตร์สังคมและ วัฒนธรรมท้องถิ่นในภาคกลาง 3 (3-0-6)	SO2136 ประวัติศาสตร์สังคมและ วัฒนธรรมท้องถิ่นในภาคกลาง 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา - เป็นรายวิชาที่เป็นอัต ลักษณ์และเปิดสอน ณ มหาวิทยาลัยมหาม

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
		กฎราชวิทยาลัย วิทยา เขตมหาวชิราลงกรณ ราชวิทยาลัย
SO2148 สันติวิธีและสมานฉันท์ 3 (3-0-6)	SO2137 สันติวิธีและสมานฉันท์ 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา - เป็นรายวิชาที่เป็นอัต ลักษณ์และเปิดสอน ณ มหาวิทยาลัยมหาม กฎราชวิทยาลัย วิทยา เขตสรีนธรรราช วิทยาลัย
	SO2138 มุนมังเมืองขอนแก่น 3 (3-0-6)	- เพิ่มรายวิชา - เป็นรายวิชาที่เป็นอัต ลักษณ์และเปิดสอน ณ มหาวิทยาลัยมหาม กฎราชวิทยาลัย วิทยา เขตมหาวชิราลงกรณ ราชวิทยาลัย
SO2142 ประวัติศาสตร์ล้านนา 3 (3-0-6)	SO2139 ประวัติศาสตร์ล้านนา 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา - เป็นรายวิชาที่เป็นอัต ลักษณ์และเปิดสอน ณ มหาวิทยาลัยมหาม กฎราชวิทยาลัย วิทยา เขตล้านนา
SO2145 ประวัติศาสตร์สังคมและ การเมืองในศรีวิชัย 3 (3-0-6)	SO2140 ประวัติศาสตร์สังคมและ การเมืองในศรีวิชัย 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา - เป็นรายวิชาที่เป็นอัต

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
		ลักษณะและเปิดสอน ณ มหาวิทยาลัยมหาม กุฏราชวิทยาลัย วิทยา เขตศรีธรรมมาโคกราช
SO2143 ประวัติศาสตร์สังคมและ การเมืองในสาเกตนคร 3 (3-0-6)	SO2141 สาเกตนครศึกษา 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา - เป็นรายวิชาที่เป็นอัต ลักษณ์และเปิดสอน ณ มหาวิทยาลัยมหาม กุฏราชวิทยาลัย วิทยา เขตร้อยเอ็ด
SO2144 ประวัติศาสตร์สังคมและ การเมืองในล้านช้าง 3 (3-0-6)	SO2142 ไทเลยศึกษา 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขชื่อรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา - เป็นรายวิชาที่เป็นอัต ลักษณ์และเปิดสอน ณ มหาวิทยาลัยมหาม กุฏราชวิทยาลัย วิทยา เขตศรีล้านช้าง
	SO2143 โคราชศึกษา 3 (3-0-6)	- เพิ่มรายวิชา - เป็นรายวิชาที่เป็นอัต ลักษณ์และเปิดสอน ณ มหาวิทยาลัยมหาม กุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ นครราชสีมา
SO2146 ประวัติศาสตร์สังคมและ การเมืองในประเพณีภาคอีสาน 3 (3-0-6)	SO2144 ประวัติศาสตร์สังคมและ การเมืองในประเพณีภาคอีสาน 3 (3-0-6)	- แก้ไขรหัสรายวิชา - แก้ไขคำอธิบาย รายวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
		- เป็นรายวิชาที่เป็นอัตลักษณ์และเปิดสอน ณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ ยโสธร
SO2147 การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน เชิงบูรณาการ 3 (3-0-6)	SO2145 ประวัติศาสตร์ สังคมและ การเมืองการปกครองกาฬสินธุ์ 3 (3-0-6)	- แก่ไขรหัสรายวิชา - แก่ไขชื่อรายวิชา - แก่ไขคำอธิบายรายวิชา - เป็นรายวิชาที่เป็นอัตลักษณ์และเปิดสอน ณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์
SO2125 เศรษฐศาสตร์การเมือง 3 (3-0-6)		ยกเลิก
รายวิชาฝึกการฝึกภาคสนาม 8 หน่วยกิต	รายวิชาฝึกการฝึกภาคสนาม 8 หน่วยกิต	คงเดิม
รายวิชาบังคับเรียน 2 หน่วยกิต	รายวิชาบังคับเรียน 8 หน่วยกิต	เพิ่มหน่วยกิต
SO2134 เตรียมฝึกภาคสนาม 2 (2-0-4)	SO2146 เตรียมฝึกภาคสนาม 2 (2-0-4)	- แก่ไขรหัสรายวิชา - แก่ไขคำอธิบายรายวิชา
รายวิชาเลือกเรียน 6 หน่วยกิต		
SO2135 การฝึกสนาม 6 (0-36-0)	SO2147 การฝึกภาคสนาม 6 (0-36-0)	- แก่ไขรหัสรายวิชา - แก่ไขคำอธิบายรายวิชา
SO2136 สารนิพนธ์ระดับปริญญาตรี		ยกเลิก
หมวดวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	หมวดวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	คงเดิม

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2563	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567	เหตุผล
ให้เลือกเรียนวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต ตามรายวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยเรียนมาแล้ว โดยอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชา นั้น ๆ	ให้เลือกเรียนวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต ตามรายวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยและไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยเรียนมาแล้ว โดยอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชา นั้น ๆ	คงเดิม

ภาคผนวก ข

ภาระงานสอนและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
และอาจารย์ประจำหลักสูตร

**ภาระงานสอนและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
และอาจารย์ประจำหลักสูตร**

1. อาจารย์ นายอาทิตย์ ชูชัย
วุฒิการศึกษาสูงสุด ร.ม. (การเมืองการปกครอง)

ภาระงานสอนในหลักสูตรนี้

- 1) GE1005 การป้องกันและปราบปรามการทุจริต 3 (3-0-6)
- 2) SO2102 ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)
- 3) SO2104 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 3 (3-0-6)
- 4) SO2107 พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง 3 (3-0-6)
- 5) SO2110 การเมืองการปกครองไทยร่วมสมัย 3 (3-0-6)
- 6) SO2134 ประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในภาคกลาง 3 (3-0-6)
- 7) SO2126 การจัดการความขัดแย้ง 3 (3-0-6)

(1) ผลงานวิจัยและ / หรือ ผลงานทางวิชาการย้อนหลัง 5 ปี

(1.1) ผลงานวิจัย

- ไชยยา เรืองดี, วรวิทย์ สุขสมบูรณ์, พนัด ดั่งดีลี, อาทิตย์ ชูชัย และพระชินกร ทองดี. (2562). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาพรรคการเมืองกลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้งของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD. วารสารแสงอีสาน, 16(2), 95-105. (TCI 2)
- มนตรี รอดแก้ว, วิญญู เกาถาวงษ์, อาทิตย์ ชูชัย และพระมหาธนกร กตปุณโญ (ดรกมลกานต์). (2562). การพัฒนากิจกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัดโดยวัด (วิถีพุทธ) ของวัดถ้ำกระบอก จังหวัดสระบุรี. วารสารวิชาการธรรมทรรศน์, 19(4), 59-70. (TCI 1)
- มนตรี รอดแก้ว และอาทิตย์ ชูชัย. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 9(2), 561-572. (TCI 2)
- พระครูสิทธิวิราคม, พระมานิพิทย์ อินทจารี, สุชาติ อ่อนสร้อย, อาทิตย์ ชูชัย, วรวิทย์ สุขสมบูรณ์ และสะอาด ภูนาสรณ์. (2563). พฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนวังทรัพย์สิน ตำบลชะแมบ อำเภอน้ำน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารวิชาการพุทธมณฑล, 5(1), 91-98. (TCI 2)

อาทิตย์ ชูชัย, มนตรี รอดแก้ว, สอาด ภูนาสรณ์ และพระครูสุธีวรสาร(อุธ จันทุม). (2564). บทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ของคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 10 (3), 335-345. (TCI 1)

อาทิตย์ ชูชัย, สอาด ภูนาสรณ์, ทองคำ เกษจันทร์, พระครูวรจิตตานุรักษ์, พระมหาไพจิตร อุตตมธมโม. (2564). การพัฒนาชุมชนเชิงพุทธแบบบูรณาการขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(9), 19-31. (1)

ไชยยา เรืองดี, พระมหาไพจิตร สาข้อง, มนตรี รอดแก้ว และอาทิตย์ ชูชัย. (2565). การศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏา*, 11(2), 1-12. (TCI 2)

(1.2) บทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ

อาทิตย์ ชูชัย, มนตรี รอดแก้ว, วิโรจน์ สิงห์สังข์, ทองคำ เกษจันทร์และ สอาด ภูนาสรณ์. (2565). พุทธวิธี : การสื่อสารทางการเมือง (Buddhist Ways: Political Communication). *มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 8(2), 483-497. (TCI 2)

(1.3) ผลงานที่นำเสนอในที่ประชุมวิชาการ และ / หรือมีการตีพิมพ์รวมเล่ม

- ไม่มี

(1.4) หนังสือ ตำรา

- ไม่มี

2. อาจารย์ นายวรวุฒิ สุขสมบูรณ์
 วุฒิการศึกษาสูงสุด ร.ม. (รัฐศาสตรการปกครอง)

ภาระงานสอนในหลักสูตรนี้

- 1) SO2111 การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ 3 (3-0-6)
- 2) SO2110 การเมืองและการปกครองท้องถิ่น 3 (3-0-6)
- 3) SO2121 สัมมนาศาสนากับการเมือง 3 (3-0-6)
- 4) SO2124 การเมือง เศรษฐกิจและสังคมไทย 3 (3-0-6)
- 5) SO2134 พลเมืองกับจิตสาธารณะ 3 (3-0-6)
- 6) SO2147 เตรียมฝึกภาคสนาม 2 (2-0-4)
- 7) SO2148 การฝึกภาคสนาม 6 (0-36-0)

(1) ผลงานวิจัยและ / หรือ ผลงานทางวิชาการย้อนหลัง 5 ปี

(1.1) ผลงานวิจัย

ไชยยา เรืองดี, วรวุฒิ สุขสมบูรณ์, พนัด ดั่งดีลี, อาทิตย์ ชูชัย และพระชินกร ทองดี. (2562). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาพรรคการเมืองกลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้งของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD. วารสารแสงอีสาน, 16(2), 95-105. (TCI 2)

พระครูสิทธิวรารคม, พระณานิพิทย์ อินทจารี, สุชาติ อ่อนสร้อย, อาทิตย์ ชูชัย, วรวุฒิ สุขสมบูรณ์ และ สะอาด ภูนาสรณ์. (2563). พฤติกรรมการรักษาศีล 5 ของชาวบ้านในชุมชนวังทรัพย์สิน ตาบลชะแมบ อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารวิชาการพุทธมัตร์, 5(1), 91-98. (TCI 2)

พนัด ดั่งดีลี, ธนกฤต โพธิ์เงิน, วรวุฒิ สุขสมบูรณ์ และฐัทนภ ศิริมงคล. (2565). การประเมินผล การใช้หลักสูตรสำหรับปรับพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้หลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูเบศร์, 11(2), 13-24. (TCI 2)

สุธารักษ์ ปิยมาตย์, ไชยยา เรืองดี, วรวุฒิ สุขสมบูรณ์, ณัฐภัทร อยู่เมือง และ ชาญพัฒน์ ขำขัน. (2566). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 6(1), 88-104. (TCI 2)

(1.2) บทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ

- ไม่มี

(1.3) ผลงานที่นำเสนอในที่ประชุมวิชาการ และ / หรือมีการตีพิมพ์รวมเล่ม

- ไม่มี

(1.4) หนังสือ ตำรา

- ไม่มี

3. อาจารย์ พระสุธารักษ์ รมมารโกโซ (ปิยมาตย์)
 วุฒิการศึกษาสูงสุด ร.ม. (การปกครอง)

ภาระงานสอนในหลักสูตรนี้

- 1) SO2106 การปกครองคณะสงฆ์ไทย 3 (3-0-6)
- 2) SO2108 รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ 3 (3-0-6)
- 3) SO2121 สัมมนาศาสนากับการเมือง 3 (3-0-6)
- 4) SO2135 ศาสนพิธีการศึกษา 3 (2-2-5)

(1) ผลงานวิจัยและ / หรือ ผลงานทางวิชาการย้อนหลัง 5 ปี

(1.1) ผลงานวิจัย

สุธารักษ์ ปิยมาตย์, ไชยยา เรืองดี, วรุฒิ สุขสมบูรณ์, ณัฐภัทร อยู่เมือง และ ชาญพัฒน์ ขำขัน.
 (2566). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 มหามกุฏราชวิทยาลัย*, 6(1), 88-104. (TCI 2)

(1.2) บทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ

สิริณัฐ อัครีเจริญ, สุธารักษ์ ปิยมาตย์, สมเกียรติ นิลประพัฒน์, อีรพงษ์ แหวนเพชร และกิติคุณ
 ประสงค์. (2566). การใช้หลักนิติรัฐสำหรับชุมชน. *วารสารนิติตวัง*, 25(1), 139-146.
 (TCI 2)

(1.3) ผลงานที่นำเสนอในที่ประชุมวิชาการ และ / หรือมีการตีพิมพ์รวมเล่ม

- ไม่มี

(1.4) หนังสือ ตำรา

- ไม่มี

4. อาจารย์

นางสาวณัฐภัทร อยู่เมือง

วุฒิมารศึกษาสูงสุด

ร.ม. (เศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ)

ภาระงานสอนในหลักสูตรนี้

- 1) SO2103 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารรัฐกิจ 3 (3-0-6)
- 2) SO2112 การสื่อสารทางการเมืองและวาทกรรมทางการเมือง 3 (3-0-6)
- 3) SO2122 การเคลื่อนไหวทางสังคม 3 (3-0-6)
- 4) SO2131 นโยบายสาธารณะและการวางแผน 3 (3-0-6)
- 5) SO2132 การจัดการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 3 (3-0-6)
- 6) SO2147 เตรียมฝึกภาคสนาม 2 (2-0-4)
- 7) SO2148 การฝึกภาคสนาม 6 (0-36-0)

(1) ผลงานวิจัยและ / หรือ ผลงานทางวิชาการย้อนหลัง 5 ปี

(1.1) ผลงานวิจัย

ณัฐภัทร อยู่เมือง และวีรณัฐ พรหมจักร. (2562). การพัฒนาหลักสามัคคีธรรมในการสร้างเครือข่ายการจัดสวัสดิการชุมชน จังหวัดสระแก้ว. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 11(2), 124-133. (TCI 2)

สุรารักษ์ ปิยมาตย์, ไชยยา เรืองดี, วรุฒิ สุขสมบูรณ์, ณัฐภัทร อยู่เมือง และชาญพัฒน์ ขำขัน.
(2566). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย*, 6(1), 88-104. (TCI 2)

(1.2) บทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ

ณัฐภัทร อยู่เมือง และวรเชษฐ์ โทอิน. (2565). ภาวะผู้นำของผู้คุมประพตติกับการช่วยเหลือเด็กและ
เยาวชน ยุค Disruptive Innovation กรณีศึกษาบริบทเชิงพื้นที่จังหวัดยโสธร. วารสาร
มหาวิทยาลัยพัฒนาเชิงพื้นที่. 1(1), 1-14. (TCI 2

วีนุช พรหมจักร, อนุรักษ์ทร อยู่เมือง และพระครุฑิตติวิสุทธิธรรม. (2565). หลักสามัคคีธรรมกับการจัด
สวัสดิการชุมชน. วารสารปัญญา, 29(1), 98-108. (TCI 2)

ธีรพงษ์ แหวนเพชร, อนุภัทร อยู่เมือง และไชยา เรืองดี. (2564). ยุทธวิธีรัฐของชาติกับการป้องกันภัยคุกคามภายใน. *วารสารศรีล้านช้างปริทัศน์*, 7(2), 191-200. (TCI 2)

ณัฐภัทร อยู่เมือง และกัญญารักษ์ อยู่เมือง. (2563). การพัฒนาบทบาททางการเมืองในการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองของสตรีระดับท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย.

วารสารการเมือง การบริหารและกฎหมาย คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
บูรพา, 12(3), 121-140. (TCI 2)

(1.3) ผลงานที่นำเสนอในที่ประชุมวิชาการ และ / หรือมีการตีพิมพ์รวมเล่ม

ณัฐภัทร อยู่เมือง, ปรีชา เนติวัชรเวช และวรเชษฐ์ โทอิน. (2566). คำพิพากษานอกศาล :
กรณีศึกษานักการเมืองกับหุ้นสื่อ. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings)
การประชุมวิชาการพุทธรัฐศาสตร์กับการพัฒนาสังคมโลกในยุคดิจิทัล ระดับชาติ ครั้งที่ 2
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 494-512. (TCI 2)

(1.4) หนังสือ ตำรา

- ไม่มี

5. อาจารย์

นายไชยยา เรืองดี

วุฒิการศึกษาสูงสุด

สส.ม. (การบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม)

ภาระงานสอนในหลักสูตรนี้

- 1) SO2111 การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ 3 (3-0-6)
- 2) SO2109 หลักรัฐธรรมนูญและสถาบันทางการเมือง 3 (3-0-6)
- 3) SO2125 ศาสตร์พระราชากับยุทธศาสตร์การพัฒนา 3 (3-0-6)
- 4) SO2133 ระบบบริหารราชการไทย 3 (3-0-6)

(1) ผลงานวิจัยและ / หรือ ผลงานทางวิชาการย้อนหลัง 5 ปี

(1.1) ผลงานวิจัย

ไชยยา เรืองดี, พระมหาไพจิตร สาข้อง, มนต์รี รอดแก้ว และอาทิตย์ ชูชัย. (2565). การศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอู่ตะเภา*, 11(2), 124-133. (TCI 2)

สุธารักษ์ ปิยะมัตย์, ไชยยา เรืองดี, วรวิมล สุขสมบุรณ์, ณัฐภัทร อยู่เมือง และชาญพัฒน์ ขำขัน. (2566). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย ภาคพิเศษ. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 6(1), 88-104. (TCI 2)

(1.2) บทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ

สมชัย แสนภูมิ และไชยยา เรืองดี. (2565). รัฐไทยกับความพยายามสร้างพลเมืองที่พึงปรารถนาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. *วารสารปัญญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา*, 11(2), 124-133. (TCI 2)

ธีรพงษ์ แหวนเพชร, ณัฐภัทร อยู่เมือง และไชยยา เรืองดี. (2564). ยุทธวิธีรัฐของชาติกับการป้องกันภัยคุกคามภายใน. *วารสารศรีล้านช้างปริทัศน์*, 7(2), 191-200. (TCI 2)

(1.3) ผลงานที่นำเสนอในที่ประชุมวิชาการ และ / หรือมีการตีพิมพ์รวมเล่ม

- ไม่มี

(1.4) หนังสือ ตำรา

- ไม่มี

ภาคผนวก ค

เอกสารระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561 – 2580	“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ภายใต้การขับเคลื่อนการดำเนินงาน 6 ยุทธศาสตร์ ที่มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศให้ประเทศชาติมั่นคง โดยการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาค้นในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากเอกสารและสื่อออนไลน์
2. ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)	หมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต เป้าหมายและผลลัพธ์ของการพัฒนาระดับหมวดหมู่ - เป้าหมายที่ 1 คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลก ยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข - เป้าหมายที่ 2 กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต - เป้าหมายที่ 3 ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากเอกสารและสื่อออนไลน์
3. นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	“เตรียมคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21 พัฒนาเศรษฐกิจที่กระจายโอกาสอย่างทั่วถึง สังคมที่มั่นคง และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยสร้างความเข้มแข็งทางนวัตกรรมระดับแนวหน้าในสากล นำพาประเทศไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว” เป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานในลักษณะแพลตฟอร์ม (Platform) ความร่วมมือ ตามเป้าประสงค์ของการพัฒนาใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนา	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากเอกสารและ

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
พ.ศ. 2563 – 2570	กำลังคนและสถาบันความรู้ 2) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ท้าทายของสังคม 3) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน และ 4) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ โดยดำเนินงานควบคู่ไปกับการปฏิรูประบบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ	สื่อออนไลน์
4. กฎกระทรวง มาตรฐานการจัดการ การศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	หมวด 2 มาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา ข้อ 11 มาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา เป็นมาตรฐานเพื่อให้การดำเนินการตามภาระหน้าที่หลักเป็นไปอย่างครบถ้วนและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย (1) ด้านการจัดการเรียนการสอน (2) ด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (3) ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม (4) ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ข้อ 15 สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการด้านการทะนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้ (1) กำหนดนโยบายและทิศทางการส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ เพื่อการธำรงรักษา สืบสาน เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมไทย หรือการพัฒนา ต่อยอด และสร้างคุณค่าใหม่ ทั้งนี้ ตามความเชี่ยวชาญ และอัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา (2) จัดให้มีรายวิชาในหลักสูตรการศึกษาและกิจกรรมที่สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และประเพณีที่หลากหลายของท้องถิ่นและของชาติ	เก็บรวบรวมข้อมูลโดย การศึกษา จากเอกสาร และ สื่อออนไลน์
5. ประกาศ คณะกรรมการ มาตรฐานการ อุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐาน	หลักสูตรหมวดวิชาชีพศึกษาทั่วไป หมายถึง หมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ให้พร้อมสำหรับโลกในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้เป็นบุคคลผู้ใฝ่รู้และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 อย่างครบถ้วน เป็นผู้ตระหนักรู้ถึง การบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา เป็นผู้ที่สามารถ สร้างโอกาสและคุณค่าให้ตนเองและสังคม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของ	เก็บรวบรวมข้อมูลโดย การศึกษา จากเอกสาร และ

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
หลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565	สังคมและ ของโลก เป็นบุคคลที่ดำรงตนเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีจริยธรรมและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องรู้คุณค่าและรักษาชาติกำเนิด ร่วมมือรวมพลังเพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใด ๆ ก็ได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต และต้องแสดงการวัดและประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปได้อย่างชัดเจน หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยอาจมี การปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เน้นความรู้และทักษะด้านวิชาการ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างสร้างสรรค์ หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพ และวิชาชีพที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้	สื่อออนไลน์
6. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติเกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัล สำหรับคุณวุฒิระดับปริญญาตรี	1) การสืบค้นและการใช้งาน - สามารถใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รู้วิธีใช้ ตัวกรองเพื่อจำกัดผลลัพธ์ (เช่น การค้นหารูปภาพ วิดีโอ หรือ สื่อรูปแบบอื่น ๆ) - รู้วิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลต่าง ๆ - รู้วิธีการจัดระบบ และแบ่งปันทรัพยากร (เช่น เครื่องมือ Bookmarking) และตระหนักถึงประเด็น ต่าง ๆ เรื่องลิขสิทธิ์และประเด็นการคัดลอกผลงาน 2) การสร้างสรรค์และนวัตกรรม - สามารถผลิต (และได้ผลิต) สื่อดิจิทัล เช่น กราฟิก คลิปวิดีโอหรือคลิปเสียง และการบันทึกภาพหน้าจอ เป็นต้น - สามารถเรียนรู้หลักการพื้นฐานได้ตามคำแนะนำและสามารถทดลองทำได้ 3) เอกลักษณ์และคุณภาพชีวิต - ตระหนักถึงประเด็นความปลอดภัย เช่น ซอฟต์แวร์ด้านไวรัส และการตั้งค่า	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากเอกสาร และสื่อออนไลน์

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	รวมมั่นคงปลอดภัยบนอุปกรณ์ รวมทั้งข้อมูลส่วนตัวบนสื่อสังคมออนไลน์ - รู้จักสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับการป้องกันข้อมูล - ระมัดระวังและไตร่ตรองในการแบ่งปันข้อมูลกับผู้อื่น และในการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ทางออนไลน์ 4) การสอน หรือ การเรียนรู้ - สามารถใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายอย่างสะดวกสบายในการเรียนรู้ - สามารถติดตั้งและใช้ซอฟต์แวร์ รวมถึงแอปพลิเคชันที่เป็นประโยชน์บนอุปกรณ์ส่วนตัวทั้งโทรศัพท์มือถือหรือแท็บเล็ต เพื่อช่วยในการรวบรวมและจัดระเบียบบันทึกข้อมูลในการใช้งานส่วนตัว 5) เครื่องมือ และเทคโนโลยี - สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายได้อย่างคุ้นเคย และใช้คำศัพท์เฉพาะได้พอสมควร 6) สามารถใช้เครื่องมือที่หลากหลายได้อย่างสะดวกสบายเพื่อการสนทนาและทำงานร่วมกับผู้อื่นแบบออนไลน์ รวมถึงการแบ่งปันเอกสารและหรือข้อคิดเห็น การประชุมทางไกล (Video Conferencing) และการเข้าร่วมสัมมนาผ่านเครื่องมือและช่องทางที่หลากหลาย	
7. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง นโยบายการยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษา	ข้อ 5 ให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาจัดให้นักศึกษาทุกคน ทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษตามแบบทดสอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษาที่สถาบันสร้างขึ้น หรือที่เห็นสมควรจะนำมาใช้วัดประสิทธิภาพทางภาษาอังกฤษ (English Proficiency) โดยสามารถเทียบเคียงผลกับ Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) หรือมาตรฐานอื่น เพื่อให้ทราบระดับความสามารถของนักศึกษาแต่ละคน และสถาบันอุดมศึกษาอาจพิจารณานำผลการทดสอบความรู้ทางภาษาอังกฤษบันทึกในใบรับรองผลการศึกษาหรือจัดทำเป็นประกาศนียบัตร	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษจากเอกสารและสื่อออนไลน์
8. เป้าหมายการพัฒนาในระดับชาติและระดับสากลขององค์กร	- เป้าหมายที่ 4 สร้างหลัก ประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ข้อ 4.3 ให้ชายและหญิงทุกคนเข้าถึงการศึกษาวิชาเทคนิค อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัยที่มีราคาที่สามารถจ่ายได้และมีคุณภาพภายในปี 2573	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
สหประชาชาติ 17 เป้าหมาย	- เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุม ในทุกระดับ ข้อ 16.3 ส่งเสริมนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึง ความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน ข้อ 16.6 พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และโปร่งใสในทุกระดับ ข้อ 16.7 สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วมและมีความเป็นตัวแทนที่ดี ในทุกระดับการตัดสินใจ และข้อ 16.8 ขยายและเสริมความแข็งแกร่งของการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในสถาบันโลกาภิบาล	การสัมภาษณ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมความคิดเห็น
9. รายงานของ World Economic Forum (WEF) เรื่อง The Future of Jobs ว่าด้วยเรื่องแนวโน้มและทิศทางของอาชีพในอนาคต ตลอดจนทักษะการทำงานที่จำเป็นภายในอนาคตอันใกล้ 2025	ทักษะที่จำเป็นสามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มหลักคือ - กลุ่มที่ 1 ทักษะด้านการคิดและแก้ปัญหา ประกอบด้วยทักษะย่อย 5 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ และการสร้างนวัตกรรม 2) ทักษะการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน 3) ทักษะการคิดและวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ มีวิจารณญาณ 4) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และการริเริ่มสิ่งใหม่ 5) ทักษะการใช้เหตุผล ทักษะการตัดสินใจและทักษะการระดมความคิด - กลุ่มที่ 2 ทักษะด้านการบริหารจัดการตัวเอง ประกอบด้วยทักษะย่อย 2 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีกลยุทธ์การเรียนรู้ 2) ทักษะการรับมือกับปัญหา อดทนต่อความกดดัน ทักษะการปรับตัว - กลุ่มที่ 3 ทักษะด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วยทักษะย่อย 2 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการใช้ ดูแลและจัดการเทคโนโลยี 2) ทักษะการออกแบบและการเขียนโปรแกรม - กลุ่มที่ 4 ทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ประกอบด้วยทักษะย่อย 1 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการเป็นผู้นำและอิทธิพลทางสังคม	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามแบบประเมินแบบสัมภาษณ์
10. รายงานของ World Economic Forum (WEF)	ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (21st-Century Skill) ออกมาเป็น 16 ทักษะ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ดังนี้ - กลุ่มที่ 1 กลุ่มทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับบริบทที่แตกต่างกัน ได้แก่ ทักษะการใช้ภาษา ทักษะการคำนวณ ทักษะการใช้	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจโดยใช้

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
เรื่อง ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (21 st - Century Skill)	เทคโนโลยี ทักษะการใช้วิทยาศาสตร์กับ สิ่งรอบตัว ทักษะการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ทักษะการจัดการด้านการเงิน ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ - กลุ่มที่ 2 กลุ่มทักษะที่ต้องนำมาใช้ในการจัดการกับปัญหา หรือความท้าทายที่ต้องเจอในชีวิต ได้แก่ ทักษะการวิเคราะห์ปัญหาให้ถูกจุด ทักษะการสร้างวิธีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อแก้ปัญหาให้ได้ - กลุ่มที่ 3 กลุ่มทักษะที่ใช้ในการจัดการตัวเองกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทักษะความอยากรู้อยากเห็น ทักษะการริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะความพยายามในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทักษะความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อม ทักษะความเป็นผู้นำ และทักษะความตระหนักถึงสังคมและวัฒนธรรม	แบบสอบถาม แบบประเมิน แบบ สัมภาษณ์
11. กฎกระทรวง การจัดกลุ่ม สถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564	ข้อ 10 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามข้อ 3 (4) มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนาปัญญาด้วยหลักศาสนาสนานกับหลักวิชาการ โดยต้อง 1) มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีสติ ปัญญา และคุณธรรม ด้วยการจัดการเรียนการสอน ที่ผสมผสานหลักศาสนาสนานกับหลักวิชาการ 2) ให้ความสำคัญกับการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมโดยยึดหลักศาสนา ปรับใช้หลักศาสนา ให้เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนไป และสร้างหลักวิชาการที่สอดคล้องกับหลักศาสนาเป็นทางเลือกคู่กับหลักวิชาการของประเทศตะวันตก 3) นำหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ มาชี้นำสังคมโดยมุ่งพัฒนาจิตใจ สติ ปัญญา และพฤติกรรมของประชาชนเพื่อให้เกิดสันติสุขและความสามัคคีของคน ในชาติ	เก็บรวบรวม ข้อมูลโดย การสำรวจ โดยใช้ แบบสอบถาม แบบประเมิน แบบ สัมภาษณ์
12. พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราช วิทยาลัย พ.ศ. 2540	มาตรา 6 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริม และให้บริการทางวิชาการพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการดำเนินงานบูรณศิลปวัฒนธรรม - พันธกิจ ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการวิชาการทางพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการดำเนินงานบูรณศิลปวัฒนธรรม	เก็บรวบรวม ข้อมูลโดย การสำรวจ โดยใช้ แบบสอบถาม แบบประเมิน

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	- วัตถุประสงค์ 1) ผลิตบัณฑิตที่เป็นคนดี มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ มีความเป็นผู้นำและสร้างสังคมไทยให้เป็น “สังคมแห่งภูมิปัญญา การเรียนรู้ และเป็นศูนย์กลางทางวิชาการพระพุทธศาสนาเถรวาท” 2) พัฒนาองค์ความรู้ ผลิตผลงานวิจัย และวิชาการ สร้างสรรค์นวัตกรรมบูรณาการศิลปวัฒนธรรมเพื่อนำพาสังคมด้วยองค์ความรู้บนวิถีธรรมตามศาสตร์สาขาของตน อันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมโลกในที่สุด 3) เผยแผ่ องค์ความรู้ ภูมิปัญญา ด้านพระพุทธศาสนาที่แท้จริง ให้แก่พลเมืองโลก สืบสาน ส่งต่อโดยศาสนทายาทที่เข้มแข็ง แดกฉานในพระธรรมขององค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ให้ดำรงทรงไว้ในฐานะสมบัติที่ล้ำค่าของโลก 4) บริการวิชาการ บริการสังคม ด้วยสรรพกำลัง และทุกองคาพยพของพระพุทธศาสนาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เจริญวัฒนาสถาพร เป็นประจักษ์ชัดเจนต่อสังคมไทยและสังคมโลก 5) สร้างพลวัตในการพัฒนามหาวิทยาลัยและเครือข่ายภาคีพุทธฯ ให้มีโครงสร้าง ระบบ และกระบวนการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ เน้นการควบคุมกระบวนการสำคัญสู่ผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ คุ่มค่า และสมประโยชน์	แบบสัมภาษณ์
13. ผู้บริหาร/คณาจารย์ ผู้ใช้หลักสูตรกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป	คุณลักษณะของนักศึกษา กลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป ดังนี้ มีความรวดเร็วในการเรียนรู้ เข้าใจข้อมูลข่าวสาร มีทักษะการใช้เทคโนโลยี มีความสามารถในการติดต่อ สื่อสาร การพูด การเขียนและการนำเสนอ มีบุคลิกภาพและวางตัวได้เหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถร่วมงานกับผู้อื่น ความมีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามวัฒนธรรมขององค์กร คุณธรรมและจริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักเสียสละ	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามแบบประเมินแบบสัมภาษณ์
14. ผู้บริหาร/คณาจารย์ ผู้ใช้	คุณลักษณะของนักศึกษา หมวดยาวิชาพระพุทธศาสนา ดังนี้ มีความรู้เกี่ยวกับพระไตรปิฎก มีความรู้ดี มีศีลธรรม สามารถนำหลักธรรมคำสอนทาง	เก็บรวบรวมข้อมูลโดย

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
หลักสูตรกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา	พระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้	การสำรวจโดยใช้แบบสอบถามแบบประเมินแบบสัมภาษณ์
15. ผู้บริหาร/คณาจารย์ ผู้ใช้หลักสูตร รัฐศาสตรบัณฑิต	ด้านผู้บริหารและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หลักสูตรมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้และมีทักษะในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้ สามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาโดยใช้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุมีผลตามหลักวิชาการโดยใช้ความรู้เฉพาะสาขาวิชาได้ บัณฑิตสามารถประกอบอาชีพได้เมื่อสำเร็จการศึกษา มีลักษณะบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมผ่านบริบทขององค์ความรู้แห่งศาสตร์ รวมถึงบริบทของเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยทางพระพุทธศาสนา	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม
16. ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต	ด้านตลาดแรงงาน ผู้ใช้บัณฑิต และนายจ้างหรือสถานประกอบการ หลักสูตรมุ่งผลิตบัณฑิตเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานที่หลากหลายทั้งในประเทศและนานาชาติด้วยทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ มีความสามารถและมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ สามารถสื่อสารด้านภาษาอังกฤษได้ มีความรู้ ความสามารถ ในศาสตร์ของตน หรือสามารถทำงานได้หลายหน้าที่	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามแบบประเมินแบบสัมภาษณ์
17. ศิษย์เก่า	ด้านศิษย์เก่า หลักสูตร มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความสามารถด้านการสื่อสารและมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ มีความรู้ในสาขาวิชาที่เรียนจบมาและทำงานได้หลายอย่าง สามารถสร้างเครือข่ายในนาม ศิษย์เก่าและต่อยอดเครือข่ายทางสังคมในองค์กรหรือท้องถิ่นได้	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามแบบประเมินแบบ

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วน เสียกับหลักสูตร	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล
		สัมภาษณ์

ภาคผนวก ง

เอกสารวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่าง PLOs กับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร	PLO 1	PLO 2	PLO 3	PLO 4	PLO 5	PLO 6
1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580	P	P	P	P	P	P
2. ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)	P	P	P	P	P	P
3. นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570	P	P	P	P	P	P
4. กฎกระทรวง มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	P	P	P	P	P	P
5. ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565	P	P	M	P	P	P
6. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัลสำหรับคุณวุฒิระดับปริญญาตรี	P	P	P	P	P	P
7. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง นโยบายการยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษา		P		P	P	
8. เป้าหมายการพัฒนาในระดับชาติและระดับสากลขององค์การสหประชาชาติ 17 เป้าหมาย	P	P	P	P	P	P
9. รายงานของ World Economic Forum (WEF) เรื่อง The Future of Jobs ว่าด้วยเรื่องแนวโน้มและทิศทางของอาชีพในอนาคต ตลอดจนทักษะการทำงานที่จำเป็นภายในอนาคตอันใกล้ 2025	P	M	P	P	P	P
10. รายงานของ World Economic Forum (WEF) เรื่อง ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (21 st -Century Skill)	P	P	P	P	P	P

11. กฎกระทรวง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564	P	P	M	P	P	M
12. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540	P	P	M	P	P	M
13. ผู้บริหาร/คณาจารย์ ผู้ใช้หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป	P	P	M	M	P	P
14. ผู้บริหาร/คณาจารย์ ผู้ใช้หลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา	P	P	M	P	P	M
15. ผู้บริหาร/คณาจารย์ ผู้ใช้หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต	P	P	M	M	M	F
16. ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต	P	P	P	M	M	M
17. ศิษย์เก่า	P	P	P	M	M	M

หมายเหตุ F = Fully Fulfilled, M = Moderate Fulfilled, P = Partial Fulfilled

ภาคผนวก จ

เอกสารระบุวิธีการเผยแพร่หลักสูตรให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายใน	วิธีการเผยแพร่หลักสูตร
1. ผู้บริหาร/ผู้ใช้หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์	1. เว็บไซต์มหาวิทยาลัย 2. เอกสารแนบรายงานการประชุมภายใน 3. การประชุมเชิงปฏิบัติการ 4. เอกสารประชาสัมพันธ์
2. คณาจารย์	
3. นักศึกษา	
4. คณะ/สาขาวิชา	
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายนอก	วิธีการเผยแพร่หลักสูตร
1. ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต	1. เว็บไซต์มหาวิทยาลัย 2. สื่อโซเชียลมีเดีย 3. เอกสารประชาสัมพันธ์
2. สถานประกอบการ ภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กร อิสระและเอกชน	
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
4. ผู้ปกครอง	

ภาคผนวก ฉ

คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชา/ชุดวิชา (Module)

1. รายวิชาบังคับเรียน พื้นฐานไม่นับหน่วยกิต 2 รายวิชา

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา	น (บ-ป-ต)
----------	-------------------------------	-----------

GE0001	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1	(3) (3-0-6)
--------	---------------------	-------------

Fundamental English I

โครงสร้างภาษาอังกฤษ คำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา สำนวนภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน เน้นฝึกทักษะฟัง-พูดเบื้องต้น สามารถพูด เขียน และจับใจความสำคัญของข้อความทั่ว ๆ ไปได้

English structure; Buddhist vocabularies; English idioms in daily life; training of listening, speaking, reading and writing dealing with basic listening and speaking; ability in speaking, writing, and reading for main idea of general message of familiar

GE0002	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2	(3) (3-0-6)
--------	---------------------	-------------

Fundamental English II

พัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนที่มีความซับซ้อนได้ถูกต้องตามหลักภาษา โดยเน้นการสนทนาภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านสังคม การทำงาน หรือด้านการศึกษา ในระดับกลางไปจนถึงระดับสูงและประยุกต์ใช้ในการสอบวัดระดับทางภาษาอังกฤษได้

Development of complex listening, speaking, reading, and writing skills according to language principles, with a focus on everyday English conversations related to the dissemination of Buddhism, social interactions, work, or education, at an intermediate to advanced level, and applying them for test of English language proficiency

2. รายวิชาบังคับเรียน 8 รายวิชา จำนวน 24 หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา	น (บ-ป-ต)
GE1001	วิถี มมร สู่ความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก	3 (3-0-6)

MBU Way to Thai and Global Citizens

ความเป็นมาของ มมร ความเข้าใจอัตลักษณ์และความเชี่ยวชาญขององค์กร การสร้างจิตวิญญาณความเป็น มมร การพัฒนาบุคลิกภาพและความเป็นสากลแบบ มมร ความรอบรู้ในหลักพระพุทธศาสนา และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในบริสังคมไทยร่วมสมัยและระดับชาติ รักและศรัทธาในมหาวิทยาลัย การวางแผนชีวิตเพื่อการเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ความภาคภูมิใจในการเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก

History of MBU; understanding of organizational identity and expertise; strengthening of MBU spirit; development of MBU personality and universality; omniscience of Buddhist principles and ability in Buddhist propagation to national or international levels; love and faith of university, Life planning for Valuable citizenship of Thai and global society; citizen rights and responsibilities; pride of Thai and global citizenship

GE1002	มนุษย์กับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล	3 (3-0-6)
--------	----------------------------------	-----------

Human and Living in Digital Age

ธรรมชาติ ทัศนคติ และพฤติกรรมของมนุษย์ ดิจิทัลกับการเรียนรู้ การคิดเชิงการออกแบบ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ความมั่นคงปลอดภัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ กฎหมายดิจิทัล หลักศาสนากับดิจิทัล และการรู้เท่าทันสื่อ และสารสนเทศดิจิทัล การแก้ปัญหาสังคมในยุคดิจิทัล และมีสมรรถนะดิจิทัล

Nature, attitude, and behavior of human; digital and learning; design thinking; use of information technology and daily life communication; information technology security; digital laws; religious principles and digital; media literacy and digital information; social problem-solving in digital age and digital competency

GE1003	ภาษาไทยเพื่อทักษะการสื่อสาร	3 (2-2-5)
--------	-----------------------------	-----------

Thai Language for Communication

แนวคิดเบื้องต้นของการสื่อสาร ความสำคัญ ประเภท ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย กระบวนการสื่อสาร ศิลปะการสื่อสาร ทั้งทักษะการฟัง การอ่าน การเขียน การพูด จริยธรรมการสื่อสาร ในสังคมยุคดิจิทัล หลักการสื่อสารตามแนวพุทธศาสนา

Basic concepts of communication; importance, types, and particularities of Thai language; communication process and art in listening, reading, writing, and speaking; communication ethics in digital society; communicative principles according to Buddhism

GE1004 ภาษาอังกฤษเพื่อทักษะการสื่อสาร

3 (2-2-5)

English for Communication

ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบริบทต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันตามแนวภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

English listening, speaking, reading, and writing for daily life communication based on Communicative Language Teaching (CLT)

GE1005 การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

3 (3-0-6)

Prevention and Suppression of Corruption

หลักการการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การปรับฐานความคิดด้านทุจริต ส่วนตนและส่วนรวม สังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต หลักจริยธรรมและธรรมาภิบาล จิตพอเพียงพื้นฐานของการต้านทุจริต การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามหลักพระพุทธศาสนา

Principles of prevention and suppression of corruption; adjustment of self and public understanding of anti-corruption; anti-corruption society; ethics and good governance; anti-corruption based on self-sufficiency; strengthening prevention and suppression of corruption according to Buddhist principles

GE1006 วิจัยและนวัตกรรม

3 (3-0-6)

Research and Innovation

แนวคิดการวิจัย นวัตกรรมและกระบวนการพัฒนานวัตกรรม ระเบียบวิธีวิทยาการวิจัย การเขียนโครงร่างวิจัย เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่าง สถิติ และการวิเคราะห์ข้อมูล และแนวทางการเลือกผลงานวิจัยมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพโดยยึดหลักจริยธรรมการวิจัย และหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

Concepts of research, innovation and process of innovation development, research methodology, writing research proposal, sampling technique, statistics and data analysis, guidelines on utilizing of research reports considering research ethics principles, and basic principles in human research

GE1007 ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ**3 (2-2-5)****21st Century Skills for Living and Occupations**

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะด้านสารสนเทศและเทคโนโลยี บูรณาการ การประยุกต์เพื่อพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพอย่างมีคุณภาพในศตวรรษที่ 21

Theoretical concepts of the 21st century skills; information and technology skills; integration and application for important skill development for quality of living and occupations in the 21st century

GE1008 ประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมไทย**3 (3-0-6)****History Arts and Thai Culture**

ประวัติศาสตร์ไทย แหล่งกำเนิดของชนชาติไทย การแบ่งสมัยของประวัติศาสตร์ไทย การก่อตั้งและพัฒนาของอาณาจักรไทย วิวัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการเมือง ประวัติศาสตร์ไทยในบริบทประวัติศาสตร์โลก ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมไทย

Thai history; origins of Thai nationality; periods of Thai history; establishment and development of the Kingdom of Thailand; Thai evolution of society, economy, culture, and politics; Thai history in world history context, Introduction to arts and Thai culture

คำอธิบายรายวิชาหมวดวิชาเฉพาะ**ก) กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา****รหัสวิชา ชื่อรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา****น (บ-ป-ต)****BU5001 ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา****3 (3-0-6)**

History of Buddhism

พุทธประวัติในปฐมกาล มัชฌิมกาล และปัจฉิมกาล การสังคายนาและนิกายต่าง ๆ ในพระพุทธศาสนา เส้นทางพุทธอารยธรรมและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ณ ดินแดนสุวรรณภูมิ

The Buddha's history in the beginning, middle and last times; The Buddhist Rehearsal and Schools of Buddhism; paths of Buddhist civilization and the Buddhist propagation in the land of Suvarnabhumi

BU5002 พระไตรปิฎกศึกษา**3 (3-0-6)****Tipitaka Studies**

ความเป็นมา โครงสร้าง ความสำคัญ จุดเด่นของพระไตรปิฎก สรรตถะในพระวินัยปิฎก สรรตถะในพระสุตตันตปิฎก และสรรตถะในพระอภิธรรมปิฎก งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพระไตรปิฎก

History, structure, significance, and outstanding features of the Tipitaka; the essence in the Vinaya Pitaka, Suttanta Pitaka, and Abhidhamma Pitaka; research related to the Tipitaka

BU5003 ภาษาบาลีและสันสกฤตในพระพุทธศาสนา**3 (3-0-6)****Pali and Sanskrit in Buddhism**

ไวยากรณ์เบื้องต้นภาษาบาลีและสันสกฤต การอ่าน การเขียน การแปลคำศัพท์ ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตที่ปรากฏอยู่ในภาษาไทยและวรรณกรรมพระพุทธศาสนา

Basic grammar, reading, writing, and the translation of Pali and Sanskrit terms existed in Thai and Buddhist literatures

BU5004 ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน**3 (2-2-5)****Theory and Practice of Meditation**

หลักการ วิธีการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์สมถะกรรมฐาน และอารมณ์วิปัสสนา กรรมฐานในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา การปฏิบัติกรรมฐานในสำนักปฏิบัติ

Principles; methods of meditation practice; the senses of tranquility meditation and insight meditation in Buddhist scriptures; meditation practice in dhamma retreats

BU5005 ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพระพุทธศาสนา**3 (3-0-6)****English for Buddhist Studies**

การศึกษาพระพุทธศาสนาผ่านภาษาอังกฤษ การสนทนาและการอธิบายธรรมะ ด้วยภาษาอังกฤษ

Studying of Buddhism Through English; dhamma talks in English

BU5006 ศาสนศึกษา**3 (3-0-6)****Religious Studies**

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา แนวคิด ทฤษฎี หลักคำสอนของศาสนาประเภท เทวนิยมและอเทวนิยม วิเคราะห์เปรียบเทียบศาสนาในด้านต่าง ๆ บทบาทและการดำรงอยู่ของศาสนาต่าง ๆ ในศตวรรษที่ 21

Fundamental knowledge of religions; concepts, theories, and doctrines of religion in theism and atheism; comparative analysis of religion in various aspects; roles and existence of various religions in the 21st century

BU5007 นวัตกรรมเพื่อพัฒนาปัญญาและคุณธรรม**3 (3-0-6)****Innovation for Wisdom and Morality Development**

แนวคิด ทฤษฎี หลักการ กระบวนการพัฒนานวัตกรรม ประเภทของนวัตกรรม นวัตกรรมที่พัฒนาปัญญาและคุณธรรม วิเคราะห์โอกาสในการสร้างนวัตกรรมเชิงพุทธ

Concepts, theories, principles, and process of innovative development; types of innovation; innovations for wisdom and morality development; opportunity analysis of Buddhist innovative creation

BU5008 พิธีการในพระพุทธศาสนา**3 (3-0-6)****Ceremonies in Buddhism**

ศาสนพิธี กุศลพิธี บุญพิธี ทานพิธี ปกิณกพิธี ลักษณะและความหมายในการประกอบพิธีการต่าง ๆ ในพระพุทธศาสนา เข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

Religious ceremonies; virtue ceremonies; merit-making ceremonies; charity ceremonies; miscellaneous ceremonies; characteristics and meanings of ritualization in Buddhism; Buddhist activity participation

BU5009 พระพุทธศาสนาในวัฒนธรรมไทย**3 (3-0-6)****Buddhism in Thai Culture**

ลักษณะและรูปแบบ ความเชื่อ ภาษา ความเป็นอยู่ จารีต ประเพณี การเมือง การปกครอง ในแง่มุมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา วัฒนธรรมวิถีพุทธ ทศนศึกษาในท้องถิ่น

Characteristics and patterns, beliefs, languages, ways of life, customs, traditions, politics and government in Buddhist aspects; Buddhist cultures; local study tour

BU5010 งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาของไทย**3 (3-0-6)****Buddhist Research and Literary Works in Thailand**

งานวิจัยทางพระพุทธศาสนา ประเภท ความสำคัญ อิทธิพลของวรรณกรรมที่ปรากฏในพุทธศิลป์ คัมภีร์และบทเพลงเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา บทความวิชาการ บทความวิจัย หรือรายงานการวิจัยทางพระพุทธศาสนา คุณค่าวรรณกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในสังคมไทย

Buddhist research; types, significance, and influence of literatures appearing in Buddhist art; Buddhist scriptures and songs; academic articles; research articles, or research reports on Buddhism; literary values in development of life quality in Thai society

BU5011 ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการพระพุทธศาสนา**3 (3-0-6)****Digital for Buddhist Affairs Administration**

การบริหารกิจการพระพุทธศาสนาในประเทศไทย รูปแบบของการพัฒนาดิจิทัล การประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน

Administration of Buddhism in Thailand; forms of digital development; digital applications for current Buddhist affairs administration

BU5012 สุขภาวะในพระไตรปิฎก**3 (3-0-6)****Health care in Tipitaka**

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการดูแลทางด้านร่างกาย จิต อารมณ์ สังคมที่ปรากฏในพระไตรปิฎกหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง หลักการบริหาร หลักเสขียวัตรเพื่อสุขอนามัย บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาสุขภาวะ

Concepts and theories of physical, mental, emotional, and social cares appearing in Tipitaka or relating to documents; administrative principles and Sekhiyavatta (rules for training) for sanitations; roles of Buddhist monks in well-being development

ข) กลุ่มวิชาเอกรัฐศาสตร์

รหัสวิชา ชื่อรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา

น (บ-ป-ต)

SO2101 ปรัชญาการเมือง

3 (3-0-6)

Political Philosophy

ความหมาย ประเด็นที่สำคัญ ๆ ในปรัชญาการเมือง เช่น จุดมุ่งหมายของรัฐ ความยุติธรรม จุดมุ่งหมายของมนุษย์ เป็นต้น วิเคราะห์ข้อแตกต่างระหว่างการมองปัญหาและการแก้ปัญหาของปรัชญาการเมือง ความคิดและปรัชญาการเมืองสมัยใหม่ นำแนวคิดของนักปรัชญาตะวันตกและตะวันออกใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิชาอื่น ๆ ต่อไป เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ปรัชญากับศาสนา

The significant concepts in political philosophy, such as the purpose of the state, justice, and the goal of human beings, among others, analyze the differences in problem perception and problem-solving in political philosophy, ideas, and modern political philosophy. Applying the thoughts of Western and Eastern philosophers as guidelines for further studies in other subjects, compare the differences between philosophy and religion

SO2102 ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์

3 (3-0-6)

Introduction to Political Science

ความหมาย ความเป็นมา และขอบข่ายทางรัฐศาสตร์ แนวคิดหลักในการศึกษาทางรัฐศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับบุคคล รัฐกับระบบราชการ สถาบันการเมืองการปกครอง การปกครองท้องถิ่น พลังทางการเมือง กระบวนการทางการเมือง ลัทธิและอุดมการณ์ทางการเมือง การเมืองการปกครองตามแนวพระพุทธศาสนา

The meaning, history, and scope of political science, the main concepts in studying political science, the relationship between the state and individuals, the state and the bureaucratic system, political institutions and governance, local administration, political power, political processes, political ideologies and ideals, and the government in line with Buddhist principles

SO2103 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารรัฐกิจ**3 (3-0-6)****Introduction to Public Administration**

แนวคิด ทฤษฎี และขอบเขตของการบริหารรัฐกิจ สภาพแวดล้อมทางการเมือง และการบริหาร กระบวนการการบริหาร นโยบายสาธารณะ การบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ การคลัง และงบประมาณ การกำกับตรวจสอบการบริหารภาครัฐ และคุณธรรมจริยธรรมของนักบริหาร หลักพุทธธรรมในการบริหารรัฐกิจ

Concepts, theories, and scope of public administration, the political and administrative environment, administrative processes, public policy, management of state human resources, finance and budgeting, oversight and auditing of state administration, and ethics and morality of administrators, with the principles of Buddhism in public administration

SO2104 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ**3 (3-0-6)****Introduction to International Relations**

ความหมาย วิวัฒนาการ แนวคิด ทฤษฎี ตัวแบบและแนวทางการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ตัวแสดงที่เป็นรัฐและมีไชรัฐ อำนาจและผลประโยชน์แห่งชาติ นโยบายต่างประเทศ การทูต กฎหมายระหว่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ เศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ ภูมิภาคศึกษา และตลอดจนถึงความท้าทายใหม่ในสังคมการเมืองโลกร่วมสมัย

The meaning, evolution, concepts, theories, models, and approaches to studying international relations, state and non-state actors, national power and interests, foreign policy, diplomacy, international law, international organizations, international political economy, regional studies, and the ongoing challenges in contemporary global politics

SO2105 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย**3 (3-0-6)****Introduction to Law**

ลักษณะทั่วไปของกฎหมาย ความสัมพันธ์ของวิชากฎหมายกับศาสตร์อื่น ๆ นิัยของกฎหมาย ระบบกฎหมายที่สำคัญของโลก ระบบกฎหมายไทย ลำดับศักดิ์ของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย วิธีการทางกฎหมาย หลักการใช้และการตีความกฎหมายโดยเน้นการศึกษาจากกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน หลักธรรมสำคัญทางศาสนาสำหรับนักกฎหมาย

General characteristics of the law, the relationship between the field of law and other disciplines, the essence of law, significant legal systems of the

world, the Thai legal system, the hierarchy of rules, types of laws, legal methods, principles of using and interpreting the law with a focus on studying real-life examples from everyday life, and fundamental religious principles for legal professionals

SO2106 การปกครองคณะสงฆ์ไทย

3 (3-0-6)

Thai Sangha Administration

ประวัติศาสตร์การปกครองของคณะสงฆ์ไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งโครงสร้างการปกครองคณะสงฆ์ไทย กฎหมาย ระเบียบและคำสั่ง องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการปกครองคณะสงฆ์ไทย บทบาท หน้าที่ของคณะสงฆ์ในยุคปัจจุบัน

The history of the governance of the Thai Sangha, from the past to the present, including the governance structure of the Thai Sangha, its laws, regulations, and orders, organizations related to the governance of the Thai Sangha, and the roles and responsibilities of the Sangha in the modern era

SO2107 พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง

3 (3-0-6)

Political Parties, Interest Groups and Elections

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ การเลือกตั้ง สถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมืองที่สำคัญอื่น ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้งโดยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ จริยธรรมทางการเมือง

Concepts and theories related to political parties, interest groups, elections, political institutions, and other significant political processes. Compared to other countries, the relationship between political parties, interest groups, and elections and political ethics

SO2108 รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์

3 (3-0-6)

Politics in Buddhist Approach

แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง การบริหาร และการปกครองที่ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก เอกสาร ตำราทางพระพุทธศาสนา และจากผลงานของนักวิชาการด้านศาสนา วิเคราะห์หลักการปกครองตามแนวพระพุทธศาสนากับรัฐศาสตร์กระแสหลัก

Concepts related to politics, administration, and governance are found in the Tripitaka, Buddhist scriptures, and religious scholars' works. Analyze the

principles of government based on Buddhist teachings compared with mainstream political science

SO2109 หลักรัฐธรรมนูญและสถาบันทางการเมือง

3 (3-0-6)

Constitution Principle and Political Institutions

พัฒนาการ แนวคิด วัตถุประสงค์ของรัฐธรรมนูญและการสถาปนารัฐธรรมนูญ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐธรรมนูญกับสถาบันการเมือง องค์การตามรัฐธรรมนูญ รูปแบบของรัฐธรรมนูญ วิเคราะห์สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญไทย

The evolution, concepts, objectives, and constitutions' establishment. The relationship between the constitution and political institutions, organizations under the constitution, types of constitutions, and an analysis of the critical content of the Thai constitution

SO2110 การเมืองการปกครองไทยร่วมสมัย

3 (3-0-6)

Contemporary Thai Politics

การเมืองไทยตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ถึงปัจจุบัน วิเคราะห์สภาพทางการเมือง โครงสร้างสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองภาคประชาชน ในแต่ละช่วง วิเคราะห์ปัจจัยปัญหาต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเมืองการปกครองไทยร่วมสมัย พระพุทธศาสนากับการพัฒนาทางการเมืองการปกครองในสังคมไทย

Thai politics from the administrative reform in 1932 (B.E. 2475) to the present day. Analyzing each era's political landscape, social structure, culture, economy, and grassroots politics, evaluating various factors and challenges that influence contemporary Thai governance and politics, as well as the role of Buddhism in the development of politics and government in Thai society

SO2111 การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ

3 (3-0-6)

Comparative Government and Politics

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการเมืองการปกครองเปรียบเทียบ ระบบการเมือง พัฒนาการของรัฐ เสถียรภาพทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง ฯลฯ เปรียบเทียบผ่านกรณีศึกษาจากประเทศต่าง ๆ

Concepts and theories related to comparative politics and governance, political systems, state development, political stability, political culture, political behavior, etc., analyzed through case studies from various countries

SO2112 การสื่อสารทางการเมืองและวาทกรรมทางการเมือง

3 (3-0-6)

Political Communication and Political Discourses

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสาร การรับรู้ และการแสดงออกทางการเมือง สัญญาทางการเมือง สิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง วิเคราะห์อิทธิพล ผลกระทบที่เกิดขึ้น และผลของการใช้สื่อกับการเมือง ความสำคัญของวาทกรรมทางการเมือง วิเคราะห์วาทกรรมทางการเมือง พุทธจริยธรรมกับการสื่อสารทางการเมือง

Concepts and theories related to communication, perception, and political expression; political symbols; rights and freedoms in political expression; analysis of influences, impacts, and the effects of media on politics; the importance of political rhetoric; analyzing political rhetoric; and the Buddhist ethical principles in political communication

SO2113 การเมืองและการปกครองท้องถิ่น

3 (3-0-6)

Politics and Local Administration

แนวคิด หลักการ ความสำคัญ รูปแบบของการปกครองท้องถิ่น การกระจายอำนาจ พัฒนาการของการเมืองและการปกครองท้องถิ่น วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่น เปรียบเทียบการเมืองและการปกครองท้องถิ่นไทยกับประเทศอื่น ๆ การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในการปกครองท้องถิ่น

Concepts, principles, significance, and models of local governance; the decentralization process; the evolution of local politics and government; an analysis of the relationship between national and local politics; a comparison of Thai local politics and governance with those of other countries; and the application of Buddhist principles in local government

SO2114 กฎหมายปกครอง**3 (3-0-6)****Administrative Laws**

พัฒนาการ หลักการทางกฎหมายปกครอง โครงสร้างของฝ่ายปกครอง หลักเกณฑ์การใช้อำนาจปกครอง เครื่องมือปฏิบัติฝ่ายปกครอง การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ความรับผิดชอบของฝ่ายปกครอง อำนาจและบทบาทของศาลปกครองไทย เปรียบเทียบหลักการปกครองกับหลักการปกครองตามแนวพระพุทธศาสนา

The development and principles of administrative law, the structure of the administrative sector, criteria for the exercise of administrative power, tools for administrative practice, duties of administrative officers, responsibilities of the administrative branch, the powers and roles of the Thai administrative courts, and a comparison of governance principles with those found in Buddhist teachings

SO2115 กฎหมายลักษณะพยาน**3 (3-0-6)****Law of Evidence**

หลักกฎหมายทั่วไปของพยานหลักฐาน หลักกฎหมายพยานหลักฐานที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและพยานหลักฐานในการดำเนินคดีแพ่ง และคดีอาญา คุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพกฎหมาย

General principles of evidence law, rules of evidence stipulated in the Civil Procedure Code, the Criminal Procedure Code, and the use of evidence in civil and criminal cases, as well as ethics and morality in the legal profession

SO2116 กฎหมายอาญา**3 (3-0-6)****Criminal Law**

ลักษณะของกฎหมายอาญา ทฤษฎีว่าด้วยความรับผิดชอบ เขตบังคับของกฎหมายอาญา การบังคับใช้กฎหมายอาญาทั่วไปและบทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดลหุโทษ ครอบคลุมลักษณะความผิด คุณธรรมและจริยธรรมในทางกฎหมาย

Characteristics of criminal law, theories regarding liability, the scope of enforcement of criminal law, the general application of criminal law and provisions for penal offenses encompassing all types of crimes, and ethics and morality in the field of law

SO2117 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา**3 (3-0-6)****Criminal Law trial**

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดั้งแต่หลักพื้นฐาน และโครงสร้างของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หลักทั่วไป อำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจ พนักงานอัยการและศาล การสืบสวนสอบสวนคดีอาญา มาตรการบังคับทางอาญา วิธีปฏิบัติตามมาตรการบังคับทางอาญา อำนาจสั่งคดีของพนักงานอัยการ การฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา วิธีพิจารณาคดีอาญาในศาลชั้นต้น วิธีพิจารณาคดีอาญาในชั้นชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา การบังคับคดีตามคำพิพากษา การอุทธรณ์โทษ การเปลี่ยนโทษ ลดโทษและค่าธรรมเนียมศาล

Code of Criminal Procedure, from its basic principles and structure to general provisions, powers of administrative and police officers, prosecutors, and courts, procedures for investigating criminal cases, enforcement measures in criminal matters, methods of implementing illegal enforcement measures, prosecutorial discretion, prosecution of criminal and civil cases related to criminal issues, procedures for hearing criminal cases at the trial court level, appellate and supreme court procedures for criminal cases, execution of judgments, pardons, sentence alterations, reductions, and court fees

SO2118 ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์**3 (3-0-6)****English for Political Science**

ฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาอังกฤษทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ สนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผ่านสื่อ หนังสือ ตำรา และบทความวิชาการ

Listening, speaking, reading, and writing academic English in political science; conversing to exchange opinions through media, books, textbooks, and scholarly articles

SO2119 เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเขียนและการสืบค้นทางรัฐศาสตร์**3 (3-0-6)****Technology and Digital for Writing and Searching on Political Science**

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ การประยุกต์ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เทคโนโลยีสารสนเทศกับการศึกษารัฐศาสตร์ การจัดการเผยแพร่พระพุทธรศานายุคดิจิทัล ทักษะการเขียน การอ่าน การฟัง การสืบค้น การอ้างอิง และการนำเสนอความคิดและข้อถกเถียงทางวิชาการด้านรัฐศาสตร์ สามารถสืบค้น แสวงหาความรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ

ด้วยตนเองได้ เผยแพร่และตีพิมพ์งานวิชาการ โดยคำนึงถึงจริยธรรม จรรยาบรรณ และไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาผู้อื่น

General knowledge about information technology; applying online social networks to political participation; information technology in the study of political science; managing the dissemination of Buddhism in the digital age; skills in writing, reading, listening, researching, referencing, and presenting ideas and academic arguments in the field of political science; ability to independently search and seek knowledge through various channels; publishing and printing scholarly works while considering ethics, morality, and not infringing on others' intellectual property

SO2120 ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์

3 (3-0-6)

Social Science Research Methodology

แนวคิด ทฤษฎี ระเบียบวิธีในการวิจัยทางสังคมศาสตร์เบื้องต้น การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ สามารถเชื่อมโยงประเด็นทางสังคมเข้าร่วมกับการตั้งประเด็นปัญหา การวิจัย การเขียนโครงร่างการวิจัย การเลือกเครื่องมือ และเทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทต่าง ๆ และขั้นตอนการแปลความหมายข้อมูล การอ่านและวิเคราะห์ผล การรายงานการวิจัย จริยธรรมในการวิจัย

Concepts, theories, and primary methodologies in social science research; quantitative and qualitative research approaches; ability to link social issues with research problem formulation; writing a research outline; selecting tools and techniques for collecting various types of data and the process of interpreting data; reading and analyzing results; reporting research findings; and ethics in research

SO2121 สัมมนาศาสนากับการเมือง

3 (3-0-6)

Seminar on Religion and Politics

สัมมนาแนวความคิดทางการเมืองในศาสนาหลักของโลก เช่น ศาสนาพุทธ ศาสนาฮินดู ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคณะสงฆ์ไทยกับรัฐไทย ที่มุ่งให้เข้าใจการเมืองที่มองจากทัศนะของศาสนาในสังคมในอุดมคติที่ก่อให้เกิดสันติสุข

A seminar on political ideas in major world religions, such as Buddhism, Hinduism, Christianity, and Islam, analyzes the relationship between the Thai clergy and the Thai state and aims to understand politics from a religious perspective in an ideal society that promotes peace and harmony

SO2122 การเคลื่อนไหวทางสังคม**3 (3-0-6)****Social Movement**

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางสังคมรูปแบบเก่าและรูปแบบใหม่
วิเคราะห์การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มทางสังคม กระบวนการนโยบายสาธารณะ ขบวนการ
เคลื่อนไหวทางสังคมใหม่ในประเทศโลกที่ 3 รวมทั้งการเคลื่อนไหวทางด้านพุทธศาสนา

Concepts and theories related to old and new forms of social movements; analyzing political activities of social groups, public policy processes, and new social movements in third world countries, including actions related to Buddhism

SO2123 พลเมืองดิจิทัล**3 (3-0-6)****Digital Citizen**

ความหมาย ความสำคัญและแนวคิดของความเป็นพลเมืองดิจิทัล ทักษะความเป็น
พลเมืองดิจิทัล การรักษาข้อมูลส่วนตัว การคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ การจัดสรรเวลาหน้าจอ
การรับมือการคุกคามทางโลกออนไลน์ การจัดการข้อมูลที่ทิ้งไว้บนโลกออนไลน์ การรักษาความปลอดภัย
ในโลกออนไลน์ ทักษะและการรู้เท่าทันสารสนเทศ สื่อ และดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม
การใช้เครื่องมือสื่อสารในการร่วมมือในชีวิตประจำวันของพลเมืองดิจิทัล

The meaning, significance, and concepts of digital citizenship; skills of digital citizenship including personal data protection, critical thinking, screen time management, dealing with online threats, managing digital footprints, ensuring online safety, staying updated with information, media, and digital tools, using technology ethically, and utilizing communication tools for daily collaboration in the life of a digital citizen

SO2124 การเมือง เศรษฐกิจและสังคมไทย**3 (3-0-6)****Politic, Economy, Society of Thailand**

ลักษณะ โครงสร้าง และความสัมพันธ์ระหว่างการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ที่เป็น
พื้นฐานทางการเมืองของประเทศไทย วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเศรษฐกิจ สังคม การเมือง
ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจากอดีตถึงปัจจุบัน

The characteristics, structure, and relationship between politics, economy, and society form Thailand's political foundation. Analyzing the interrelationship between economic, social, and political factors that influence past and present political changes

SO2125 การจัดการความขัดแย้ง**3 (3-0-6)****Conflict Management**

มูลเหตุที่นำไปสู่ความขัดแย้ง องค์ประกอบของความขัดแย้ง ความคิด วิธีการ กระบวนการ และผู้กระทำการในการจัดการความขัดแย้ง เงื่อนไขความสำเร็จและอุปสรรคในการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี วิเคราะห์การจัดการความขัดแย้งภายในองค์กร ระหว่างองค์กร ชุมชนและสังคม การจัดการความขัดแย้งตามแนวทางพระพุทธศาสนา

The underlying causes, components of conflict, ideas, methods, processes, and actors involved in conflict management. Conditions for success and obstacles in peaceful conflict resolution. Analysis of conflict management within organizations, between organizations, communities, and societies. Conflict management in the context of Buddhist principles

SO2126 พหุวัฒนธรรมในสังคมไทย**3 (3-0-6)****Multicultural in Thai Society**

ประวัติศาสตร์และความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรม เศรษฐกิจและสังคม ของแต่ละภูมิภาคในสังคมไทย วิเคราะห์กรณีศึกษาวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาค

The history and diversity of culture, economy, and society in various regions of Thailand. Analysis of cultural case studies from each region

SO2127 การสืบสวนและสอบสวน**3 (3-0-6)****Investigation**

ระบบยุติธรรมในคดีอาญาในชั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจ การสืบสวนและสอบสวน การกระทำความผิดทางอาญา สิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญ

The criminal justice system at the police officer level: investigation and inquiry processes, the commission of criminal offenses, and the rights of the accused under the constitution

SO2128 การเมืองกับกฎหมายมหาชน**3 (3-0-6)****Politics and Public Law**

ลักษณะหลักปรัชญา ขอบข่าย เทคนิค และกระบวนการตลอดจนผลของการก่อกำหนดกฎหมายมหาชนประเภทต่าง ๆ ในระบบการเมืองการปกครองไทย การดำเนินงานทางของฝ่ายปกครอง รวมทั้งกระบวนการ กลไก และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดจนถึงข้อเสนอนโยบายที่มุ่ง

แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้มีการบังคับใช้กฎหมายมหาชนไปในทางที่จะสร้างประโยชน์สูงสุดแก่
สาธารณะ

The main philosophy, scope, techniques, processes, and outcomes of enacting public laws of various types within the Thai political and administrative system. The operations of the administrative sector, including the processes, mechanisms, and challenges that arise, and a study of recommendations aimed at addressing these issues to ensure that public laws are enforced to maximize public benefit. The criminal justice system at the police officer level: investigation and inquiry processes, the commission of criminal offenses, and the rights of the accused under the constitution

SO2129 กฎหมายระหว่างประเทศ

3 (3-0-6)

International Laws

ลักษณะ ความสัมพันธ์กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายระหว่างประเทศกับ
เทศบัญญัติ และกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง และกฎหมายระหว่างประเทศแผนก
คดีบุคคล

The characteristics and relationships of international law, the law between nations and domestic law, international law in public cases, and international law in personal instances

SO2130 นโยบายสาธารณะและการวางแผน

3 (3-0-6)

Public Policy and Planning

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการวางแผน ประเภท และศึกษา
วงจรนโยบายสาธารณะ ซึ่งครอบคลุมไปถึงสภาพแวดล้อมของปัญหาอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อวงจร
นโยบายสาธารณะ รวมทั้งหลักการของการวางแผนและการกำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับนโยบาย
สาธารณะ วิเคราะห์กรณีศึกษานโยบายสาธารณะและการวางแผนของรัฐบาล

The concepts and theories related to public policy and planning, types, and the study of the public policy cycle encompassing the environmental conditions of challenges impacting the public policy cycle. This also includes planning principles and aligning strategies with public policies, analyzing case studies of government public policy and planning

SO2131 การจัดการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**3 (3-0-6)****Human Resource Management and Development**

แนวคิด ทฤษฎี เทคนิคและวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ พัฒนาการของขอบข่ายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แนวโน้มและทิศทางของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ เปรียบเทียบปัญหาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์การในประเทศไทยและต่างประเทศ จริยธรรมในการบริหารทรัพยากรมนุษย์

Concepts, theories, techniques, and methods of human resource development in organizations, the evolution of the scope of human resource development, trends and directions of human resource development in organizations, comparison of human resource development challenges in Thai and international organizations, and ethics in managing human resources

SO2132 ระบบบริหารราชการไทย**3 (3-0-6)****Thai Public Administration Systems**

ความหมายและความสำคัญของระบบราชการ หลักการทั่วไปในการจัดระเบียบการบริหารราชการ การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ปัญหาในระบบราชการไทย และการปฏิรูประบบราชการไทย รวมถึงการบูรณาการพุทธรวัตกรรมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

The meaning and significance of the bureaucratic system, general principles of organizing public administration, the evolution of Thailand's public administration from the past to the present, challenges in the Thai bureaucratic system, and the reform of the Thai bureaucratic system, including the integration of Buddhist innovations into participatory public administration

SO2133 พลเมืองกับจิตสาธารณะ**3 (3-0-6)****Citizenship and Public Consciousness**

แนวคิดและทฤษฎีความเป็นพลเมือง แนวคิดจิตสาธารณะ การสร้างและการถ่ายทอดอุดมการณ์ทางสังคมของพลเมือง มีความเข้าใจกระบวนการพัฒนา ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นพลเมืองกับจิตสาธารณะในการพัฒนาประชาธิปไตย สามารถแก้ไขปัญหาสังคม การเคลื่อนไหวทางสังคมในประเทศและต่างประเทศกับการสร้างความเป็นพลเมืองและจิตสาธารณะ

The concept and theory of citizenship, the idea of public spirit, the creation and transmission of social ideals of citizens, understanding the development

process, the relationship between citizenship and public spirit in democratic development, the ability to address social issues, social movements in both domestic and international contexts, and the fostering of citizenship and public spirit

SO2134 ศาสนพิธีการศึกษา

3 (3-2-5)

Ordinance Study

ธรรมเนียมและแบบแผนที่ถือปฏิบัติตามหลักพุทธศาสนา ขั้นตอนในพิธีกรรมทางศาสนา วิธีการปฏิบัติศาสนพิธีต่าง ๆ พัฒนาทักษะการเผยแพร่สำหรับบรรพชิต และการพัฒนาทักษะการพูดของศาสนพิธีกรสำหรับคฤหัสถ์

Customs and practices based on Buddhist principles, steps in religious ceremonies, methods of conducting various religious rites, development of dissemination skills for the departed, and the development of speaking skills for religious officiants during funerals

SO2136 ประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในภาคกลาง

3 (3-0-6)

Social History and Cultural of Local Community in the Central region

ความสำคัญของประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โครงสร้างสังคมท้องถิ่น วัฒนธรรมท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น วิธีการศึกษาชุมชนนโยบาย เพื่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในเขตภาคกลางของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

The importance of social history and local culture. Local social structure, culture, social change, and culture. Methods of community policy For Social Development and local culture in the central region from the past to the present

SO2146 เตรียมฝึกภาคสนาม

2 (2-0-4)

Preparation of Field Specification

ทักษะการเขียนหนังสือราชการเบื้องต้น ทักษะการสื่อสารในองค์กร ทักษะการทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำและภาวะผู้ตาม ทักษะความคิดเชิงวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ ทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และเทคนิคการเขียนรายงานและการนำเสนอ ตลอดจนการพัฒนาบุคลิกภาพและเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กร การเตรียมพร้อมการสมัครงานและการเขียนประวัติสำหรับการสมัครงาน รวมถึงการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการทำงาน

Basic skills in writing official documents, communication skills within organizations, team working skills, leadership and followership qualities, analytical and creative thinking skills, problem-solving techniques for specific issues, report writing and presentation techniques, as well as personal development, understanding organizational culture, preparing for job applications, and resume writing. This also includes the application of Buddhist principles in the workplace

SO2147 การฝึกภาคสนาม

6 (0-36-0)

Field Specification

การฝึกภาคสนามในหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรการกุศล และหน่วยงานระหว่างประเทศ ไม่น้อยกว่า 1 ภาคการศึกษา โดยเขียนรายงานสรุปผลการฝึกภาคสนาม และนำเสนอต่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในลักษณะรูปเล่มหรือรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

For one semester, field training in state agencies, state enterprises, public organizations, the private sector, non-governmental development organizations, monastic community administrative bodies, charitable organizations, and international agencies. Students must write a field training report and present it to the responsible curriculum instructor in booklet form or electronic format

ภาคผนวก ข

ความสอดคล้องระหว่างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย
มหาภูมิราชวิทยาลัยกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)

Graduate Attributes (GA)	PLO 1	PLO 2	PLO 3	PLO 4	PLO 5	PLO 6
GA1 มีคุณธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม			✓			✓
GA2 รู้เท่าทันโลกอย่างถูกต้อง	✓	✓	✓	✓	✓	✓
GA3 มีความชำนาญในการสอน						
GA4 สร้างทักษะสร้างสรรค์	✓	✓	✓	✓	✓	✓
GA5 ยึดมั่นในหลักพระพุทธศาสนา			✓			✓
GA6 มุ่งมั่นสู่การพัฒนา	✓	✓	✓	✓	✓	✓
GA7 ให้ความรู้ที่พัฒนาผู้คนได้		✓	✓		✓	✓
GA8 มีความเป็นสากล	✓	✓		✓	✓	✓
GA9 ผู้สอนหลักธรรมอันอุดม						

ภาคผนวก ฅ

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs) สู่วิชา

I หมายถึง Introductory

R หมายถึง Reinforce

M หมายถึง Mastery

ระดับความผูกพันระหว่างรายวิชากับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (levels of engagement)

Introductory (I): รายวิชาที่สอนหลักการพื้นฐานหรือฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะที่สูงขึ้นที่สอดคล้องกับ PLOs

Reinforce (R): รายวิชาที่สอนหลักการขั้นสูงหรือให้นักศึกษาฝึกฝนทักษะที่สูงขึ้นจากระดับพื้นฐานที่จำเป็นต่อการบรรลุ PLOs

Mastery (M): รายวิชาที่สอนเนื้อหาเชิงลึกและเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะที่สูงขึ้นตามที่ PLOs กำหนด

[illegible]

รายวิชา/หน่วยกิต	ชั้น ปีที่	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs)																		
		PLO 1			PLO 2			PLO 3			PLO 4			PLO 5			PLO 6			
		Sub PLO 1.1	Sub PLO 1.2	Sub PLO 1.3	Sub PLO 2.1	Sub PLO 2.2	Sub PLO 2.3	Sub PLO 3.1	Sub PLO 3.2	Sub PLO 3.3	Sub PLO 4.1	Sub PLO 4.2	Sub PLO 4.3	Sub PLO 5.1	Sub PLO 5.2	Sub PLO 5.3	Sub PLO 6.1	Sub PLO 6.2	Sub PLO 6.3	Sub PLO 6.4
BU5011 ดิจิทัลเพื่อการบริหารกิจการ พระพุทธศาสนา 3 (3-0-6)	3									R										
BU5012 สุขภาวะในพระไตรปิฎก 3 (3-0-6)	3								R											
SO2101 ปรัชญาการเมือง 3 (3-0-6)*											M		I	I			I	I		
SO2102 ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)*											M	I	I	I			I		R	
SO2103 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ การบริหารรัฐกิจ 3 (3-0-6)*											I	I	I	I	R		M		R	
SO2104 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 3 (3-0-6)*											I		M		R	I				
SO2105 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ กฎหมาย 3 (3-0-6)*														M	R		I			
SO2106 การปกครองคณะสงฆ์ไทย 3 (3-0-6)*											I			I					M	I
SO2107 พรรคการเมือง กลุ่ม											I		I	M						

รายวิชา/หน่วยกิต	ชั้น ปีที่	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs)																		
		PLO 1			PLO 2			PLO 3			PLO 4			PLO 5			PLO 6			
		Sub PLO 1.1	Sub PLO 1.2	Sub PLO 1.3	Sub PLO 2.1	Sub PLO 2.2	Sub PLO 2.3	Sub PLO 3.1	Sub PLO 3.2	Sub PLO 3.3	Sub PLO 4.1	Sub PLO 4.2	Sub PLO 4.3	Sub PLO 5.1	Sub PLO 5.2	Sub PLO 5.3	Sub PLO 6.1	Sub PLO 6.2	Sub PLO 6.3	Sub PLO 6.4
ผลประโยชน์และการเลือกตั้ง 3 (3-0-6)*																				
SO2108 รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ 3 (3-0-6)*											I		I	I	R		I		M	I
SO2109 หลักรัฐธรรมนูญและสถาบันทางการเมือง 3 (3-0-6)*													M				I		R	
SO2110 การเมืองการปกครองไทยร่วมสมัย 3 (3-0-6)*											I			I				M		
SO2111 การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ 3 (3-0-6)*											I		M	I						
SO2112 การสื่อสารทางการเมืองและวาทกรรมทางการเมือง 3 (3-0-6)*											I	M			R					
SO2113 การเมืองและการปกครองท้องถิ่น 3 (3-0-6)*											I		I	I			อ	M		
SO2114 กฎหมายปกครอง 3 (3-0-6)*														I	R		M		R	
SO2115 กฎหมายลักษณะพยาน 3 (3-0-6)*															M					

รายวิชา/หน่วยกิต	ชั้น ปีที่	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs)																		
		PLO 1			PLO 2			PLO 3			PLO 4			PLO 5			PLO 6			
		Sub PLO 1.1	Sub PLO 1.2	Sub PLO 1.3	Sub PLO 2.1	Sub PLO 2.2	Sub PLO 2.3	Sub PLO 3.1	Sub PLO 3.2	Sub PLO 3.3	Sub PLO 4.1	Sub PLO 4.2	Sub PLO 4.3	Sub PLO 5.1	Sub PLO 5.2	Sub PLO 5.3	Sub PLO 6.1	Sub PLO 6.2	Sub PLO 6.3	Sub PLO 6.4
SO2116 กฎหมายอาญา 3 (3-0-6)*														M						
SO2117 กฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา 3 (3-0-6)*														M						
SO2118 ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)*														M	I					
SO2119 เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเขียน และการสืบค้นทางรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)*											I		I	R	M					
SO2120 ระเบียบวิธีวิจัยทาง สังคมศาสตร์ 3 (3-0-6)*											I		I	R	M					
SO2121 สัมมนาศาสนากับการเมือง 3 (3-0-6)										I	I	R		R				M	I	
SO2122 การเคลื่อนไหวทางสังคม 3 (3-0-6)											I	M	I	R	I					
SO2123 พลเมืองดิจิทัล 3 (3-0-6)												I		R	M			R		
SO2124 การเมือง เศรษฐกิจและ สังคมไทย 3 (3-0-6)												I	M							
SO2125 การจัดการความขัดแย้ง													I	M						

รายวิชา/หน่วยกิต	ชั้น ปีที่	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs)																		
		PLO 1			PLO 2			PLO 3			PLO 4			PLO 5			PLO 6			
		Sub PLO 1.1	Sub PLO 1.2	Sub PLO 1.3	Sub PLO 2.1	Sub PLO 2.2	Sub PLO 2.3	Sub PLO 3.1	Sub PLO 3.2	Sub PLO 3.3	Sub PLO 4.1	Sub PLO 4.2	Sub PLO 4.3	Sub PLO 5.1	Sub PLO 5.2	Sub PLO 5.3	Sub PLO 6.1	Sub PLO 6.2	Sub PLO 6.3	Sub PLO 6.4
3 (3-0-6)																				
SO2126 พหุวัฒนธรรมในสังคมไทย 3 (3-0-6)														I	M					
SO2127 การสืบสวนและสอบสวน 3 (3-0-6)															M					
SO2128 การเมืองกับกฎหมายมหาชน 3 (3-0-6)														I	M					
SO2129 กฎหมายระหว่างประเทศ 3 (3-0-6)															M					
SO2130 นโยบายสาธารณะและ การวางแผน 3 (3-0-6)																		M		
SO2131 การจัดการและการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ 3 (3-0-6)														I				M		
SO2132 ระบบบริหารราชการไทย 3 (3-0-6)														I			M			
SO2133 พลเมืองกับจิตสาธารณะ 3 (3-0-6)														I			M			

รายวิชา/หน่วยกิต	ชั้น ปีที่	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs)																		
		PLO 1			PLO 2			PLO 3			PLO 4			PLO 5			PLO 6			
		Sub PLO 1.1	Sub PLO 1.2	Sub PLO 1.3	Sub PLO 2.1	Sub PLO 2.2	Sub PLO 2.3	Sub PLO 3.1	Sub PLO 3.2	Sub PLO 3.3	Sub PLO 4.1	Sub PLO 4.2	Sub PLO 4.3	Sub PLO 5.1	Sub PLO 5.2	Sub PLO 5.3	Sub PLO 6.1	Sub PLO 6.2	Sub PLO 6.3	Sub PLO 6.4
SO2134 ศาสนพิธีการศึกษา 3(3-2-5)														I					M	I
SO2135 ศาสตร์พระราชากับ การพัฒนาอย่างยั่งยืน 3 (3-0-6)														I					M	
SO2136 การเมืองการปกครองใน ภาคกลาง 3 (3-0-6)														I					M	
SO2137 สันติวิธีและสมานฉันท์ 3 (3-0-6)													M	I						
SO2138 มุมมองเมืองขอนแก่น 3 (3-0-6)																			M	
SO2139 ประวัติศาสตร์ล้านนา 3 (3-0-6)														I					M	
SO2140 ประวัติศาสตร์สังคมและ การเมืองในศรีวิชัย 3 (3-0-6)														I					M	
SO2141 สาเกตนครศึกษา 3 (3-0-6)														I					M	
SO2142 ไทเลยศึกษา 3 (3-0-6)														I					M	
SO2143 โคราขศึกษา 3 (3-0-6)														I					M	
SO2144 ประวัติศาสตร์สังคมและ การเมืองในประเพณีภาคอีสาน 3 (3-0-6)														I					M	
SO2145 ประวัติศาสตร์ สังคมและ การเมืองการปกครองกาฬสินธุ์														I					M	

รายวิชา/หน่วยกิต	ชั้น ปีที่	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs)																		
		PLO 1			PLO 2			PLO 3			PLO 4			PLO 5			PLO 6			
		Sub PLO 1.1	Sub PLO 1.2	Sub PLO 1.3	Sub PLO 2.1	Sub PLO 2.2	Sub PLO 2.3	Sub PLO 3.1	Sub PLO 3.2	Sub PLO 3.3	Sub PLO 4.1	Sub PLO 4.2	Sub PLO 4.3	Sub PLO 5.1	Sub PLO 5.2	Sub PLO 5.3	Sub PLO 6.1	Sub PLO 6.2	Sub PLO 6.3	Sub PLO 6.4
3 (3-0-6)																				
SO2146 เตรียมฝึกภาคสนาม 2 (2-0-4)*														I					M	
SO2147 การฝึกภาคสนาม 6 (0-36-0)*														I					M	

หมายเหตุ * หมายถึง รายวิชาบังคับเรียน

ภาคผนวก ญ

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ที่ ๔๕๒/๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครอง (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖)

ตามที่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีนโยบายให้หลักสูตรระดับปริญญาตรีได้เตรียมความพร้อมก่อนจะครบรอบการปรับปรุง ซึ่งรวมถึงหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓) เพื่อใช้ในปีการศึกษา ๒๕๖๖ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งผู้มีรายนามต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖) ดังนี้

๑. พระมหาอรุณ พลนารุโณ (ปัญญาธิ)	ประธานกรรมการ
๒. พระครูปลัดสุวัฒนพรหมจริยคุณ (ณัฐพงศ์ คำมาก)	กรรมการ
๓. พระครูศรีปริยัติวิธาน (แมน ทองวิจิตร)	กรรมการ
๔. พระครูพิสุทธิธรรมาภรณ์ (วิสุทธิ ทองสะคม)	กรรมการ
๕. พระมหาธนภัทร อภิชาโน (วชระเมธากุล), ดร.	กรรมการ
๖. พระมหาเอกกวิน ปิยวิโร (อะซิม)	กรรมการ
๗. ผศ.ดร.ปณณพงศ์ วงศ์นาศรี	กรรมการ
๘. ผศ.ดร.อาทิตย์ ผ่านพลู	กรรมการ
๙. ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์	กรรมการ
๑๐. ดร.วรเชษฐ์ ไทอิน	กรรมการ
๑๑. ดร.ณฐกร เจือจันทร์	กรรมการ
๑๒. ดร.กรรณา มธุลาภรังสรรค์	กรรมการ
๑๓. นายอดิศักดิ์ ทุมอนันต์	กรรมการ
๑๔. นายอิสระ จินฤทธิ์	กรรมการ
๑๕. นายณัฐพล จินดารมย์	กรรมการ
๑๖. นายไชยา เรืองดี	กรรมการ

/๑๗. นายธนะชัย...

๑๗. นายธนชัย สามล	กรรมการ
๑๘. นายวิรัช ภูมาศรี	กรรมการ
๑๙. นายยุทธวีระ ศรีกันหานนท์	กรรมการ
๒๐. นายสุรศักดิ์ พุทธา	กรรมการ
๒๑. นายสรวิศ พรหมลี	กรรมการ
๒๒. นายธนวัฒน์ ชาวโพธิ์	กรรมการ
๒๓. นายอาทิตย์ ชูชัย	กรรมการ
๒๔. นางวิระยา พิมพ์พันธ์	กรรมการ
๒๕. นางจินตนา กะตากุล	กรรมการ
๒๖. นางสาวจรี สายจันเจียม	กรรมการ
๒๗. นางสาวอัญชลี แสงเพชร	กรรมการ
๒๘. ดร.อภิชาติ เหมือไรสง	กรรมการและเลขานุการ
๒๙. ดร.กันต์ ศรีหาล้า	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐. นางสาวสุพัตรา สันติรุ่งโรจน์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ ดังนี้

๑. จัดทำแผนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เรียบร้อยแล้วนำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด
๒. ศึกษารายละเอียด ข้อมูล ที่เกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตรหรืองานวิจัยหลักสูตรที่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว
๓. ศึกษารายละเอียด ข้อมูล ที่เกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรที่ใช้มาก่อนที่จะมีการปรับปรุงและพัฒนา
๔. ดำเนินการจัดประชุมปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรและกฎระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๕. ดำเนินการแก้ไขรายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตร
๖. นำเสนอหลักฐานทุกอย่างตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนถึงการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเรียบร้อยแล้วต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามลำดับขั้นการกำกับติดตามและตรวจสอบ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(พระเทพวิชรเมธี, ผศ.ดร.)

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

คำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ที่ ๑๕๖๖ / ๒๕๖๕
เรื่อง แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖)

เพื่อให้การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖) ของภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งให้ผู้มีรายนามต่อไปนี้ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖) ดังนี้

๑. รศ.ดร.ประภาส ปันตบแต่ง	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๒. รศ.ดร.ปิยลักษณ์ โพธิ์วรรณ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๓. ผศ.ดร.เฉลิมเกียรติ ภาระเวช	ผู้ทรงคุณวุฒิ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(ลายเซ็น)

(พระเทพวิชรเมธี, ผศ.ดร.)

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ที่ อว ๗๙๐๘/๑๕๑๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี

ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐

www.mbu.ac.th

๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต

เจริญพร รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาส ปันตบแต่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำสั่งแต่งตั้ง จำนวน ๑ ฉบับ

๒. กำหนดการโครงการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการจัดโครงการพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖)

ในการนี้ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จึงเจริญพรมมาเพื่อขอเชิญเป็น วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ในระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ โรงแรมอُنักริมโขง ตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขออำนาจพร

(พระมหาอรุณ ปณฺฑารุโณ)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีคณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์

โทรศัพท์. ๐๘๙-๖๔๗-๑๙๒๘

โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๘๐

ที่ อว ๗๙๐๘/๑๕๑๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒๔๘ ถนนสาย-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิพำนักหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต

เจริญพร รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยลักษณ์ โพธิ์วรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำสั่งแต่งตั้ง จำนวน ๑ ฉบับ

๒. กำหนดการโครงการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการจัดโครงการพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖)

ในการนี้ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จึงเจริญพรมมาเพื่อขอเชิญเป็นวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิพำนักหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ในระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ โรงแรมอูนักริมโขง ตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขออำนวยพร

(พระมหากษัตริย์ ปณณารุโณ)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีคณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์

โทรศัพท์. ๐๘๙-๖๔๗-๑๙๒๘

โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๘๐

ที่ อว ๗๙๐๘/๑๕๑๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๕๕๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๕๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิพำนักหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต

เจริญพร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมเกียรติ ภาระเวช

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำสั่งแต่งตั้ง จำนวน ๑ ฉบับ

๒. กำหนดการโครงการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการจัดโครงการพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖)

ในการนี้ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จึงเจริญพรมมาเพื่อขอเชิญเป็น วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิพำนักหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต ในระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ โรงแรมอูนักริมโขง ตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขออำนวยพร

(พระมหารุณ ปญญารุณ)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีคณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์

โทรศัพท์. ๐๘๙-๖๔๗-๑๙๒๘

โทรสาร. ๐๒-๕๕๔-๖๐๘๐

ภาคผนวก ก
รายงานการวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567)

รายงานการวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2567

ครั้งที่ 1/2566

ในวันที่ 25 - 28 เดือนมกราคม พ.ศ. 2566

ณ โรงแรมอُنรักริมโขง อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. รศ.ดร.ประภาส ปิ่นตบแต่ง	ผู้ทรงคุณวุฒิ
2. รศ.ดร.ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
3. ผศ.ดร.เฉลิมเกียรติ ภาระเวช	ผู้ทรงคุณวุฒิ
4. พระมหาอรุณ ปณฺหาโร (ปัญญาโร)	ประธานกรรมการ
5. พระครูปลัดสุวัฒนพรหมจริยคุณ (ณัฐพงศ์ คำมาก)	กรรมการ
6. พระครูศรีปริยัติวิธาน (แมน ทองวิจิตร)	กรรมการ
7. พระครูพิสุทธิธรรมาภรณ์ (วิสุทธิ ทองสะสม)	กรรมการ
8. พระมหาชนภัทร อภิชาโน (วชระเมธากุล), ดร.	กรรมการ
9. พระมหาเอกกวิน ปิยวิโร (อะซิม)	กรรมการ
10. ผศ.ดร.ปิ่นณพงค์ วงศ์ณาศรี	กรรมการ
11. ผศ.ดร.อาทิตย์ ผ่านพูล	กรรมการ
12. ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์	กรรมการ
13. ดร.วรเชษฐ์ โทอิน	กรรมการ
14. ดร.ณฐอร เจือจันทร์	กรรมการ
15. ดร.กรรณา มธฺลาภรังสรรค์	กรรมการ
16. นายอดิศักดิ์ ทุมอนันต์	กรรมการ
17. นายอิศเรศ จินฤทธิ์	กรรมการ
18. นายณัฐพล จินดาร์มย์	กรรมการ
19. นายไชยา เรืองดี	กรรมการ
20. นายชนะชัย สามล	กรรมการ
21. นายวิรัช ภูมาศรี	กรรมการ
22. นายยุทธวีระ ศรีกัณหานนท์	กรรมการ
23. นายสุรศักดิ์ พุทธา	กรรมการ
24. นายสรวิศ พรหมลี	กรรมการ
25. นายธนวัฒน์ ชาวโพธิ์	กรรมการ

26. นายอาทิตย์ ชูชัย	กรรมการ
27. นางวิระยา พิมพ์พันธ์	กรรมการ
28. นางจินตนา กะตากุล	กรรมการ
29. นางสาวจรี สายจันเจียม	กรรมการ
30. นางสาวอัญชลี แสงเพชร	กรรมการ
31. ดร.อภิชาติ เหมือยไธสง	กรรมการและเลขานุการ
32. ดร.กนต์ ศรีหล้า	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
33. นางสาวสุพัตรา สันติรุ่งโรจน์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

เริ่มประชุมเวลา 08.30 น.

พระมหาอรุณ ปณฺณารุโณ (ปัญญารุโณ) ประธานกรรมการ กล่าวเปิดการประชุมและแจ้งที่ประชุมทราบ และมอบหมายกรรมการและเลขานุการ ดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุมต่อไป

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องประธานแจ้งเพื่อทราบ

การวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567 ได้รับเกียรติจาก รศ.ดร.ประภาส ปิ่นตบแต่ง รศ.ดร.ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ และผศ.ดร.เฉลิมเกียรติ ภาระเวช เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม

- ไม่มี

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่องเพื่อพิจารณา

- ไม่มี

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563) เป็นหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ เพื่อเปิดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2567 โดยมีการปรับปรุงรายวิชาให้มีความหลากหลายและทันต่อสถานการณ์ต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น มุ่งผลิตบัณฑิต ให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยอาจมีการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เน้นความรู้และทักษะ

ด้านวิชาการ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างสร้างสรรค์ โดยการผลิตบัณฑิตต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการที่เป็นสากล อยู่บนฐานความเชื่อว่าการกำลังคนที่มีคุณภาพ ต้องเป็นบุคคลที่มีจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองดีที่สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคม และมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองบนฐานภูมิปัญญาไทย ภายใต้กรอบศีลธรรมจรรยาอันดีงาม เพื่อนำพาประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและทัดเทียมมาตรฐานสากล

พระมหากษัตริย์ ปณณารุโณ (ปัญญารุโณ) ประธานกรรมการ สรุปลสาระสำคัญของหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มีปรัชญา ดังนี้ หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติสอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยว่าด้วย “ความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา” (Academic Excellence based on Buddhism) อีกทั้งเสริมสร้างทักษะความรู้ ความสามารถทางรัฐศาสตร์แบบบูรณาการให้สอดคล้องกับศาสตร์พระราชาและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มาตรฐานการอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวิจัยพื้นฐาน การบริการวิชาการ การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและการบริหารจัดการ รวมทั้งสนับสนุนให้ฝึกภาคสนามในหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น ๆ หรือการทำวิทยานิพนธ์ ในระดับปริญญาตรี รู้จักวิธีแสวงหาความรู้ตามระเบียบวิธีทางวิชาการ และสามารถวิเคราะห์ สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เพื่อให้บัณฑิตทางด้านรัฐศาสตร์ที่มีความรู้ ความสามารถทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนาและตามหลักวิชาการสากล ทั้งในมิติการเมืองในประเทศและการเมืองระหว่าง ประเทศ และมีคุณลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาและปรัชญาของหลักสูตร เป็นกำลังที่สำคัญของภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามแนวพระพุทธศาสนา

2. หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิต ดังนี้

2.1 มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีทางรัฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผ่านการสร้างสิ่งใหม่ หรือองค์ความรู้ใหม่ หรือความรู้ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล และมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2.2 มีความรู้ทางรัฐศาสตร์และมีทักษะชีวิตตามแนวพระพุทธศาสนาผ่านกระบวนการศึกษา การค้นคว้าหรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตรเพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพ หรือวิชาการ พัฒนาตนและพัฒนาสังคมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

2.3 มีพฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนรวมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับ

บริบทของสังคมไทย และการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนด้วยองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์

2.4 มีลักษณะบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ผ่านบริบทขององค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์ รวมถึงบริบทของเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยทางพระพุทธศาสนา

3. รายวิชา จำนวน 48 รายวิชา ดังนี้

รายวิชาบังคับเรียน 60 หน่วยกิต

3.1 SO2101 ปรัชญาการเมือง (Political Philosophy 3 (3-0-6)

3.2 SO2102 ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ (Introduction to Political Science) 3 (3-0-6)

3.3 SO2103 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารรัฐกิจ (Introduction to Public Administration) 3 (3-0-6)

3.4 SO2104 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (Introduction to International Relations) 3 (3-0-6)

3.5 SO2105 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย (Introduction to Law) 3 (3-0-6)

3.6 SO2106 การปกครองคณะสงฆ์ไทย (Thai Sangha Administration) 3 (3-0-6)

3.7 SO2107 พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง (Political Parties, Interest Groups and Elections) 3 (3-0-6)

3.8 SO2108 รัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ (Politics in Buddhist Approach) 3 (3-0-6)

3.9 SO2109 หลักรัฐธรรมนูญและสถาบันทางการเมือง (Constitution Principle and Political Institutions) 3 (3-0-6)

3.10 SO2110 การเมืองการปกครองไทยร่วมสมัย (Contemporary Thai Politics) 3 (3-0-6)

3.11 SO2111 การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ (Comparative Government and Politics) 3 (3-0-6)

3.12 SO2112 การสื่อสารทางการเมืองและวาทกรรมทางการเมือง (Political Communication and Political Discourses) 3 (3-0-6)

3.13 SO2113 การเมืองและการปกครองท้องถิ่น (Politics and Local Administration) 3 (3-0-6)

3.14 SO2114 กฎหมายปกครอง (Administrative Laws) 3 (3-0-6)

3.15 SO2115 กฎหมายลักษณะพยาน (Law of Evidence) 3 (3-0-6)

3.16 SO2116 กฎหมายอาญา (Criminal Law) 3 (3-0-6)

3.17 SO2117 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Criminal Law trial) 3 (3-0-6)

3.18 SO2118 ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์ (English for Political Science) 3 (3-0-6)

3.19 SO2119 เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเขียนและการสืบค้นทางรัฐศาสตร์ (Technology and Digital for Writing and Searching on Political Science) 3 (3-0-6)

3.20 SO2120 ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Social Science Research Methodology) 3 (3-0-6)

รายวิชาเลือกเรียนไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต

3.21 SO2121 สัมมนาศาสนากับการเมือง (Seminar on Religion and Politics) 3 (3-0-6)

3.22 SO2122 การเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Movement) 3 (3-0-6)

3.23 SO2123 พลเมืองดิจิทัล (Digital Citizen) 3 (3-0-6)

3.24 SO2124 การเมือง เศรษฐกิจและสังคมไทย (Politic, Economy, Society of Thailand) 3 (3-0-6)

3.25 SO2125 การจัดการความขัดแย้ง (Conflict Management) 3 (3-0-6)

3.27 SO2126 พหุวัฒนธรรมในสังคมไทย (Multicultural in Thai Society) 3 (3-0-6)

3.28 SO2127 การสืบสวนและสอบสวน (Investigation) 3 (3-0-6)

3.29 SO2128 การเมืองกับกฎหมายมหาชน (Politics and Public Law) 3 (3-0-6)

3.30 SO2129 กฎหมายระหว่างประเทศ (International Laws) 3 (3-0-6)

3.31 SO2130 นโยบายสาธารณะและการวางแผน (Public Policy and Planning) 3 (3-0-6)

3.32 SO2131 การจัดการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management and Development) 3 (3-0-6)

3.33 SO2132 ระบบบริหารราชการไทย (Thai Public Administration Systems) 3 (3-0-6)

3.34 SO2133 พลเมืองกับจิตสาธารณะ (Citizenship and Public Consciousness) 3 (3-0-6)

3.35 SO2134 ศาสนพิธีการศึกษา (Ordinance Study) 3 (2-2-5)

3.36 SO2135 ศาสตร์พระราชากับการพัฒนาอย่างยั่งยืน (The King's Philosophy for Sustainable Development) 3 (3-0-6) เป็นรายวิชาที่เป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3.37 SO2136 ประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในภาคกลาง (Social History and Cultural of Local Community in Central Thailand) 3 (3-0-6) เป็นรายวิชาที่เป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

3.38 SO2137 สันติวิธีและสมานฉันท์ (Peaceful and Reconciliation methods) 3 (3-0-6) เป็นรายวิชาที่เป็นอัตลักษณ์ของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย

3.39 SO2138 มูนมั่งเมืองขอนแก่น (Moon Mung in Khon Kaen) 3 (3-0-6) เป็นรายวิชาที่เป็นอัตลักษณ์ของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย

3.40 SO2139 ประวัติศาสตร์ล้านนา (History of Lan Na) 3 (3-0-6) เป็นรายวิชาที่เป็นอัตลักษณ์ของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

3.41 SO2140 ประวัติศาสตร์สังคมและการเมืองในศรีวิชัย (History of the Social and Political in Srivijaya) 3 (3-0-6) เป็นรายวิชาที่เป็นอัตลักษณ์ของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช

3.42 SO2141 สาเกตนครศึกษา (Social and political history of Saket Nakhon) 3 (3-0-6) เป็นรายวิชาที่เป็นอัตลักษณ์ของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

3.43 SO2142 ไทเลยศึกษา 3 (3-0-6) เป็นรายวิชาที่เป็นอัตลักษณ์ของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

3.44 SO2143 โคราชศึกษา (Korat Study) 3 (3-0-6) เป็นรายวิชาที่เป็นอัตลักษณ์ของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์นครราชสีมา

3.45 SO2144 ประวัติศาสตร์สังคมและการเมืองในประเพณีภาคอีสาน (History of Social and Politics in Northeastern Traditions) 3 (3-0-6) เป็นรายวิชาที่เป็นอัตลักษณ์ของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

3.46 SO2145 ประวัติศาสตร์ สังคมและการเมืองการปกครองกาฬสินธุ์ (History, Society and Politics of Governance in Kalasin) 3 (3-0-6) เป็นรายวิชาที่เป็นอัตลักษณ์ของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์

รายวิชาฝึกภาคสนาม 8 หน่วยกิต

3.47 SO2146 เตรียมฝึกภาคสนาม (Preparation of Field Specification) 2 (2-0-4)

3.48 SO2147 การฝึกภาคสนาม (Field Specification) 6 (0-36-0)

4. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับหลักสูตร หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา และกลุ่มวิชาเอกรัฐศาสตร์

เมื่อจบการศึกษาในหลักสูตรนี้ ผู้เรียนจะสามารถ “ทำ” “คิด” และหรือ “มีคุณลักษณะ” ดังนี้

PLO 1 รอบรู้ในศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง
ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบ

Sub PLO 1.1 อธิบายแนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่ และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งที่จะนำมาพัฒนาดตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้

Sub PLO 1.2 ประยุกต์ใช้ศาสตร์แนวคิด ทฤษฎีสมัยใหม่ในการพัฒนาดตนเองให้เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม มีจิตอาสาและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม

Sub PLO 1.3 วิเคราะห์หลักการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ให้สามารถแก้ไขปัญหาชีวิตครอบครัว และสังคมได้อย่างมีเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์อย่างมีความรับผิดชอบ

PLO 2 รอบรู้ในศาสตร์ภาษา และเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ

Sub PLO 2.1 อธิบายการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นในชีวิตประจำวันได้

Sub PLO 2.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะสมกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น แสดงออกถึงการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

Sub PLO 2.3 เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับจุดประสงค์ของการใช้งานโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

PLO 3 รอบรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนานำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมตามแนวทางพุทธธรรมนำปัญญา เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ

Sub PLO 3.1 อธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

Sub PLO 3.2 นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปฏิบัติเพื่อพัฒนา และแก้ปัญหาตนเองและสังคมได้

Sub PLO 3.3 ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงพุทธ

PLO 4 อธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ผ่านการสร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่ ประยุกต์ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารทั้งการพูด อ่าน เขียน และวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้

Sub PLO 4.1 อธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางรัฐศาสตร์ผ่านการสร้างสิ่งใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่

Sub PLO 4.2 ประยุกต์ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารทั้งการพูด อ่าน เขียน

Sub PLO 4.3 วิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้

PLO 5 อธิบายแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ผ่านการพูดและเขียนงานวิชาการเบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ได้ นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไปแก้ปัญหาในการทำงานได้ ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสืบค้น ในการทำงานภายใต้บริบทการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล

Sub PLO 5.1 อธิบายแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ผ่านการพูดและเขียนงานวิชาการเบื้องต้นทางรัฐศาสตร์ได้

Sub PLO 5.2 นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไปแก้ปัญหาในการทำงานได้

Sub PLO 5.3 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสืบค้น ในการทำงานภายใต้บริบทการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล

PLO 6 แสดงออกซึ่งลักษณะของความเป็นนักปกครองระดับต้นหรือผู้ปฏิบัติงานที่มีหลักธรรมาภิบาล มีพฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณเพื่อประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิต มีทักษะทางด้านรัฐศาสตร์เชิงพุทธ มีความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนา สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้

Sub PLO 6.1 ประพฤติตนเป็นนักปกครองที่มีธรรมาภิบาล

Sub PLO 6.2 ปฏิบัติตนเป็นนักปกครองที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ

Sub PLO 6.3 ปฏิบัติตนตามหลักรัฐศาสตร์เชิงพุทธได้อย่างถูกต้อง

Sub PLO 6.4 แสดงออกถึงความเป็นผู้มีมีความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวพระพุทธศาสนา สามารถครองตน ครองคน และครองงานได้

ผู้ทรงคุณวุฒิได้ดำเนินการวิพากษ์หลักสูตรฯ โดยเสนอแนะดังนี้

1) โครงสร้างของหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ และ 2) รายวิชาและคำอธิบายรายวิชาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มีรายละเอียด ดังนี้

1. โครงสร้างหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ จำนวน 48 รายวิชา ซึ่งขอให้เป็นที่ประชุม มีความเหมาะสมตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565

2. ควรจัดทำหลักสูตรให้ครบถ้วนตามกฎหมายกระทรวง มาตรฐานหลักสูตรการศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ข้อ 15 หลักสูตรการศึกษาแต่ละระดับปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ต้องประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้ (1) ชื่อปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และสาขาวิชา (2) ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้ (3) โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต (4) การจัดกระบวนการเรียนรู้ (5) ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งรวมถึงคณาจารย์และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (6) คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา (7) การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา (8) การประกันคุณภาพหลักสูตร (9) ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร (10) รายการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ

- ไม่มี

เลิกประชุม เวลา 16.30 น.

ดร.อภิชาติ เหมียวยโสสง

ผู้บันทึกการประชุม

ภาคผนวก ง

ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

- ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559
- ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562
- ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2564

**ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี
พ.ศ. ๒๕๕๙**

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษา
ระดับปริญญาตรี ให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานทางวิชาการ และการจัดการศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๔๐ และในคราวประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ ๙/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙
ได้มีมติที่ ๑๐๘/๒๕๕๙ จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษาระดับ
ปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี
พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งหรือสอดคล้องกับ
ระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายถึง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“อธิการบดี” หมายถึง อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“สภามหาวิทยาลัย” หมายถึง สภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“วิทยาเขต” หมายถึง เขตการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่จัดตั้งขึ้นนอกเขตที่ตั้ง
มหาวิทยาลัยตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐

“คณะ” หมายถึง คณะที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย และให้หมายความ
รวมถึงวิทยาลัยในวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยที่มีได้สังกัดวิทยาเขตของมหาวิทยาลัย

“คณบดี” หมายถึง คณบดีของคณะที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย และ
ให้หมายความรวมถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยในวิทยาเขตและวิทยาลัยที่มีได้สังกัดวิทยาเขตของมหาวิทยาลัย

“ภาควิชา” หมายถึง ภาควิชาในคณะที่นักศึกษาสังกัด

“หัวหน้าภาควิชา” หมายถึง หัวหน้าภาควิชาในคณะที่นักศึกษาสังกัด และให้หมายความ
รวมถึงหัวหน้าฝ่ายจัดการศึกษาในวิทยาเขตและวิทยาลัยที่มีได้สังกัดวิทยาเขต

“นักศึกษา” หมายถึง ผู้เข้ารับการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย

“หน่วยกิต” หมายถึง หน่วยที่ใช้แสดงปริมาณการศึกษาในแต่ละรายวิชา

“นายทะเบียน” หมายถึง ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยซึ่งได้รับมอบหมาย
จากมหาวิทยาลัยให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นนายทะเบียนของมหาวิทยาลัย

“เจ้าหน้าที่ทะเบียน” หมายถึง ผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัย
ให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ทะเบียนของวิทยาลัยในวิทยาเขตและวิทยาลัยที่มีได้สังกัดวิทยาเขต

/“อาจารย์ที่ปรึกษา” ...

-๒-

“อาจารย์ที่ปรึกษา” หมายถึง อาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยและได้รับแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษา

ข้อ ๖ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือในกรณีต้องตีความ วินิจฉัยปัญหาอันเกิดจากการใช้ระเบียบนี้ ให้อธิการบดีเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด เว้นแต่อธิการบดีเห็นว่าปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ควรนำเข้าสู่ การพิจารณาของสภาวิชาการ ให้อธิการบดีเสนอสภาวิชาการเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด และคำวินิจฉัยชี้ขาดของ อธิการบดีหรือสภาวิชาการแล้วแต่กรณีถือเป็นที่สุด

หมวด ๑

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

ข้อ ๗ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้าศึกษา ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๗.๑ สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และไม่เป็นผู้มีคุณสมบัติ ต้องห้ามข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

(๑) ไม่เป็นผู้ที่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง หรือโรคร้ายแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา

(๒) ไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติเสียหายอย่างร้ายแรงทางศีลธรรม เว้นแต่นักศึกษา ตามโครงการศึกษาลักษณะพิเศษ

(๓) ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือติดยาเสพติดให้โทษ

๗.๒ เป็นผู้ที่สภาวิชาการพิจารณาแล้วเห็นสมควรให้รับเข้าศึกษา

ข้อ ๘ การรับเข้าศึกษา

มหาวิทยาลัยจะรับผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๗ เข้าศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่มหาวิทยาลัย กำหนด ซึ่งจะประกาศให้ทราบในแต่ละปีการศึกษา

หมวด ๒

ระบบการศึกษา

ข้อ ๙ ระบบการศึกษา

การศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยใช้ระบบหน่วยกิตแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ การศึกษาภาคปกติและการศึกษาภาคพิเศษ

๙.๑ การศึกษาภาคปกติใช้ระบบทวิภาค แบ่งเวลาการศึกษาในหนึ่งปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ได้แก่ ภาคการศึกษาที่ ๑ และภาคการศึกษาที่ ๒ แต่ละภาคการศึกษาคงมี ระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

ทั้งนี้ ในการศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยอาจจัดให้มีการศึกษาภาคฤดูร้อนต่อจากภาค การศึกษาที่ ๒ ก็ได้ และการศึกษาภาคฤดูร้อนจะต้องมีกำหนดระยะเวลาการศึกษาและหน่วยกิต โดยมีสัดส่วน เทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนและการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในโครงการพิเศษ ให้เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

/๙.๒ การศึกษา...

๔.๒ การศึกษาภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยอาจจัดให้มีการศึกษาภาคพิเศษนอกเวลาราชการ หรือเวลาทำการของมหาวิทยาลัยด้วยก็ได้ และการจัดการศึกษาภาคพิเศษจะต้องให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน เช่นเดียวกันกับการศึกษาภาคปกติ และมีกำหนดระยะเวลาการศึกษาและหน่วยกิต โดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกัน ได้กับการศึกษาภาคปกติ

การจัดการศึกษาภาคพิเศษเป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนด โดยทำเป็นระเบียบของ มหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๐ การคิดหน่วยกิต การกำหนดหน่วยกิตแต่ละรายวิชามีหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑๐.๑ รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรือการเรียนการสอนไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๐.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาค การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๐.๓ การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมง ต่อภาค การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๐.๔ การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำ โครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

ข้อ ๑๑ จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาการศึกษา

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๑๒ ปีการศึกษา สำหรับการ ลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๕๐ หน่วยกิต ใช้เวลาการศึกษาไม่เกิน ๑๐ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๑๕ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

ทั้งนี้ การนับระยะเวลาการศึกษา ให้นับจากวันที่เปิดภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในหลักสูตร ของมหาวิทยาลัย และในกรณีที่มิได้เหตุผลและความจำเป็นและสภาวิชาการเห็นสมควร นักศึกษาทุกหลักสูตร สามารถขออนุมัติขยายระยะเวลาการศึกษาต่อสภาวิชาการได้อีกไม่เกิน ๑ ปีการศึกษา ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติใน การขอขยายเวลาการศึกษา ให้เป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนดโดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๒ โครงสร้างหลักสูตร โครงสร้างเนื้อและสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแต่ละสาขาวิชาและ จำนวนหน่วยกิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ทั้งนี้ เพื่อความเป็นสถาบัน เฉพาะทางพระพุทธศาสนา หลักสูตรทุกสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย ให้มีวิชาเฉพาะทางพระพุทธศาสนาไม่น้อย กว่า ๓๐ หน่วยกิต

ข้อ ๑๓ เวลาเรียน ในแต่ละรายวิชานักศึกษาต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลา เรียนทั้งหมดในหนึ่งภาคการศึกษา หรือได้ปฏิบัติงานในรายวิชานั้นจนเป็นที่เพียงพอตามที่อาจารย์ประจำ รายวิชากำหนดจึงจะมีสิทธิเข้าสอบในรายวิชานั้น ยกเว้นในกรณีที่คณบดีได้สอบสวนแล้วเห็นว่ากรณีเวลาเรียน ไม่ครบตามกำหนดนี้ เนื่องจากเหตุอันมิใช่ความผิดของนักศึกษา

ข้อ ๑๔ การเทียบชั้นปีของนักศึกษา ให้เทียบชั้นปีของนักศึกษาจากจำนวนหน่วยกิตที่สอบได้ ตามอัตราส่วนของหน่วยกิตรวมของหลักสูตรที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน

ข้อ ๑๕ การเปิดการเรียนการสอนและการระงับการเรียนการสอนรายวิชา ให้อยู่ในดุลพินิจของ หัวหน้าภาควิชา โดยความเห็นชอบของคณบดี

-๔-

หมวด ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาและการลงทะเบียนเรียน

ข้อ ๑๖ การขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ผู้สมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย จะมีสถานภาพเป็นนักศึกษาต่อเมื่อได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา และในการขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาผู้สมัครเข้าศึกษาต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๗ การลงทะเบียนเรียน

๑๗.๑ นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชา ตามวัน เวลา และสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ยกเว้นกรณีที่มีเหตุจำเป็นสุดวิสัย อาจได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนเรียนได้เป็นกรณีพิเศษจากคณบดี ทั้งนี้ จะต้องลงทะเบียนเรียนให้เรียบร้อยภายใน ๒ สัปดาห์ของภาคการศึกษานั้น ๆ

๑๗.๒ การลงทะเบียนเรียนจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้ชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว การลงทะเบียนล่าช้า การชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ภายหลังวันที่มหาวิทยาลัยกำหนดต้องเสียค่าปรับตามประกาศของมหาวิทยาลัย

๑๗.๓ การลงทะเบียนเรียนจะต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ถ้ารายวิชาใดบังคับว่าต้องเรียนรายวิชาอื่นก่อน ต้องสอบรายวิชาที่ต้องศึกษาก่อนให้ได้ หรือได้รับอนุมัติจากหัวหน้าภาควิชา เป็นกรณีพิเศษ จึงจะมีสิทธิลงทะเบียนเรียนวิชานั้น

๑๗.๔ ในกรณีที่นักศึกษาไม่ได้ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาใด จะต้องยื่นคำร้องลาพักการศึกษาเพื่อรักษาสถานภาพนักศึกษา พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมภายใน ๓๐ วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษา มิฉะนั้นอาจถูกตัดชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

ข้อ ๑๘ จำนวนหน่วยกิตต่อภาคการศึกษา

๑๘.๑ นักศึกษาภาคปกติ ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต และไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา ยกเว้นการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาสุดท้าย ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี

๑๘.๒ ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็น เพื่อคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามปรัชญาและปณิธานของมหาวิทยาลัย สภาวิชาการจะกำหนดให้การลงทะเบียนเรียนของนักศึกษามีจำนวนหน่วยกิตที่แตกต่างไปจากเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ ๑๘.๑ ก็ได้ แต่ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา และนักศึกษาต้องเรียนให้ครบและสอบได้ตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ข้อ ๑๙ การลงทะเบียนเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต

๑๙.๑ นักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนรายวิชาไม่นับหน่วยกิต (Audit) ได้ โดยต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา และชำระค่าหน่วยกิตหรือค่าธรรมเนียมปกติ

๑๙.๒ การลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิต ไม่บังคับให้นักศึกษาสอบและไม่มีการเรียน การบันทึกผลการเรียนจะบันทึกว่า “AUD” เฉพาะผู้ที่มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดของรายวิชานั้น

๑๙.๓ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้บุคคลภายนอกลงทะเบียนเรียนวิชาโดยไม่นับหน่วยกิตได้ แต่ผู้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาวิชาการกำหนด และจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและระเบียบของมหาวิทยาลัย

/ข้อ ๒๐ การลงทะเบียน...

-๕-

ข้อ ๒๐ การลงทะเบียนเรียนซ้ำ

๒๐.๑ ในรายวิชาที่มีการประเมินผลว่าสอบได้ นักศึกษาไม่มีสิทธิลงทะเบียนเรียนซ้ำในรายวิชานั้นอีก ยกเว้นกรณีที่นักศึกษาสอบได้จำนวนหน่วยกิตครบทุกวิชาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้ว ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง ๒.๐๐ และต้องเป็นรายวิชาที่สอบได้ค่าระดับคะแนนต่ำกว่า ๒.๐๐ เท่านั้น

๒๐.๒ นักศึกษาที่มีผลการเรียนหรือผลการสอบในรายวิชาบังคับได้ระดับคะแนนต่ำกว่า C จะต้องลงทะเบียนเรียนในรายวิชานั้นซ้ำอีกจนกว่าจะสอบได้ระดับคะแนน C ขึ้นไป ส่วนรายวิชาอื่นที่ไม่ใช่รายวิชาบังคับซึ่งนักศึกษาสอบได้ระดับคะแนน F สามารถลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือจะเลือกลงทะเบียนเรียนรายวิชาอื่นแทนก็ได้

๒๐.๓ การลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือเรียนแทนรายวิชาตามข้อ ๒๐.๑ และ ๒๐.๒ จะต้องได้รับอนุมัติจากคณบดีโดยความเห็นชอบของอาจารย์ประจำรายวิชา และต้องนำค่าระดับคะแนนทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนไปรวมในการคำนวณค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

หมวด ๔

การขอลด ขอเพิ่มและขอเพิกถอนรายวิชา

ข้อ ๒๑ การขอลด ขอเพิ่ม หรือขอเพิกถอนรายวิชาต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี โดยความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และนำความเห็นของอาจารย์ประจำรายวิชามาประกอบการพิจารณา แล้วแจ้งให้นายทะเบียนทราบหรือเจ้าหน้าที่ทะเบียนทราบแล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๒ การขอลด หรือขอเพิ่มรายวิชาที่จะเรียนให้กระทำได้ภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษา และรายวิชาที่ขอลดนั้นจะไม่บันทึกในใบรายงานผลการศึกษา

ข้อ ๒๓ การขอลดรายวิชา การขอเพิ่มรายวิชา จะต้องไม่ขัดกับจำนวนหน่วยกิตตามข้อ ๑๘

ข้อ ๒๔ การขอเพิกถอนรายวิชา

๒๔.๑ การขอเพิกถอนรายวิชาจะกระทำได้ภายในสัปดาห์ที่ ๙ ของภาคการศึกษา รายวิชาที่ขอเพิกถอนนั้นจะบันทึกสัญลักษณ์ W ในใบรายงานผลการศึกษา

๒๔.๒ การขอเพิกถอนรายวิชาหลังระยะเวลาที่กำหนดจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะขอเพิกถอนทุกรายวิชาในภาคการศึกษานั้น โดยยื่นคำร้องขอเพิกถอนก่อนวันสอบปลายภาคการศึกษาวันแรก เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์ ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุมัติเป็นกรณีพิเศษจากคณบดี

หมวด ๕

การวัดและการประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๒๕ นักศึกษาต้องได้รับการประเมินผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ของรายวิชา และเข้าสอบทุกครั้งที่มีการสอบทุกประเภท

๒๕.๑ การสอบย่อยหรือการประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการเรียนรู้การสอน เป็นการทดสอบและหรือการประเมินผลการเรียนรู้ในระหว่างการศึกษาของแต่ละรายวิชา การกำหนดเวลา จำนวนครั้ง วิธีการสอบ และกิจกรรมการเรียนรู้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ประจำรายวิชา

๒๕.๒ การสอบกลางภาค เป็นการทดสอบในระหว่างการศึกษาของแต่ละรายวิชา โดยมี การแจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า การกำหนดเวลาและวิธีการสอบให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ประจำรายวิชา

/๒๕.๓ การสอบ...

๒๕.๓ การสอบปลายภาค เป็นการทดสอบครั้งสุดท้ายของแต่ละรายวิชาที่ได้ทำการเรียนการสอนครบตามเนื้อหาและระยะเวลาตามปริมาณหน่วยกิตในภาคการศึกษานั้น การกำหนดเวลาและวิธีการสอบให้เป็นไปตามตารางสอบตามประกาศของมหาวิทยาลัย ยกเว้นในกรณีที่อาจารย์ประจำรายวิชาจะกำหนดให้มีการสอบปลายภาคนอกตารางสอบของมหาวิทยาลัยก็ได้ โดยการอนุมัติของคณบดีและได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าภาควิชา และแจ้งให้นายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ทะเบียนของมหาวิทยาลัยทราบแล้วแต่กรณี

๒๕.๔ นักศึกษาที่ขาดสอบในรายวิชาใดให้ถือว่าได้ค่าระดับคะแนนศูนย์ (๐) เว้นแต่ในการสอบครั้งนั้น ผู้ขาดสอบได้แจ้งเหตุที่ขาดสอบพร้อมแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ทะเบียนของมหาวิทยาลัยแล้วแต่กรณี ภายใน ๕ วันทำการ นับจากวันที่ขาดสอบ และให้นายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ทะเบียนของมหาวิทยาลัย แจ้งคณบดีเพื่อพิจารณาให้การสอบครั้งนั้นไม่สมบูรณ์

ข้อ ๒๖ การให้คะแนนการสอบ หรือคะแนนการประเมินผลการเรียนรู้ประจำรายวิชา ให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ประจำรายวิชา โดยในการประเมินผลการเรียนรู้จะต้องเป็นไปตามมาตรฐานการวัดและการประเมินผลภายใต้การควบคุมของคณบดี

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยจะต้องกำหนดให้มีมาตรฐานการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ของนักศึกษาถือเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินคุณภาพการสอนของอาจารย์ประจำรายวิชา อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ข้อ ๒๗ ระบบการประเมินผล

๒๗.๑ การประเมินผลการศึกษาของแต่ละรายวิชาให้กระทำเป็นระดับขั้น ซึ่งมีความหมายและค่าระดับคะแนนโดยใช้สัญลักษณ์ดังนี้

ระดับคะแนน (เกรด)	ความหมาย	ค่าระดับคะแนน
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	๔.๐๐
B ⁺	ดีมาก (Very good)	๓.๕๐
B	ดี (Good)	๓.๐๐
C ⁺	ค่อนข้างดี (Above average)	๒.๕๐
C	พอใช้ (Average)	๒.๐๐
D ⁺	อ่อน (Below average)	๑.๕๐
D	อ่อนมาก (Poor)	๑.๐๐
F	ตก (Fail)	๐

๒๗.๒ ในกรณีที่ไม่สามารถประเมินผลเป็นระดับคะแนนหรือค่าระดับคะแนนดังกล่าวข้างต้น ให้ใช้สัญลักษณ์ ต่อไปนี้

- (๑) AUD (Audit) หมายถึง การลงทะเบียนเรียนรายวิชาไม่นับหน่วยกิต
- (๒) I (Incomplete) หมายถึง การวัดผลยังไม่สมบูรณ์
- (๓) S (Satisfactory) หมายถึง การเรียนเป็นที่น่าพอใจ นักศึกษาสอบผ่านวิชานั้น
- (๔) U (Unsatisfactory) หมายถึง การเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจ นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำเพื่อเปลี่ยน U ให้เป็น S
- (๕) W (Withdrawal) หมายถึง การขอเพิกถอนรายวิชาโดยได้รับอนุมัติ

-๗-

๒๗.๓ การให้ระดับคะแนน $A, B^+, B, C^+, C, D^+, D$ และ F จะกระทำในกรณีที่ป็นรายวิชาที่นักศึกษาเข้าสอบและหรือมีผลงานที่ประเมินค่าได้ตามระดับคะแนน

๒๗.๔ นักศึกษาที่มีผลการศึกษาในระดับคะแนน D ขึ้นไปถือว่าสอบได้ในรายวิชานั้น ยกเว้นรายวิชาตามข้อ ๒๐.๒ ส่วนนักศึกษาที่มีผลการศึกษาในระดับคะแนน F จะต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำในรายวิชานั้น

๒๗.๕ การให้ F นอกจากข้อ ๒๗.๓ จะกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

- (๑) นักศึกษาเข้าสอบและสอบตก
- (๒) นักศึกษาขาดสอบโดยไม่ได้รับอนุมัติจากคณบดี
- (๓) นักศึกษาไม่มีสิทธิเข้าสอบเนื่องจากการตัดสินใจว่าไม่เรียนไม่ถึงร้อยละ ๘๐

ในรายวิชานั้น

(๔) นักศึกษาทำผิดระเบียบการสอบและได้รับการตัดสินใจให้สอบตกในรายวิชานั้น

๒๗.๖ การให้ AUD จะกระทำเฉพาะรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๗.๗ การให้ I ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

(๑) นักศึกษาที่มีเวลาเรียนครบร้อยละ ๘๐ แต่ไม่สามารถเข้าสอบได้เพราะป่วย โดยต้องยื่นใบลาพร้อมใบรับรองแพทย์ โดยต้องได้รับความเห็นชอบของอาจารย์ประจำรายวิชา และได้รับอนุมัติจากคณบดี

(๒) นักศึกษาขาดสอบโดยเหตุสุดวิสัยและได้รับอนุมัติจากคณบดี

(๓) นักศึกษาทำงานที่เป็นส่วนประกอบการศึกษาของรายวิชายังไม่สมบูรณ์และอาจารย์ประจำรายวิชาเห็นสมควรให้รอผลการศึกษา

ทั้งนี้ นักศึกษาที่ได้รับการประเมินผลด้วยสัญลักษณ์ I ต้องดำเนินการขอประเมินผลเพื่อแก้สัญลักษณ์ I ให้เสร็จภายในภาคการศึกษาถัดไป หากพ้นกำหนดดังกล่าว จะได้รับการเปลี่ยนสัญลักษณ์ I เป็น F โดยอัตโนมัติ

๒๗.๘. การให้ S หรือ U ในรายวิชาใดจะกระทำเฉพาะรายวิชาที่ไม่มีหน่วยกิต หรือมีหน่วยกิตแต่คณะวิชาเห็นว่าไม่สมควรประเมินผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ที่มีค่าระดับคะแนน

๒๗.๙ การให้ W ในรายวิชาใดจะกระทำเฉพาะรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนไว้แล้ว โดยจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์

(๑) นักศึกษาขอเพิกถอนรายวิชานั้น หรือลาพักการศึกษาหลังจากเวลาที่ที่กำหนดไว้และได้รับอนุมัติจากคณบดี

(๒) นักศึกษาถูกสั่งพักการศึกษาในภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๒๘ การคำนวณค่าระดับคะแนน

๒๘.๑ การนับจำนวนหน่วยกิตเพื่อใช้ในการคำนวณหาค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ให้คำนวณจากรายวิชาที่นับหน่วยกิตและมีการประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ $A, B^+, B, C^+, C, D^+, D$ และ F

๒๘.๒ สำหรับรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์ F ให้บันทึกผลการศึกษาในใบรายงานผลการศึกษา และนำจำนวนหน่วยกิตของรายวิชานั้นมาคำนวณในค่าระดับคะแนนเฉลี่ยด้วย

๒๘.๓ การนับจำนวนหน่วยกิตสะสมของนักศึกษาเพื่อให้ครบหลักสูตร ให้นำเฉพาะหน่วยกิตของรายวิชาที่สอบได้เท่านั้น

/๒๘.๔ ค่าระดับ...

๒๘.๔ ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยมี ๒ ประเภท

(๑) ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยรายภาคศึกษา (Semester Grade Point Average = SEM-GPA) ให้คำนวณจากผลการศึกษาของนักศึกษาในภาคการศึกษานั้น โดยเอาผลรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนของทุกรายวิชาหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของรายวิชาที่ศึกษาในภาคการศึกษานั้น

(๒) ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (Cumulative Grade Point Average = CUM-GPA) ให้คำนวณจากผลการศึกษาของนักศึกษาตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาสุดท้าย โดยเอาผลรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนของแต่ละรายวิชาที่ศึกษาทั้งหมดหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของรายวิชาที่ศึกษาทั้งหมด

ข้อ ๒๙ การเทียบความรู้ การเทียบประสบการณ์ การเทียบรายวิชาและการเทียบโอนหน่วยกิต ให้เป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนดโดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

หมวด ๖

สถานภาพและการพ้นสถานภาพนักศึกษา

ข้อ ๓๐ สถานภาพนักศึกษา

๓๐.๑ นักศึกษาที่ได้ปฏิบัติตามข้อ ๑๖ แห่งระเบียบนี้โดยถูกต้องสมบูรณ์แล้ว มีสถานภาพเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัย

๓๐.๒ นักศึกษาภาคปกติของมหาวิทยาลัยมี ๒ สถานภาพ

(๑) นักศึกษาสภาพปกติ ได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรก หรือนักศึกษาสอบได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

(๒) นักศึกษาวิทยาทัณฑ์ ได้แก่ นักศึกษาที่สอบได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ ๑.๕๐ ถึง ๑.๙๙

๓๐.๓ การจำแนกสถานภาพนักศึกษา

(๑) การจำแนกสถานภาพนักศึกษาจะกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษา ยกเว้น นักศึกษาที่เข้าศึกษาเป็นปีแรก การจำแนกสถานภาพนักศึกษาจะกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ ๒ ของปี การศึกษาแรกที่เข้าศึกษา

(๒) นักศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้ลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อนให้นำผลการศึกษาภาคฤดูร้อนไปรวมกับผลการศึกษาภาคปกติในภาคการศึกษาถัดไปที่นักศึกษาผู้นั้นลงทะเบียนเรียน เพื่อการจำแนกสถานภาพนักศึกษา

(๓) นายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ทะเบียน ต้องแจ้งสถานภาพนักศึกษาวินยาทัณฑ์ให้นักศึกษาที่มีสภาพเช่นนั้นและอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาผู้นั้นทราบโดยเร็วที่สุด

ข้อ ๓๑ เพื่อแสดงสถานภาพการเป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยจะจัดให้มีบัตรประจำตัวนักศึกษาเพื่อประกอบการใช้สิทธิต่าง ๆ ที่นักศึกษาพึงมีในมหาวิทยาลัย รูปแบบบัตรนักศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการออกบัตรนักศึกษา ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๓๒ การพ้นสภาพนักศึกษา นักศึกษาของมหาวิทยาลัยจะพ้นสถานภาพการเป็นนักศึกษาเมื่อ

๓๒.๑ มรณภาพ หรือ ตาย

๓๒.๒ ได้รับอนุมัติจากคณบดีให้ลาออก

๓๒.๓ ขาดคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งในข้อ ๗

/๓๒.๔ สำเร็จการศึกษา...

-๙-

๓๒.๔ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรและได้รับอนุมัติให้จบการศึกษา

๓๒.๕ มีระยะเวลาการศึกษาครบ ๑๖ ภาคการศึกษาสำหรับหลักสูตร ๔ ปี และ ๒๐ ภาคการศึกษาสำหรับหลักสูตร ๕ ปี แต่ยังมีจำนวนหน่วยกิตสอบได้ไม่ครบตามหลักสูตร หรือได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๐๐

๓๒.๖ ใช้เอกสารหลักฐานอันเป็นเท็จสมัครเข้าเป็นนักศึกษา

๓๒.๗ ถูกถอนสถานภาพนักศึกษาหรือถูกคัดชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษาในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๕๐ ยกเว้นนักศึกษาที่เข้าศึกษาเป็นปีแรก
- (๒) ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๗๕ ในสองภาคการศึกษาปกติติดต่อกัน
- (๓) เป็นนักศึกษาวิทยาลัยที่มียกเว้นค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ๑.๘๐ เป็นเวลาสองภาคการศึกษาที่มีการจำแนกสถานภาพต่อเนื่องกัน หรือเป็นนักศึกษาวิทยาลัยที่ครบ ๔ ภาคการศึกษาที่มีการจำแนกสถานภาพต่อเนื่องกัน แล้วยังไม่พ้นสถานภาพนักศึกษาวิทยาลัย

(๔) ไม่ลงทะเบียนเรียนให้เสร็จสิ้นภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันเปิดภาคการศึกษา และไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การลาพักการศึกษา

(๕) ลาพักการศึกษาเกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติติดต่อกัน เว้นแต่ได้รับอนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

(๖) มหาวิทยาลัยพิจารณาให้พ้นสถานภาพนักศึกษาเพราะกระทำผิดวินัย นักศึกษาอย่างร้ายแรง

(๗) ทำการทุจริตอย่างร้ายแรงในการสอบ ซึ่งจะต้องเป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๓๓ นักศึกษาที่ประสงค์จะลาออกจากการเป็นนักศึกษา ให้ยื่นคำร้องขอลาออกพร้อมด้วยใบปลดพันธระต่อคณบดี โดยความเห็นชอบของหัวหน้าภาควิชาและอาจารย์ที่ปรึกษา และให้คณบดีรายงานสภาวิชาการทราบ

หมวด ๗

การลาพักการศึกษาและการสั่งพักการศึกษา

ข้อ ๓๔ การลาพักการศึกษา

๓๔.๑ นักศึกษาจะต้องยื่นคำร้องขออนุมัติการลาพักการศึกษาต่อคณบดี โดยความเห็นชอบของหัวหน้าภาควิชาและอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้งนี้ ภายใน ๒ สัปดาห์หลังจากวันเปิดเรียนของภาคการศึกษานั้น และสามารถลาพักการศึกษาได้ครั้งละไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษา ในกรณีที่นักศึกษายังมีความจำเป็นที่จะลาพักการศึกษาต่อ ให้ยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาใหม่

๓๔.๒ นักศึกษาอาจยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาได้ในกรณี ต่อไปนี้

(๑) ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษา ยกเว้นจะได้รับอนุมัติเป็นกรณีพิเศษจากสภาวิชาการ

(๒) ถูกเกณฑ์หรือระดมพลเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

(๓) ได้รับทุนแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างประเทศ หรือทุนอื่นใดซึ่งมหาวิทยาลัยเห็นสมควรสนับสนุน

(๔) เจ็บป่วยจนต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานเกินร้อยละ ๒๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดในภาคการศึกษานั้นตามคำสั่งแพทย์ โดยมีใบรับรองแพทย์จากสถานพยาบาล

/(๕) มีเหตุจำเป็น...

(๕) มีเหตุจำเป็นสุดวิสัย หรือมีความจำเป็นส่วนตัวที่คณะกรรมการประจำคณะพิจารณาเห็นสมควร

ข้อ ๓๕ นักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาแล้วต้องปฏิบัติดังนี้

๓๕.๑ ในระหว่างการลาพักการศึกษา จะต้องชำระค่ารักษาสถานสภาพการเป็นนักศึกษาทุกภาคการศึกษา มิฉะนั้นจะถูกคัดชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

๓๕.๒ การนับระยะเวลาการศึกษา ให้นับระยะเวลาที่ขอลาพักการศึกษาทุกครั้งอยู่ในระยะเวลาการศึกษาตามข้อ ๑๑ ยกเว้นนักศึกษาที่ขอลาพักการศึกษาตามข้อ ๓๔.๒

๓๕.๓ นักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา เมื่อจะกลับเข้าศึกษาจะต้องยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาต่อคณบดีไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์ก่อนวันเปิดภาคการศึกษานั้น และให้คณบดีแจ้งให้นายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ทะเบียนของมหาวิทยาลัยทราบ

ข้อ ๓๖ การส่งพักการศึกษา

๓๖.๑ นักศึกษาอาจถูกส่งพักการศึกษาได้ในกรณีที่ประพฤติทุจริตในการสอบ หรือประพฤติผิดวินัยนักศึกษา

๓๖.๒ การส่งพักการศึกษาตามข้อ ๓๖.๑ จะส่งพักการศึกษาได้ไม่เกิน ๑ ภาคการศึกษา

๓๖.๓ คำสั่งให้นักศึกษาพักการศึกษา ให้เริ่มเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่กระทำผิดนั้น โดยให้มีระยะเวลาการลงโทษต่อเนื่องกัน ทั้งนี้ ให้มีระยะเวลาที่ถูกส่งพักการศึกษาเข้าเป็นระยะเวลาการศึกษา และให้จำแนกสถานภาพนักศึกษาทุกภาคการศึกษาที่ถูกส่งพักด้วย

ทั้งนี้ นักศึกษาที่ถูกส่งพักการศึกษา จะต้องปฏิบัติตามข้อ ๓๖ เช่นเดียวกันกับนักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

ข้อ ๓๗ ให้คณบดีเป็นผู้อนุมัติให้นักศึกษาลาพักการศึกษาตามข้อ ๓๖ และส่งพักการศึกษาตามข้อ ๓๗

ข้อ ๓๘ นักศึกษาที่ถูกส่งพักการศึกษา หรือมหาวิทยาลัยมีคำสั่งให้พ้นสภาพนักศึกษา สามารถอุทธรณ์คำสั่งพักการศึกษาและคำสั่งให้พ้นสภาพนักศึกษาได้ และการอุทธรณ์คำสั่งพักการศึกษาและคำสั่งให้พ้นสภาพนักศึกษา ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

หมวด ๘

การย้ายสถานที่เรียน การย้ายคณะ และการเปลี่ยนสาขาวิชา

ข้อ ๓๙ การย้ายวิทยาเขต นักศึกษาที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยส่วนกลางวิทยาเขต หรือวิทยาลัยใดของมหาวิทยาลัย จะต้องศึกษาที่มหาวิทยาลัยส่วนกลาง วิทยาเขต หรือวิทยาลัยนั้น

มหาวิทยาลัยอาจอนุญาตให้นักศึกษาย้ายไปศึกษาที่มหาวิทยาลัยส่วนกลาง วิทยาเขต หรือวิทยาลัยอื่น เฉพาะในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นอย่างยิ่งเท่านั้น ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาวิชาการกำหนด

ข้อ ๔๐ การย้ายคณะและคุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอย้ายคณะ

นักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในคณะวิชาใด จะต้องศึกษาในคณะวิชานั้น กรณีที่นักศึกษาต้องการย้ายคณะต้องมีคุณสมบัติและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๔๐.๑ ไม่เป็นผู้ที่พ้นสถานภาพการเป็นนักศึกษา

๔๐.๒ ไม่เคยได้รับอนุมัติให้ย้ายคณะมาก่อน

/๔๐.๓ การขอย้าย...

๔๐.๓ การขอย้ายคณะจะต้องขอย้ายภายใน ๒ ภาคการศึกษาปกติ นับตั้งแต่เข้ารับการศึกษา ทั้งนี้ ไม่นับภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา หรือถูกมหาวิทยาลัยให้พักการศึกษา

๔๐.๔ ในการยื่นคำร้องขอย้ายคณะ นักศึกษาต้องแสดงเหตุผลประกอบ และอยู่ในดุลยพินิจคณบดีที่เกี่ยวข้องที่จะพิจารณาอนุมัติเป็นรายกรณี ซึ่งต้องเป็นไปตามระเบียบหรือหลักเกณฑ์ของคณะที่เกี่ยวข้อง

๔๐.๕ การขอย้ายคณะจะกระทำได้เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาปกติ แต่ต้องกระทำก่อนการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาต่อไป

๔๐.๖ รายวิชาที่นักศึกษาย้ายคณะได้ศึกษามา ถึงแม้จะไม่ตรงกับหลักสูตรของคณะที่ย้ายเข้าศึกษาใหม่ก็ตามให้นำมาคำนวณค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมด้วย

ข้อ ๔๑ การเปลี่ยนสาขาวิชา การขอเปลี่ยนสาขาวิชาจะกระทำได้เพียงครั้งเดียวตลอดการเป็นนักศึกษา และจะกระทำได้เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาปกติ แต่ต้องกระทำก่อนการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาต่อไป โดยการขอเปลี่ยนสาขาวิชาจะต้องได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าภาควิชาที่เกี่ยวข้องและได้รับอนุมัติจากคณบดี

ข้อ ๔๒ การรับโอนนักศึกษา และการศึกษาข้ามสถาบัน ให้เป็นไปตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

หมวด ๙

การปฏิบัติการมาตรฐานและการปฏิบัติศาสนกิจ

ข้อ ๔๓ การปฏิบัติการมาตรฐาน นักศึกษาของมหาวิทยาลัยจะต้องฝึกปฏิบัติการมาตรฐานในรายวิชาการปฏิบัติการมาตรฐานในหลักสูตร และเมื่อสอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรแล้ว ก่อนการขอรับปริญญาจะต้องออกปฏิบัติการมาตรฐานตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๔๔ การปฏิบัติศาสนกิจ มี ๓ ประเภท

๔๔.๑ การปฏิบัติงานภายหลังจากนักศึกษาได้สอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรแล้ว การปฏิบัติศาสนกิจตามข้อนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

๔๔.๒ การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามตามหลักสูตร การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ที่ใช้เวลาการฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อการศึกษาภาคปกติ ซึ่งกำหนดไว้เป็นรายวิชาหนึ่งของหลักสูตรที่มีปริมาณหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๔๔.๓ การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

ข้อ ๔๕ นักศึกษาที่ไม่ผ่านการปฏิบัติการมาตรฐานและการปฏิบัติศาสนกิจ จะไม่ได้รับการเสนอชื่อให้เป็นผู้สำเร็จการศึกษาและขออนุมัติปริญญา

หมวด ๑๐

การสำเร็จการศึกษาและการให้ปริญญา

ข้อ ๔๖ การสำเร็จการศึกษา

๔๖.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน ๖ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน ๑๔ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๔๖.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน ๘ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน ๑๗ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

/ทั้งนี้ นักศึกษา...

ทั้งนี้ นักศึกษาจะต้องเรียนและสอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตร และปฏิบัติตามเงื่อนไขของหลักสูตร ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการศึกษาและหรือการปฏิบัติของนักศึกษา ซึ่งได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะเรื่องโดยครบถ้วนแล้ว จึงจะได้รับการพิจารณาให้เป็นผู้สำเร็จการศึกษา

ข้อ ๔๗ การขอจบการศึกษา ในภาคการศึกษาสุดท้ายที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียนและสอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย รวมทั้งได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของหลักสูตรและเงื่อนไขทางการศึกษาอื่นของมหาวิทยาลัยครบถ้วนแล้ว หากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๒.๐๐ ขึ้นไป มีสิทธิยื่นคำร้องขอจบการศึกษาต่อนายทะเบียนของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๔๘ การให้ปริญญา

๔๘.๑ นักศึกษาที่จะได้รับปริญญาต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) สอบได้จำนวนหน่วยกิตครบตามหลักสูตรในสาขาวิชาที่ศึกษาและได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๒.๐๐ ขึ้นไป

(๒) สอบได้นักธรรมหรือธรรมศึกษาชั้นใดชั้นหนึ่ง หรือมีผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาพระพุทธศาสนาตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้วิชาการพระพุทธศาสนาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

(๓) มีความประพฤติเรียบร้อยเหมาะสมกับปริญญาที่ได้รับ

(๔) ไม่มีพันธะผูกพันใด ๆ กับมหาวิทยาลัย

(๖) ผ่านการปฏิบัติกรรมฐานตามข้อ ๔๓ และผ่านการปฏิบัติศาสนกิจข้อใดข้อหนึ่งในข้อ ๔๔

๔๘.๒ คณบดี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำคณะ เป็นผู้เสนอรายชื่อนักศึกษาที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ ๔๘.๑ ให้เป็นผู้สมควรได้รับปริญญาและปริญญาเกียรตินิยมต่อนายทะเบียนของมหาวิทยาลัย เพื่อเสนอสภาวิชาการพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอสภามหาวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติการให้ปริญญา

ข้อ ๔๙ การขอรับปริญญา

นักศึกษาที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ ๔๘ จะต้องยื่นคำร้องขอรับปริญญาต่อนายทะเบียนของมหาวิทยาลัยภายในระยะเวลาที่กำหนด มิฉะนั้นจะต้องเสียค่าปรับตามประกาศมหาวิทยาลัย และอาจไม่ได้รับการพิจารณาเสนอชื่อต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่ออนุมัติปริญญาในภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๕๐ การให้ปริญญาเกียรตินิยมและการให้เหรียญรางวัล ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕๑ พิธีประทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยจะจัดให้มีพิธีประทานปริญญาบัตรสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาปีละ ๑ ครั้ง หรือตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

หมวด ๑๑

ค่าหน่วยกิตและค่าบำรุงการศึกษา

ข้อ ๕๒ ค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษาและค่าธรรมเนียมทางการศึกษา ให้เป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนด โดยทำเป็นประกาศประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕๓ กรณีมีความจำเป็น นักศึกษาที่ไม่สามารถชำระค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษา และหรือค่าธรรมเนียมทางการศึกษาได้ทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ยื่นเรื่องขอผ่อนผันการชำระค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษาและหรือค่าธรรมเนียมทางการศึกษา

/การขอผ่อนผัน...

การขอผ่อนผันการชำระค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษา และหรือค่าธรรมเนียมทางการศึกษา ให้ยื่นขอผ่อนผันต่อคณบดี และอธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมายเป็นผู้อนุมัติการขอผ่อนผันชำระค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษาและหรือค่าธรรมเนียมทางการศึกษา ทั้งนี้ จะต้องไม่เกินก่อนสอบปลายภาคการศึกษา และไม่ได้รับยกเว้นค่าปรับการลงทะเบียนล่าช้า

ข้อ ๕๔ นักศึกษาที่อยู่ระหว่างรอรับเงินทุนการศึกษาทุกประเภท ทั้งทุนภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย จะได้รับผ่อนผันการชำระค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษา และหรือค่าธรรมเนียมทางการศึกษา จนกว่าจะได้รับเงินทุนการศึกษา โดยนักศึกษาจะต้องยื่นเรื่องขอผ่อนผันการชำระตามข้อ ๕๔ วรรคสอง พร้อมเอกสารหลักฐานการได้รับทุนการศึกษา ทั้งนี้ จะต้องไม่เกินก่อนสอบปลายภาคการศึกษา

ข้อ ๕๕ มหาวิทยาลัยอาจพิจารณา ยกเว้นค่าหน่วยกิตและหรือค่าบำรุงการศึกษาก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดโดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

หมวด ๑๒

การประกันคุณภาพหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร และมาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษ

ข้อ ๕๖ การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย ๖ ด้าน คือ การกำกับมาตรฐาน, บัณฑิต, นักศึกษา, อาจารย์, หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้

ข้อ ๕๗ การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย โดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ ๕ ปี

ข้อ ๕๘ มาตรฐานความรู้ภาษาอังกฤษ ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีระบบมาตรฐานการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษา รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา ซึ่งสามารถเทียบเคียงกันได้กับมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ทั้งนี้ นักศึกษาจะต้องมีผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและผ่านการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด โดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

หมวด ๑๓

การพัฒนาอาจารย์และกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

ข้อ ๕๙ การพัฒนาอาจารย์ ให้คณะ ภาควิชา หลักสูตร จัดวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน ระบบการบริหารอาจารย์และการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ การกำหนดผู้สอนโดยคำนึงถึงคุณภาพของอาจารย์ ให้สอดคล้องกับการเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรและเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อ ๖๐ กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา ให้คณะ ภาควิชา หลักสูตร จัดวางระบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะตามหลักสูตร ดังนี้

/๖๐.๑ จัดให้มีระบบ...

๖๐.๑ จัดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา การควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิชาการแก่นักศึกษาและแนะแนวแก่นักศึกษา จัดบริการให้คำปรึกษาแนะแนวด้านการใช้ชีวิต และการเข้าสู่อาชีพแก่นักศึกษา จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อการทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา

คุณสมบัติอาจารย์ที่ปรึกษาและการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของสภาวิชาการ

๖๐.๒ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา ให้เป็นไปตามหลักการดังนี้

(๑) การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ให้มีกิจกรรมพัฒนานักศึกษาครอบคลุมประเภทกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะนักศึกษาที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม

(๒) ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม ให้นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสดำเนินการพัฒนาสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ รวมทั้งกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

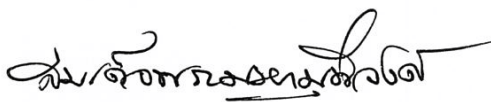
บทเฉพาะกาล

ข้อ ๖๑ ให้ใช้ระเบียบนี้ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยรับเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๔ เป็นต้นไป

สำหรับนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยรับเข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๕๔ ให้ใช้ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๔ หรือให้ปฏิบัติตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่รับเข้าศึกษาในขณะนั้น ไปจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา

ทั้งนี้ ในระหว่างที่ยังไม่ได้ออกประกาศหรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามระเบียบนี้ ให้ใช้ประกาศหรือหลักเกณฑ์ที่ออกโดยอาศัยระเบียบของมหาวิทยาลัยว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีฉบับก่อนไปพลางจนกว่าจะได้ออกประกาศหรือหลักเกณฑ์ตามระเบียบฉบับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

(สมเด็จพระมหามุนีวงศ์)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

หมายเหตุ; เหตุผลที่ประกาศใช้ระเบียบนี้ เนื่องจากคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ประกาศใช้หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยมีการปรับปรุงมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ประเมินคุณภาพ แบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้ยกเลิกเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และประกาศบังคับใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มหาวิทยาลัยจึงปรับปรุงแก้ไขระเบียบมหาวิทยาลัยว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรและเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา จึงประกาศใช้ระเบียบนี้

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษา
ระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อประโยชน์แก่การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับมติสภามหาวิทยาลัยที่ ๑๔๙/๒๕๖๒ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่
๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับ
ปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๒ ของระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วย
การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๒ โครงสร้างหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาและสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแต่ละ
สาขาวิชาและจำนวนหน่วยกิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ทั้งนี้ เพื่อความเป็น
สถาบันเฉพาะทางพระพุทธศาสนา หลักสูตรทุกสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยให้มีวิชาเฉพาะทางพระพุทธศาสนา
ไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต ยกเว้นหลักสูตรของคณะศึกษาศาสตร์ จัดให้มีรายวิชาเฉพาะทางพระพุทธศาสนาไม่น้อย
กว่า ๑๘ หน่วยกิต

ข้อ ๔ ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(สมเด็จพระมหาวีรวงศ์)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย

ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษา
ระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยที่ ๑๔๓/๒๕๖๔ ในคราวประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๓
กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับ
ปริญญาตรี (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๕๒ ของระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษา
ระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๕๒ ค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษาและค่าธรรมเนียมทางการศึกษา ให้เป็นไปตามที่
สภามหาวิทยาลัยกำหนด โดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย”

ข้อ ๔ ให้อธิการบดีรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(สมเด็จพระมหาธีรวงศ์)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย

ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย